

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

stran 3

NAJBOLJ JIH SKRBI PRODAJA DOMA KAJ JE DOBRO IN KAJ NI

stran 10

TEKAČI KOKRICE »NAŽGALI« VELIKE Z MALO DENARJA VELIKO MUZIKE

BORIS URBANC, DVAKRATNI SVETOVNI PRVAK
V KEGLJANJU

»LEPO VAS PROSIM, NIKOLO
VPRAŠAJTE, NE MENE...«

Ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

5. junij 1988
12. POHOD NA
POLJANO

Kje je naša prihodnost?

Jesenice - V četrtek, 26. maja, pripravljajo ob 18. uri v sejni dvorani DPO Jesenice, okroglo mizo z naslovom: Kje je naša prihodnost? Člani občinske konference ZSMS, ki so v vlogi organizatorja, želijo z razpravami, objavljen je izredno širok krog občinskih in regijskih gospodarstvenikov in politikov, odgovoriti na množico odprtih vprašanj, ki se dotikajo težke gospodarske situacije na Jesenicah.

V. B.

Življenje na meji

Tržič - Danes, v torek, 24. maja, pripravljajo tržiški mladinci skupaj s konferenco ZSMJ ljubljanskega armadnega območja ob 9.30 v prostorih hotela Kompas na Ljubelju, okroglo mizo na temo: Življenje na meji. V razgovoru se nameravajo dotakniti problematike čuvanja državne meje in se po končanih razpravah udeležiti obletnice poimenovanja karavle Maršal Tito.

V. B.

Za BPT Tržič naposled predlagali ukrepe družbenega varstva

Po tednu dni je odločitev padla

Tržič, 20. maja - Po preložitvi pred tednom dni, se je tržiški izvršni svet ponovno sestal, obravnaval ukrepe družbenega varstva za območje predelnic in tkalnico Tržič in predlagal občinski skupščini, ki se bo sestala 27. maja, naj jih sprejme.

Se ta teden naj bi torej tržiška skupščina napravila piko na i, nakopičene probleme in težave v 1.100 članskem delovnem kolektivu BPT Tržič bodo poskušali razrešiti s pomočjo ukrepov družbenega varstva, predsednik tega območnega kolektivnega poslovnega organa pa bo Marija Čučar, ki bo za zasedanje občinske skupščine predlagala tudi njegove člane, odgovorne za posamezna področja dela. Kar je zapisano v odloku, ki ga je sestavil tržiški izvršni svet, bo ostala pravico, da k sodelovanju pridobi tudi zunanje strokovnjake s posameznih področij.

Naloge časnega kolektivnega poslovnega organa bodo predvsem: zagotovitev nemotene tekoče proizvodnje, povečanje delovne discipline, uvedba racionalnejše organizacije dela, ustrezna ejsa politika zaposlovanja in razporejanja delavcev ter učinkovitejša nagrajevanje, pri čemer naj bi tudi predlog statusne spremembe v smislu boljšega poslovanja in program nadaljnjega razvoja tovarne.

Vse to naj bi postoril v letu dni, po dveh mesecih pa kratkoročne ukrepe za odpravo motenj v poslovanju.

Na seji izvršnega sveta o odgovornosti za razmere v BPT veliko niso govorili, temu vprašanju so se bolj ali manj izogibali, nekaj razpravljalcev je le pikro pripomnilo, kako neodgovorno je ravnal dosedanji direktor Josip Eržen, ki je odkorakal sredi seje, potem je dejal, da je skrajni čas za ukrepe družbenega varstva, za katere je pobudo dal sam. Skrajni čas, ker se razmere v BPT nenehno slabšajo, izguba (120 do 150 milijonov dinarjev) bi tovarna imela že ob koncu lanskega leta, če njenega »pokritja« ne bi omogočil občinski sistem. Prav vsled tega se je več razpravljalcev tudi vprašalo, kako bodo čez leto dni merili uspešnost ukrepov družbenega varstva v BPT. Vprašanje torej, ki pravega odgovora seveda ne more dobiti.

M. Volčjak

Po seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije

Papirje smo napisali

Ljubljana, 20. maja - Konferenca Zveze komunistov Slovenije je dosegla svoj namen. Napisan je za celotno družbeno sprejemljiv program za uresničevanje stališč konference. Vsi smo vsaj v besedah zanj, pa tudi v Jugoslaviji so bili pogledi slovenskih komunistov pozitivno sprejeti, razen v nekaterih forumih, na kar pa se ne bi smeli preveč ozirati, so menili na petkovi seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ko so ocenjevali konferenco in razpravljali, kako po njej. Papirje smo napisali, tudi govorjenje je že dovolj, zdaj pa poj-

dimo na delo, saj samoupravni socializem ni čudežna dežela, v kateri ni treba delati trdo garati, so pozivali nekateri razpravljalci. Sicer dobremu gradivu s konference so očitali, da manjka kratkoročnih pobud (delovnih zasnov na daljši rok je dovolj), da v njem ni besede o trgu kapitala in delovne sile, o odgovornosti za oblikovanje in financiranje socialnih programov in še premalo o sodobnejših oblikah vodenja in dela v Zvezi komunistov. Nobenega dvoma ni, da bo centralni komite delal še naprej tako, kot je doslej in mu gre v tem zaupati, vendar Kučan

in CK sama ne bosta speljala tržnega gospodarstva. V veliki iluziji bi živeli, če bi bili prepričani, da so vsi v tej deželi za družbeno in partijsko prenovno, da smo vsi resnično dojeli vsebino nujnih sprememb. Partijska in tudi družbena prenova bo dobljena med ljudmi, v osnovnih organizacijah, v SZDL, kamor slovenska partija predvsem usmerja svojo ost delovanja. Zadosten poziv k večji skrbi predvsem za osnovne organizacije je ugotovitev, da mnogi komunisti še naprej bentijo nad problemom članarine, na kruto sedanjost okrog njih pa pozablja.

J. Košnjek

Na mladih svet stoji?

V času, ko politična oligarhija sicer poskuša drobiti ščepce demokracije, del mlade populacije vedno glasneje spoznava, da od tistega, nekoč tako opevanega »gradimo za prihodnost« ni kaj prida ostalo. Če je namreč ta prihodnost hkrati tudi vse tisto, čemur smo priča v pravkar potekajoči sedanjosti, potem mora biti nekaj hudo narobe. Narobe z nekdaj pompozno napisanimi idejami, ki skozi vsa zmagovita leta ne morejo nikjer do svoje domovinske pravice, ali narobe s tistimi, ki nas po teh poteh poskušajo krmariti. Ne o prvem ne o drugem (še vedno) ni priporočljivo govoriti povsod in naglas, kajti očitno tisto »ne omenjaj božjega imena po nepotrebnem«, tudi v imenu sodobnega sveta, kamor tako ali drugače, hočeš, nočeš, spadamo tudi mi, doživlja svojo pot. Pot, ki jo na nek način »najlepše« označujejo obtožni predlogi in odstavitve novinarjev mladinskih uredništev širom države.

Mladinska organizacija poskuša znotraj tega, kot bi rekel

Tone Anderlič, zmedenega družbenega trenutka, priti v navezo s čim večjim številom tistih, ki mislijo drugače oziroma tistih, ki sploh še mislijo. Če ob tem za trenutek odmislimo pravkar potekajoče kadrovske boje tako v vodstvu ZSMS kot ZSMJ, gre zlahka opaziti počasni zaton in preraslost večine tistega, kar je zapisano v Krških dokumentih. Osamosvajanje na primer kmečke in študentske mladine, so samo kapljice, ki vsebino čaše nezadržno potiskajo proti njenemu vrhu. Danes, ko človek praktično nima kaj izgubiti (borbe za študij, stanovanje in zaposlitev tako bolj sodijo v Moorovo Utopijo) so posamezni dogodki lahko zelo nepredvidljivi...

V času, kjer več uporabljamo termine »posebna vojna, kontrarevolucija« kot znanje, ustvarjalno delo in demokracija, je zelo težko napovedovati kaj dobrega. Ne pomaga niti enomesečno slepomišljenje, skrito pod imenom mladosti — pustimo že enkrat igre, dajte ljudem kruha!

Vine Bešter

Slovesen sprejem kegljaškega šampiona v Goricah - Skromno, z izposojenim denarjem, in z vlakom so naši kegljači odšli na 17. svetovno prvenstvo v Budimpešto. Vrnili so se zmagovalno, s šestimi kolajnami. Boris Urbanc je bil prva violina kegljaškega tekmovanja na Madžarskem. Dosegel je nemogoče: bron v ekipnem tekmovanju in zlati kolajni v parih in med posamezniki. Tako je Jugoslavija sedaj na svetovnih prvenstvih osvojila že 59 kolajn in je druga za Romunijo. Borisu Urbancu so v nedeljo v rojstnih Goricah priredili slovesen sprejem. Izbrali so ga častnega krajana, krajevna skupnost, mladina in njegovi vrstniki (letnik 1957) pa so mu izročili spominska darila. Boris je sokrajane v iskrenem navdušenju nad sprejemom počestno namočil s šampanjcem. Več na športni strani. J. K. - Foto: G. Šinik

Domačini šole na Koprivniku ne dajo

Debata se za eno leto prestavi

Radovljica, 22. maja - Podružnične šole na Koprivniku ne bodo ukiniteli, zaradi pomenitve pa izobraževalna skupnost predlaga oddelek s trojno kombinacijo, medtem ko naj bi se četrtošolci vozili v dolino, v matično šolo v Bohinjski Bistrici. Domačini tudi nad takšnim predlogom niso navdušeni, saj se boje, da pomeni le daljše umiranje njihovih šol.

Če gledamo zgolj gospodarsko plat, podružnične šole v redkeje poseljenih hribovskih predelih gotovo niso upravičene. Tudi po pedagoški plati je vključitev otrok v polne oddelke dostikrat primernejša kot ne. A take podeželske šole, ki so običajno središče kulturnega, športnega, političnega, družabnega življenja vaščanov, imajo svojo ceno, zaradi katere jih ljudje ne dajo. Enako velja za Koprivnik.

Za trinajst učencev staneta dva oddelka šole na Koprivniku po letošnjih cenah 60,1 milijona dinarjev, kar je enako stroškov za šolanje 60 otrok v dolini. V naslednjem šolskem letu bodo namreč v prvem razredu na Koprivniku trije otroci, v drugem en sam, v tretjem prav tako trije in le v četrtem nekaj več, šest. Zato radovljška izobraževalna skupnost predlaga, naj bi naslednje šolsko leto še ohranili vse štiri razrede v obliki dveh kombiniranih oddelkov, med-

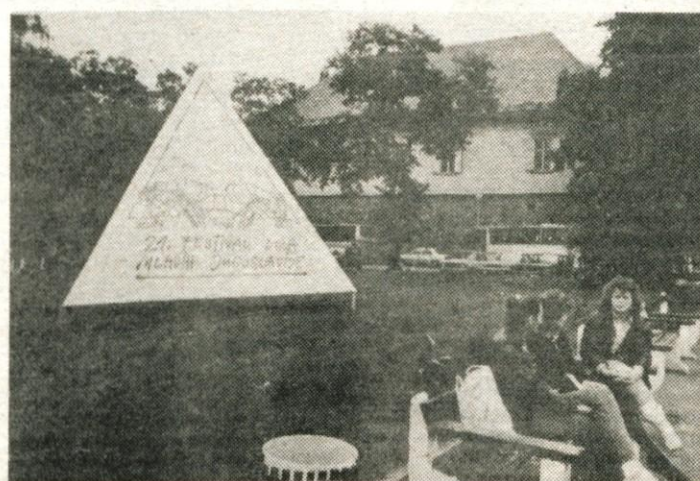
tem ko bi leto kasneje, ko pričakujejo vpis samo osmih otrok od prvega do četrtega razreda, oblikovali le en oddetek od prvega do tretjega razreda (pet učencev), četrtošolce pa peljali v Bohinjsko Bistrico.

V prostorsko utesnjeni šoli v Ljubnem, na primer, imajo dvojno kombiniran oddetek 16 in 15 otrok. Na Koprivniku trojno kombiniran oddetek številčno ne bi bil tako zelo močan, vendar pa je taka kombinacija s pedagoškega vidika zelo vprašljiva.

Še tako sposoben in delu predan učitelj bo imel s tremi različnimi učnimi programi pa tudi s samo organizacijo dela velike težave. Čim pa gre za zaposlitev še enega učitelja s polovično delovno obveznostjo na Koprivniku in polovično v matični šoli, je že skoraj vseeno, če sta oba kar na Koprivniku.

Debata s krajani bo še trajala in bo najbrž tudi še vroča. Kljub ponujenemu predlogu, da se glede na vpis vsako leto sproti pretresa upravičenost (ali ne) tudi četrtega razreda. Dejstvo je namreč, da se Koprivnik in Gorjuše pomlajujeta, da se obeta več rojstev, več šolarjev, in da je šola na Koprivniku razen cerkve edina družbena ustanova.

H. Jelovčan

Maribor, 22. maja - Z razglasitvijo rezultatov se je končal XXI. festival dela mladih Jugoslavije, kjer je sodelovala preko 2500 mladih iz cele države. Ob tekmovanjih v različnih proizvodnih poklicih so organizatorji pripravili tudi številne kulturne prireditve, ki se jih je udeležilo tudi veliko domačinov. Več na zadnji strani. (V. B.) Foto: G. Šinik

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

TOMAŽ GERDINA

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Petnajst let Polisarija

Minulo nedeljo so borci Fronte Polisario in njihovi pristaši proslavili petnajsto obletnico ustanovitve Fronte Polisario (fronta za osvoboditev Saugije el Hamre in Ria de Oro). Pravzaprav je bil Polisario ustanovljen 10. maja 1973, deset dni kasneje pa so izvedli prvo pomembnejšo oboroženo akcijo proti španskim kolonizatorjem.

Borci Fronte Polisario se bojujejo za neodvisnost in suverenost Zahodne Sahare ali saharke Arabske demokratične republike. Gre za približno 270 000 kvadratnih kilometrov čvečinoma pušavskega ozemlja. Ozemlja, na katerem živi po nekaterih ocenah približno pol milijona ljudi (ocene se precej razlikujejo, od petdeset tisoč do enega milijona). Prebivalci so se naselili predvsem ob nekaterih oazah. Včasih pa je bilo tam še precej nomadov, ki jih je suša pregnala iz bolj prizadetih delov Afrike.

Ozemlje je bilo pred sto, dve sto leti in več zanimivo predvsem kot stičišče nekaterih trgovskih poti, ko pa so odkrili pod peskom ogromne zaloge fosfatov, so kolonialni apetiti še narasli. Tako so se v zahodnosaharskem pesku zvrstili številni osvajalci Portugalski, Francozi, Španci, Mavretanci in nazadnje Maročani. Španci so se po Francovi smrti odločili za evropsko usmeritev in tudi zaradi panadov Saharskega odporniškega gibanja in maroških pritiskov leta 1973 ozemlje zapustili leta 1976, da bi zavarovali svoje položaje v Sahari in Maroku, so namesto, da bi se zavzeli za referendum, ki naj bi odločil o bodoči usodi ozemlja, Zahodno Saharo na Madriskem sestanku razdelili med Maroko in Mavretanijo. Maroko je dobil dve tretjini s fosfati bogatega ozemlja, Mavretanija pa ekonomsko nepomembno tretjino. Fronta Polisario razdelitvenega sporazuma seveda ni priznala in je naprej z vsemi močmi napadala šibkejšega sovražnika, to je Mavretanijo, ki je morala avgusta 1979 Zahodno Saharo zapustiti, takoj za tem pa so mavretanski deleži zasedli Maročani.

Leta 1976 so razglasili ustanovitev Saharske arabske demokratične republike, da njenega edinega zakonitega predstavnika pa Fronto Polisario. Saharsko republiko je do zdaj priznalo že več kot 70 držav (med njimi tudi Jugoslavija, zaradi česar je Maroko z njo pretirno diplomatske stike), predvsem pa je to ozemlje in njegovo ljudstvo orodje v rokah strateško zainteresiranih držav. Najbolj vneto ga podpira Alžirija, na katere ozemlju so večina Saharci postavili begunska taborišča in od koder napadajo Maročane. Nekdaj močna zaveznica Polisaria je čez noč Fronti obrnila hrbet, ko je spoznala, da si več koristi lahko obeta od Maroka, zlasti pri konfrontaciji s Čadom. Zadnje čase tudi Mavretanija močno ustreza ustanovitvi male države, ki bi ji služila kot tamponska varnostna črna proti velikomagrebskim maroškim aspiracijam.

Bilo je več poskusov, kako po diplomatski poti rešiti saharški spor, vendar so vsi precej neslavno propadli, zlasti po zaslugi maroške nepopustljivosti. Še pred približno dvema tednoma se je v Rabatu mudil generalni sekretar ZN, ki bi moral kasneje obiskati še Alžirijo in Mavretanijo ter se sestati s predsedniki Polisaria. Vendar je predčasno odpotoval. Menda zaradi tega, ker si v Maroku nečje odmašiti ušes za nove mirovne predloge.

LEJA COLNAR
POGLED ČEZ PLOT

Plesoči vojaki

Kdo je hotel pripadnik JLA predstaviti skoraj kot plesalce? se sprašuje Miroslav Lazanski v Politiki ekspres in dalje navaja, da prvič od uvedbe štafete in proslave dneva mladosti pripadniki JLA ne bodo sodelovali na zaključni prireditvi v Beogradu. Med razlogi omenja tisti del predvidenega scenarija, kjer naj bi vojaki in pitomci nastopili brez tradicionalnih in običajnih znamenj armade: uniforme in orožja.

Hans Peter Rullman (Ost-Dienst) je pisal o reformističnem vzdušju v Sloveniji, ki ga v Beogradu imenujejo kar »slovenska pomlad« v spomin na hrvaško in morda celo praško pomlad. Zvezna oblast je zelo vznemirjena, saj sumi Slovence, da hočejo pobegniti iz jugoslovanske skupnosti, kot naj bi se pokazalo tudi v anketi javnega mnenja. V Beogradu bi radi slovensko upornost zadušili, kar pa ne bo tako enostavno, saj izgleda, da gre za etno nacionalno fronto pod vodstvom republiških politikov. Izjema je Zoran Polič, ki se edini zavzema za jugoslovansko in beogradska stališča ter upa, da si bo z obsojanjem slovenske poti priboril zaupanje zveznih organov. Pa še nekdo bi se lahko izkazal kot »trojanski konj« v Sloveniji: Stane Dolanc, ki je bil že vedno tesno povezan tako z vojsko kot s tajno policijo in bil tudi vedno »jugoslovansko usmerjen. Obratno pa je veliko popularnost v Sloveniji dosegel Franc Bučar, ki po mnenju Beograda spada v zapor, saj je v evropskem parlamentu pozval zahodne države, naj Jugoslaviji ne dajejo več posojil, ker ji bodo tako bolj pomagale.

Politika pa krajše poroča, da je bila dopisnica ljubljanskega Dela Dragica Korade oproščena obtožbe, da je v listu Katedra št. 12 z dne 30. junija lani žaljivo pisala o službi za notranje zadeve v Mariboru, sojenje Igorju Mekini in Samu Resniku pa je preloženo na junij.

GORENJSKI GLAS

Ob 35 - letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor.), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilno, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO IN DS, ekologija), Danica Zavržl - Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vite Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Slinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500 - 603 - 31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28 - 463, novinarji in odgovorna urednica 21 - 860 in 21 - 835, ekonomska propaganda 23 - 987, računovodstvo, naročnine 28 - 463, mali oglasi 27 - 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 - 1/72.

uredništvo tel. 21860

Ob obisku našega zunanjega ministra Budimirja Lončarja v Sloveniji

Tudi minister ne more sam vedeti vsega

Ljubljana, 19. maja — »Na strani tistih v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve sem, ki trdimo, da se zunanja politika ne more voditi samo z enega centra, ampak ob vplivu in sodelovanju vseh republik in pokrajin,« je med drugim pritrldil Budimir Lončar in dal prav usmeritvi, da minister in njegovo ministrstvo ne moreta vedeti sama vsega in odločati mimo stališč, izkušenj in predlogov drugih organov in organizacij.

Zaradi tega je bilo škoda, da je bilo za sodelovanje zveznega sekretarja za zunanje zadeve Budimirja Lončarja na četrtkovi seji komisije skupščine SRS za mednarodne odnose in republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje le dve uri časa. Zvezni sekretar je uvodoma govoril o sedanjem položaju v svetu in vlogi Jugoslavije ter jugoslovanske zunanje politike, za vprašanja in izmenjavo mnenj Slovenije o tem pomembnem vprašanju pa je zmanjkalo časa. To je škoda, ker bo o mednarodnem sodelovanju Slovenije razpravljala republiška skupščina na jutrišnjem zasedanju, stališča zveznega sekretarja in sekretariata pa bi bila pomemben prispevek k razpravi

Budimir Lončar je povedal, da raven odnosov med velesilama vpliva na potek konference o ev-

ropski varnosti in sodelovanju na Dunaju, kjer imajo precejšnjo pobudo člani skupine NN (nevtraln in nevrščeni), ki so izvenblokovska in po stališčih tudi pluralistična skupina, vendar dokument, ki ga ponujajo v sprejem, lahko julija pripelje konferenco k produktivnemu koncu. Popušcanje napetosti (detant) ni stvar samo velikih, mnoge stvari so sicer zavite v tajnost, temveč je vedno bolj zadeva tudi manjših pa tudi javnosti vse stvari ne bodo mogle uiti. Varnost se mora graditi na demokratičnih odnosih: demokratizacija sveta je skladna z razvojem demokracije v posameznih državah, lahko pa je tudi obratno, ko demokratizacija svetovnih odnosov priganja k demokratizaciji v posameznih, predvsem manj razvitih državah.

Kako naj se obrača Jugoslavija. Po Lončarjevem mnenju mo-

ra ohranjati svoj položaj med nevrščeni in nevtralnimi državami, odpirati se mora v Evropo in slediti težnjam po regionalnem in sosedskem povezovanju. Balkanska konferenca je prvi velik korak k temu, enako moramo zakoračiti k mediteranu, pa nadaljevati svojo pozitivno vlogo v delovni skupnosti Alpe Jadran. Začenjamo pogovore z EFTO, kjer ni toliko političnih ovir kot gospodarskih zaradi naše manjše razvitosti, oživljamo odnose z EGS, evropskim svetom in evropskim par-

lamentom, do katerih se moramo predvsem politično opredeliti, gospodarska nuja tega zahteva, lovanja pa je splošno znano. Svež veter pa mora zapihati tudi v organizaciji in izpeljavi zunanje politike. Diplomati dobiva druge vsebine in raznosti, ne prenese več okostnosti, terja vedno več raznih služb, Služba se predvsem doma modernizirala. Preveč je pojanja dela, kopicenja papirja, veljave pa morajo priti mlade kadri, delavni in sposobni, naj odoča o napredovanju, leta dela v sekretariatu, ko vse pričakuje, da bo že zaradi povišan. Svet je prepleten mnogimi vezmi sodelovalnih med katerimi ostaja diplomacija ena od teh vezi, vendar splošno.

J. Kos

Kako so v radovljiški občini delili osebne dohodke

Samoupravljalci, ki o ničemer ne odločajo

Radovljica, 17. maja - Radovljiški izvršni svet je na seji v torek pregledal, kako so organizacije združenega dela v minulnem letu spoštovale dogovore in zakone o delitvi osebnih dohodkov.

Gospodarstvo je lani izplačalo za plače 4,7 odstotka manj denarja, kot bi lahko, če bi vse organizacije dosegle najmanjšo stopnjo akumulacije. To pa ni uspelo Iskri Lipnica, Jelplastu, Živilnemu tozdu Trgovina Bled, Grajskemu dvoru in Miri. Med organizacijami, ki so presegle »družbeno primeren obseg sredstev za osebne dohodke«, je sedem tozdv, ki se z dogovorom usklajujejo na ravni delovne organizacije, deset tozdv je prekoračilo dovoljeno mejo za manj kot pet odstotkov. Planum-tozd Kobla za 14,8 odstotka in Mira Radovljica za 9,5. Planum je presegel mejo zato, ker je osebne dohodke usklajeval s plačami ostalih žičničarjev v Sloveniji (preveč izplačan denar pa je delno že poravnal v letošnjem prvem četrtletju). Mira pa je dosegla skromen dohodek in je zato, da bi zadržala delavce, preveč dvignila osebne dohodke, ki pa so bili še vedno podpovprečni. V negospodarstvu nobena organizacija ni izplačala osebnih dohodkov mimo družbenih usmeritev.

Administrativni ukrepi, ki so vse minulo leto pretresali gospodarstvo, so delavcem vzeli še tisto malo, o čemer so nekaj lahko odločali - postali so samoupravljalci, v imenu katerih odločajo drugi. Sicer pa se je tudi v radovljiški občini preveč govorilo o visokih plačah, le redki pa so se, denimo, vprašali, zakaj so v Vezeninah, Almiri in v Frizerskem salonu Ne da zaslužili povprečno manj kot 200 tisoč dinarjev na mesec.

C. Zaplotnik

Jutri pohod v Titovo vas

Žirovnica, maja - Jutri, v sredo, 25. maja, bo organiziran tradicionalni pohod po poteh Kokrškega odreda in srečanje bork in borcev Kokrškega odreda z mladino in krajani krajevine skupnosti Žirovnica.

Prva skupina pohodnikov bo krenila ob 7.30 iz Rodin preko Vojrca, druga pa ob 8. uri izpred osnove šole Gorenjskega odreda v Žirovnici preko Smokuškega vrha do Titove vasi. Ob 10. uri bo v Titovi vasi krajski kulturni program. Ob 13. uri bo zbor vseh udeležencev pri spomeniku prvega sekretarja SKOJ Milanoviču ob jezeru v Završnici. Za tiste, ki težje hodijo, naj povemo, da se lahko z avtomobilom pripeljejo vse do spomenika padlim borcem pri Smokuškem mostu, od tam pa je le dobrih 10 minut hoje do Titove vasi.

V Završnici bo poskrbljeno tudi za prigrizek. Organizatorji vabijo, da bi se prireditve udeležilo čim več bork in borcev Kokrškega odreda, kurirjev, aktivistov, mladine in tudi vseh drugih. Če bo ta dan zelo slabo vreme, pohoda ne bo, srečanje bork in borcev Kokrškega odreda pa bo vseeno in sicer ob 10. uri v domu upokojencev na Selu pri Žirovnici.

Zamisli, pogledi in razmišljanja

Preveč besed iz železnega repertoarja

Radovljica, 17. maja - V krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela radovljiške občine, kjer se bodo do 27. maja vrstile temeljne kandidacijske konference, so pred kratkim prejeli tudi obrazložitve za predlagane možne kandidate za predsednika občinske skupščine in njihove poglede, zamisli in razmišljanja o opravljanju odgovorne družbenopolitične funkcije. Razmišljanje enega od kandidatov je precej splošno, kar pomeni, da bi ga lahko zapisal tudi kandidat iz Maribora ali iz Kopra, brali pa bi ga lahko v katerikoli občini v Sloveniji. Drugi se je omejil predvsem na delovanje delegatskega sistema v radovljiški občini (zbor združenega dela mora bolj vplivati na odločitve, župan mora biti pogosto v stiku s predstavniki krajevnih skupnosti, družbenopolitičnemu zboru je treba zagotoviti večji vpliv v ostalih zborih...); tretji pa pravi, da bi se v primeru, če bi postal župan, ubadal tudi s problematiko prostorskih posegov (trasa avtomobilske ceste, drugi tir železniške proge itd.), z omejenimi možnostmi posejitve Bleda, z izvajanjem sklepov občinske skupščine o razvoju Triglavskega narodnega parka in o izboljšanju kakovosti vode v Bohinjskem in Blejskem jezeru, s pripravami in izvedbo svetovnega veslaškega prvenstva, z nadaljnjim razvojem drobnega gospodarstva...

Eden od kandidatov je sicer dobro zapisal, da je »težko predstaviti konkretne poglede in zamisli o delu in vlogi funkcionarja«, ker te opredeljujejo splošni akti (program pa »piše« skupščina), vendar pa se zdi, da je v njih le pre malo specifično radovljiškega in da se bodo na temeljnih kandidacijskih konferencah težko odločali na osnovi takšnih pogledov in razmišljanj. Besede, da je treba krepiti delegatski sistem, uveljavljati odgovornosti, upoštevati širše interese, delati v skladu z možnostmi gospodarstva (in podobne), so iz železnega repertoarja našega političnega besednjaka, so že precej oguljene in jih je mogoče najti v vsakem partijske mali kongresnem dokumentu. Sicer pa se zdi, da »programi« možnih kandidatov za posamezne funkcije pri nas še niso dobili prave vloge. V dosedanjih volilni praksi je bil namreč spisek (preteklih in sedanjih) funkcij, ki jih je opravljal ta ali oni kandidat, pomembnejši od »programa« in tudi od sposobnosti ustvarjalnega dela, realnega presojanja in kulturnega dialoga, od pokončnosti in drugih kvalitete.

C. Zaplotnik

Analiza potrjuje, da je gospodarstvo bolj obremenjeno

Podjetja bodo delila plače osemnajstega

Škofja Loka, 22. maja — Strokovna služba škofjeloških interesnih skupnosti je na očitke iz nekaterih podjetij, češ da so z letošnjim prehodom na drugačne obremenitve kosmatih osebnih dohodkov in dohodka za financiranje »družbene nadgradnje« na slabšem, kot so bila lani, odgovorila s primerjalno analizo za prvo lanko in prvo letošnje trimesečje. Ravno zaradi omenjenih obračunskih sprememb pa je kakovostna primerjava otežkočena.

Na osnovi obračunov vzorčnih podjetij Gorenjske predilnice, Tehnika in Alpine, ki so bila v svojih očitkih najmanj prizanesljiva, je analiza potrdila, da je obremenitev res znatno višja od izplačanih osebnih dohodkov v teh podjetjih. V Gorenjski predilnici, na primer, je celotni prihodek v primerjalnem obdobju zrasel za 175 odstotkov, materialni stroški za 170, obremenitve pa kar za 225 odstotkov.

Ob spremembi obračunskega sistema na pragu tega leta je republiški Zavod za družbeno planiranje ocenil povečanje mase kosmatih osebnih dohodkov, ki naj bi se poravnala z manjšo obremenitvijo dohodka, za petnajst odstotkov. Dejansko je masa večja za 20 do 25 odstotkov. Zaradi napačnega izračuna so se posredno povečale tudi obremenitve za občinsko porabo, medtem ko se je iz republike, kjer so se zahteve tudi realno povečale, slišala neverjetna številka presežkov.

Zaradi prevelikih obremenitev ter na drugi strani nove omejevalne porabniške zakonodaje je škofjeloški izvršni svet zahteval od strokovne službe sis, da kar se da hitro (že za maj) uskladi oziroma zniža prispevne stopnje.

Ob tem sta bili omenjeni tudi dve škofjeloški podjetji, Alples in Technik, ki sta izplačila osebnih dohodkov prestavili na osemnajstega v mesecu. S tem sta za en mesec preskočili plačilni prispevkov. V skupem prilivu denarja njun izpad predstavljata približno tri odstotke. Podobno pot gre Gorenjska predilnica, napovedujejo pa jo tudi v nekaterih drugih tovarnah. Med letom zaradi tega »družbena nagradnja« ne bo imela bistvenih denarnih težav, drugače pa bo konec leta, ko bo zmanjkal cel mesečni priliv. Izvršni svet je zato priporočil delovnim kolektivom, naj bi se njihova decembrska obveznost do družbe, na ta način plačana šele februarja, vendarle štela v letošnji priliv.

Povod za prestavitve izplačil osebnih dohodkov je s podjetniškega vidika razumljiv; podjetja, ki jih vse huje pesti nelikvidnost, morajo najemati predraga posojila, da plačajo delavce in poravnajo prispevke (država hoče gotovino, ne menic, ki jih podjetja vse pogosteje dobivajo). S tem, ko jim Služba družbenega knjigovodstva (od 18. do 23.) zajame prispevke šele naslednji mesec, podjetjem veliko finančno breme postane nekoliko znosnejše. Pa tudi gospodarijo s svojim

denarjem najbrž bolje sami kot drugi, ki jim zanj ni treba posebej gnati.

H. Jelovčan

Odkrivajte sončno stran Alp

V prostorih dunajskega gospodarstva in kulturnega centra Domus Slovenica se te dni slovenski turistični delavci predstavljajo s svojo ponudbo. Predstavitev pod geslom »Odkrivajte sončno stran Alp« bo trajal do 27. maja, pri Centru za turistično in ekonomsko propagando pa so jo pripravili s namenom čim bolj predstaviti našo državo na avstrijskem turističnem tržišču. V programu so predstavitve področij: turistično območje Triglavskega narodnega parka in varstvo okolja, slovenska naravna zdravilišča, slovenska mesta, velike športne prireditve v Sloveniji in drugo. Vzporedna predstavitev dosežkov slovenskega gospodarstva in kulture pa naj bi v razstaviščnih prostorih privabila tudi člane avstrijskih klubov, slovenske študente na Dunaju in tuje novinarje.

V. S.

V Gorenjskem tisku letos nameravajo skoraj trikrat povečati izvoz

Najbolj jih skrbi prodaja doma

Kranj, 18. maja — Povečanje izvoza je vsekakor poglavitna naloga Gorenjskega tiska v letošnjem letu, saj je bila izgradnja nove tiskarne, ki so jo odprli sredi lanskega leta, izrazito izvozno naravnana. V skoraj trikrat večji izvoz pa jih silijo turti razmere na domačem trgu, kjer je prodaja vse težja, navkljub kvaliteti, ki ponovno postaja odlika Gorenjskega tiska. Ker smo o izgradnji in proizvodnji v novi tiskarni že večkrat pisali, smo se v pogovoru s Kristino Kobalovo, ki je z letošnjim letom postala nova direktorica Gorenjskega tiska, osredotočili na prodajo njihovih izdelkov.

Kvaliteto jim priznavajo tudi naročniki

Gorenjski tisk je pred leti slovel kot naša najboljša tiskarna, izgradnja nove tiskarne in s tem temeljite prenove proizvodnje so sprejemali tudi pretresi. Dokler vse stvari niso spet stekle normalno, je bilo večkrat moč slišati, da so to in ono napravilo slabo, da imajo reklamacije in podobno. Zdaj pa je moč slišati, da Gorenjski tisk spet žanje nekdanjo slavo.

Kristina Kobalova kot vse kaže ne mara pretirane hvale, saj je dejala, da jim naročniki priznavajo kvaliteto, ki si jo v zadnjem času spet pridobivajo, dodala pa je, da jih včasih hvalijo celo bolj, kot si to zaslužijo. Na vprašanje, je Gorenjski tisk spet naša najboljša in najbolj opremljena tiskarna, pa je odgovorila kot najbolj natančno: »Po tehnološki opremi smo res ena najboljših grafičnih hiš v Jugoslaviji, ne rečem pa, da smo kot celota v špici, po posameznih segmentih pa smo. Na področju kartonaže denimo nikakor ne morem reči, da smo najboljši, z našim udarnim programom pa lahko rečem, da smo v špici, da smo na evropski ravni.«

Udarni program je visokokvalitetni večbarvni tisk

Z izgradnjo nove tiskarne se je Gorenjski tisk še bolj specializiral za visokokvalitetni večbarvni tisk, predvsem za propagandne materiale, katerih izde-

lava zahteva hitro izpolnjevanje naročil. Izdelavni rok je bistveno krajši kot pri tiskanju knjig, kar seveda zahteva boljše organiziranost dela, predvsem priprave dela in prodaje. Grafični izdelki, ki so namenjeni ekonomski propagandi in reklamam, naj bi imeli letos 39 odstotni delež v proizvodnji Gorenjskega tiska, končni cilj pa je 46 odstotni delež. Končni cilj bo seveda dosegel, ko bo nova tiskarna dajala polno ekonomsko učinkovitost, letos računajo, da bodo dosegli 90 odstotkov z naložbo načrtovane proizvodnje.

Letos nameravajo krepko povečati izvoz

Gorenjski tisk je lani izvozil za 1,6 milijonov dolarjev izdelkov na konvertibilno in za 1,2 milijona dolarjev na klirinško tržišče. V letošnjih prvih treh mesecih pa je njihov izvoz že presegel 1 milijon dolarjev, do konca leta pa naj bi ga še pospešili.

V letošnji izvojni načrt so namreč zapisali, da bodo na konvertibilno tržišče izvozili za 3,4 milijone dolarjev, prav toliko na klirinško tržišče. Že zdaj pa naročila kažejo, da se bo konvertibilni lahko povzpeli celo na 4,6 milijonov dolarjev, vse večje možnosti prodaje pa se jim odpirajo na klirinškem tržišču. Ker je njihov uvoz majhen, s surovinami in izdelavnim materialom se oskrbujejo v glavnem v Sloveniji, si torej lahko »privoščijo« pospeševanje izvoza na klirinško tržišče, ki se počasi vse bolj odpira.

Vzhodna tržišča vabljiva tudi zaradi višjih cen

Na konvertibilnem tržišču je konkurenca seveda ostra, prodreti je moč le z visoko kvaliteto, prisotnost na zahodnih tržiščih pa je seveda pomembna tudi zaradi razvoja, ne le zaradi zaslužka, ki ga vrh vsega kroji tudi nerealen tečaj dinarja. Na vzhodnih tržiščih dosegamo višje cene, na zahodnih pa nižje od dnevnih, vendar nikoli ne gremo pod ceno, nikoli ne izvažamo le zaradi tega, da bi se nam stroji vrteli, je povedala Kristina Kobalova.

V Gorenjskem tisku načrtujejo, da bo proizvodnja za domači trg imela letos 66 odstotni delež, izvoz na zahod 21 odstotnega, izvoz na vzhod pa 13 odstotni delež proizvodnje. Če te deleže primerjamo z izvoznim zaslužkom, postane povsem jasno, da morajo za približno enak iztržek na zahod izvoziti dosti več.

Odpirajo se možnosti neposrednega sodelovanja na vzhodnih tržiščih

Mimo ustavljenih blagovnih list se grafičnim hišam na vzhodnih tržiščih odpirajo nove oblike sodelovanja, v vzhodnih deležih zanimanje kažejo predvsem za grafični inženiring, vendar v Jugoslaviji izdelovalcev grafične opreme ni, zato so te možnosti omejene, vendar jih ne kaže povsem zavreči, sodi Kristina Kobalova. Vse več pa izvažajo s pomočjo tako imenovanih barterjev, pri katerih mora-

jo pri nas poiskati kupce za blago, ki ga dobe v zamenjavo. V Gorenjskem tisku se s tem ubadajo predvsem sami, saj grafične hiše na Slovenskem pri obdelavi teh tržišč premalo sodelujejo, tudi sicer je njihova poslovna skupnost bolj na papirju kot pa resnična oblika povezovanja in sodelovanja.

V vzhodnih deželah pa se počasi odpirajo tudi možnosti neposrednega sodelovanja s firmami, nekatere že imajo pooblastila za neposredna naročila, kar je odsev sovjetske perestrojke in sovjetskega odpiranja v svet. Tam so doslej kupovali predvsem knjige, letos pa dobro gredo v prodajo fototape, ve bolj pogosto pa so to tudi plakati, prospekti, revije, ne le za Sovjetsko zvezo, tudi za Poljsko in zlasti Bolgarijo, kjer imajo oblikovanje na dokaj visoki ravni, je dodala Kristina Kobalova.

Najtežja postaja prodaja doma

Lanski december je bil slab, tudi letošnji prvi meseci, šele marca je bila domača prodaja nekaj boljše, res, najbolj nas skrbi, kakšna bo domača prodaja, je dejala Kristina Kobalova. Zmogljivosti domače grafične industrije so že doslej presegale povpraševanje, zaradi poglobljanja gospodarske krize, kar je bilo zelo opazno po novembrskih ukrepih, pa se domače povpraševanje še zmanjšuje. Tako so v Gorenjskem tisku izpadla nekatera naročila, na katera so zanesljivo računali, najbolj značilno je bilo to v kartonaži, nepopolna so bila naročila nekaterih velikih firm, najbolj opazno je bilo pri izdelovalcih zdravil, za katere vemo, kakšne pretrese so doživljali po novembrskih ukrepih.

Tudi napovedi niso dobre, saj se surovine in izdelavni material za grafično industrijo hitro draže (napovedujejo podvojitve cen papirja), marsikje pa se najprej odpovedo propagandi in reklamam, kar seveda tovarne s pametno poslovno politiko ne store, saj je prodorno trženje karta, na katero igrajo tudi v težkih časih.

M. Volčjak

Kaj je dobro in kaj ni

Ob ukrepih družbenega varstva za tržiški BPT je padlo nekaj zanimivih vprašanj: Kako bomo merili njihovo uspešnost in so res nastale bistvene motnje v samoupravnih odnosih ali ne?

Ukrepi družbenega varstva v tržiški BPT, ki naj bi jih skupščina sprejela še ta teden, bo prva prisilna uprava v Trzinu, kakor smo ukrepi rekli včasih, ko smo še lažje prenesli trde besede. Morda so zato na seji izvršnega sveta podala zanimiva vprašanja.

Najprej, kako bodo merili uspešnost ukrepov čez leto dni, saj so pri nas zakoni raztegljivi kot elastika, tudi v BPT so koncem lanskega leta po popravkih obračunskega sistema skrili izgubo, kakor so jo marsikje. Trdnih meril v naši dogovorni ekonomiji, ki pozna nešteto labirintov, resnično ni, razpravljalci so se morali pomiriti s tem, da bodo pač pregledali primerjalne podatke v panogi, BPT bodo pač primerjali s podobnimi tovarnami in tako ugotovili, kaj je boljše ali ne. Pravih meril, kaj je pri nas dobro in kaj ni, torej nimamo, lahko si torej mislimo, kaj vse je moč skriti, lahko si mislimo, kolikim niso povšeči zahteve po tržni ekonomiji, v kateri bi se megle in meglice razpršile, merilo uspeha pa bi bil kupec, ki se odloča vsakič in vsak dan znova.

Se bolj zanimivo pa je bilo vprašanje, gre v BPT res za bistvene motnje v samoupravnih odnosih ali ne. Občinski uradniki so seveda vestno spoštovali zakon, ko so pisali odlok o ukrepih družbenega varstva in poleg neuresničenih sanacijskih ukrepov kot razlog napisali tudi bistvene motnje v samoupravnih odnosih, v obrazložitvi so zategadelj morali dodati, da delavci oziroma samoupravni organi niso bili redno, pravočasno, objektivno in popolno obveščeni o poslovanju in razmerah v tovarni, ker so le formalno obravnavali periodične obračune in zaključne račune, v bistvena vprašanja pa se niso spuščali. Smešno, torej so delavci krivi sami, ker niso hoteli biti obveščeni, da tovarna stoji zelo slabo, ker jim je potemtakem vseeno, kaj narede in koliko zaslužijo, kar je seveda zelo, zelo težko verjeti. Prav neverjetno je, kolikšna sprenevedanja pri nas skrivamo pod plašč samoupravljanja, sprenevedamo se celo, da ta plašč ne visi že na kljuki.

Ob vsem tem sprenevedanju pa so častnikarji v Trzinu dobili pod nos, naj nikar ne vznemirjamo javnosti (beri: delovnega kolektiva BPT), saj nikogar ne bodo vrgli na cesto, vsi delavci bodo še naprej ostali v tovarni, kakor je dejal predsednik izvršnega sveta Slavko Teran, vprašanje je le, kakšno delovno mesto bo imel kdo. Torej je resnica tako kot vselej res zelo preprosta, kaj je v BPT narobe so pred kratkim na kratko povedali v kranjskem Ibiu, ki ima podoben obseg proizvodnje kot BPT. Takole so rekli: saj je proizvodni program dober, izdelki kvalitetni, toda preveč so obremenjeni in zato predragi, ker je v tovarni približno 400 delavcev preveč, od tega v glavnem v režiji.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Ugodne cene za nemške turiste

Zahodnonemška marka ima v Jugoslaviji za 69 odstotkov večjo kupno moč kot v domovini. Ugodneje lahko zahodnonemški turisti preživijo počitnice le v Turčiji, kjer za marke dobijo skoraj dvakrat več blaga in storitev kot v ZRN. To je ugotovil statistični zavod v Wiesbadnu. Na tretjem mestu pa je Grčija, v razmerju 1,40 marke. Nemški tisk tudi piše, da super bencin v Jugoslaviji stane manj kot 80 pfeningov, če ga kupujejo s turističnimi boni, kar je za nemške turiste, ki grado večinoma na dopust s svojimi vozili, zelo pomembno.

V. S.

Nove brezdimne cigarete

Medtem ko so ameriške zdravstvene oblasti proglasile tobak za mamilo, je ena največjih ameriških tobačnih tovarn začela izdelovati in poskusno prodajati brezdimne cigarete. Pri teh cigaretah izpuhnen dim mnogo hitreje izgine kot pri klasičnih cigaretah, pa tudi s prižigane konca se ne kadi. Kljub omenjenim lastnostim pa brezdimne cigarete oddajajo v zrak nikotin in ogljikov dioksid, zato so nekatera zdravniška združenja že zahtevala od zvezne uprave za hrano in zdravila, naj za nove cigarete veljajo enaka določila kot za klasične.

Pomanjkanja praškov ne bi smelo biti

Predstavniki delovne organizacije Saponia v Osjeku pravijo, da ni razlogov za pomanjkanje pralnih praškov na trgu. Kot največji proizvajalci praškov pri nas jih izdelajo kar 35 odstotkov in so v primerjavi z enakim obdobjem lani proizvodnjo še precej povečali. Zadnje štiri mesece so jih izdelali 17 odstotkov več kot prej, vse pa takoj pošljejo na trg.

NOVOSTI

Sodobnejši pralni stroji

V Gorenju so se izvlekli iz težav in delajo vse bolje. Razvijajo nove, sodobnejše izdelke, tako so razvili tudi nov, tehnološko sodobnejši pralni stroj, ki varčuje pri porabi pralnih sredstev, vode in energije. Da je temu res tako, so pokazale tudi dobre ocene, ki so jih novi pralni stroji dobili pri testiranjih na tujih institutih.

Po zunanosti je nove pralne stroje moč prepoznati po posevni napisni plošči in novo oblikovanih vratih. Odlikujejo pa jih seveda številne novosti, ki so »skrite« pod ohišjem.

Tako nov pralni stroj Gorenje 1010, ki ima 22 programov in tisoč vrtljajev centrifuge v minuti kljub varčnosti pri porabi pralnih sredstev, vode in energije, dosega doslej najvišji učinek pranja. Optimalni program zagotavlja za skoraj 2 odstotka večji bilni učinek v primerjavi z drugimi pralnimi stroji, tudi konkurenčnih tujih izdelovalcev.

Omeniti velja, da ga poganja univerzalni kolektorski motor z elektronsko regulacijo vrtljajev, ki je integrirana s programatorjem, vgraditev te elektronike v pralni stroj predstavlja prvo stopnjo elektronike v Gorenjevih pralnih strojih za proizvodnjo pripravljajo že drugo stopnjo.

Gorenjev pralni stroj 1010 je najsodobnejši pralni stroj v Jugoslaviji, enakovreden vsem, ki sodijo v višji cenovni razred v Evropi. To je potrdil tudi letošnji mednarodni sejem Domotehnikca 88 v Kölnu. Nov pralni stroj je seveda namenjen zahtevnejšim kupcem, zato bodo večino te nove proizvodnje prodali na tehnološko najzahtevnejše svetovne trge.

ureja MARIJA VOLČJAK

Hitra in dobra informacija prihrani precej denarja

Ljubljana, 18. maja — V zadnjem desetletju doživljajo knjižnice po svetu velik razvoj. To je posledica razvoja znanosti, nove informacijske tehnologije, telekomunikacij in naraščajočega informacijskega tržišča. Tako se spreminjajo v informacijska središča, ki se poleg posredovanja primarnih dokumentov, ukvarjajo tudi s posredovanjem informacij.

Seveda ni naključje, da se je tudi ljubljanska Centralna tehniška knjižnica Univerze Edvarda Kardašja v Ljubljani v okviru svoje strokovne dejavnosti odločila posebno pozornost posvečati posredovanju informacij tudi s področja varstva okolja. V knjižnici namreč zbirajo kar štirinšestdeset različnih revij, ki se ukvarjajo z ekološkimi vprašanji, večina od njih je tujih. V njih je veliko spoznanj raziskovalcev, veliko novic s področja uvajanja tehnologij za varstvo okolja, skratka veliko informacij, ki zanimajo tako vsakega izmed nas, kot tudi inštitute in delovne organizacije, ki pri svojem delu rabijo informacije o uvajanju novih naprav za varstvo okolja, o izkušnjah tujih in domačih strokovnjakov.

Ze pred več kot desetimi leti so v Centralni tehniški knjižnici začeli zbirati najzanimivejše informacije s področja ekologije in jih objavljati v reviji Naše okolje. Pozneje je revija, zaradi pomanjkanja sredstev, začela izhajati le nekajkrat letno, tako da

informacije niso bile vedno najbolj sveže, pa tudi ne zadosti celovite. V knjižnici so začeli razmišljati, kako naprej, kako narediti iz knjižnice strokovno ustanovo, ki bi posameznike in delovne organizacije seznanjala z aktualnimi problemi varstva okolja. Ogle-dali so si avstrijski zavod za standardizacijo, kjer je samostojen oddelek namenjen prav zbiranju in posredovanju informacij za varstvo okolja. Ugotovili so, da bo potrebno zgraditi računalniško podprt ekološki informacijski sistem in mrežo za zbiranje in posredovanje informacij. Kot ugotavlja ravnateljica knjižnice Nada Čučnik-Majcen, pa

V Centralni tehniški knjižnici se zbira kar 64 revij s področja varstva okolja, med katerimi so tudi: New Scientist, Energy World, Umwelt, Chemische Industrie, Water services, Science Digest in druge, kjer lahko delovne organizacije najdejo koristne informacije.

je pri nas informacijska kultura še na precej nizki ravni in je zato podpora takšnemu razvoju zelo majhna. Po drugi strani pa v delovnih organizacijah ugotavljajo, da so v preteklosti kupovali tudi različne naprave za varstvo okolja, za katere so v svetu ugotovili, da niso dobre, vendar tega niso vedeli. Zato je še toliko pomembnejše imeti zbrane vse informacije in znanje, saj so naprave za varstvo okolja drage. Tako ima trenutno naša industrija precej težav pri uvajanju nove tehnologije zaradi predpisov o nevarnih odpadkih, obetajo pa se tudi novi predpisi o varstvu zraka. Zato bi se v novo organiziranost Centralne tehniške knjižnice morale vključiti različne organizacije, ki bi dajale podatke o novih tehnologijah, iskali naj bi informacije iz tujih revij, vse to pa preko računalniško podprtega informacijskega sistema posredovali uporabnikom.

Dobre zamisli delavcev knjižnice, ki jih podpirajo tudi pri Gospodarski zbornici, zvezi inženirjev in tehnikov, v delovnih organizacijah in morda še kje, zato ne bi smele ostati le pobožne želje zagnanih strokovnjakov, ki denarja za razvoj takšne dejavnosti nimajo...

V. Stanovnik

Vzporedni plinovod od Vodice za dodatno plinifikacijo Kranja

Zemeljski plin tudi za Planino

Kranj, 18. maja — V Kranju so pohiteli z izdelavo lokacijskih načrtov za izgradnjo dodatnega plinovoda od Vodice do Britofa ter plinoključiti tudi stanovanjsko naselje Planina, kjer bi s prehodom z mazuta na plin zmanjšali izpuste žvepla v ozračje za 2,1 do 2,7 ton na dan.

Za dodatno plinifikacijo Kranja je naprej potrebno zgraditi vzporedni plinovod od Vodice do Britofa, za njegovo izgradnjo so lokacijski načrt že napravili, mesec dni je bil razgrnjen, tudi v krajevnih skupnostih Voklo, Voglje, Senčur in Primskovo, kjer bo plinovod potekal. Računajo, da bo do konca junija občinska skupščina načrt sprejela, nakar naj bi Petrol kmalu začel z gradnjo.

V krajevni skupnosti Voglje so zahtevali, naj načrtovalci upoštevajo že izdano lokacijsko dovoljenje za položitev telefonnega kabla med Voklom in Voglji in predvideno traso obnovljenega vodovoda Voklo-Voglje. Zaradi izkušnje pri dosedanji izgradnji plinovoda pa so zahtevali nemoten dostop do kmetijskih

metrov razširil na 65 metrov, torej za 5 metrov, kolikor znaša razdalja med vzporednima plinovodoma.

Podobne zahteve so imeli tudi v krajevni skupnosti Senčur, v vseh treh krajevnih skupnostih tudi glede pridobitve zemljišč za položitev plinovoda in odškodnin. Te pogoje so posredovali Petrolu kot investitorju izgradnje plinovoda.

Do novih porabnikov pa bo zemeljski plin privedel plinovod Čirče-IBI-Oljariča, na njegovo traso so imeli ljudje več pripomb, posebej tam, kjer gre skozi naselja. Problematična je bila predvsem določitev trase od Komunalne cone na Primskovem do Kokrškega loga, poiskali so jo med stanovanjskimi hišami, saj je severno od predvidene obvozne ceste (kakor predlaga krajevna skupnost Primskovo) ne morejo potegniti, ker je tam predvidena postavitev daljnovoda, od njegovih stebrov pa so potrebni veliki odmiki.

V krajevni skupnosti Planina pa jih je zanimala predvsem pri-

ključitev njihove kotlarne na zemeljski plin. Stanovanjska skupnost naj bi prispevala 700 milijonov dinarjev iz sredstev za izgradnjo stanovanja na Planini III, ostalo pa iz sredstev amortizacije, s čimer bo nakup novih stanovanj manjši. Težko je oceniti, če bo ogrevanje cenejše, saj je težko predvideti, kakšne bodo cene naftnih derivatov. Vsekakor pa je plin bogatejši energetski vir od mazuta, zato imajo kotli 15 odstotkov večji izkoristek, enostavnejše je vzdrževanje ter seveda priprava goriva. Kotlarne Planina bo imela v končni fazi 62 megavatov moči, ko bo njena urna poraba znašala 3.628 kilogramov mazuta. Če upoštevamo, da je v njem 3 odstotke žvepla, to pomeni, da s preusmeritvijo na zemeljski plin skozi dimnik v ozračje ne bo več puhalo 2,1 do 2,7 ton žvepla na dan. Priključitev na plin bi torej zagotovila nemoteno obratovanje kotlarne, predvsem pa veliko ekološko pridobitev za Kranj in okolico.

M. Volčjak

Zahtevna gasilska vaja

Po ceveh 130 metrov visoko

Jezerko, 22. maja - Že trinajst let je, odkar sta se gasilski društvi Jezerko in Črna na Koroškem pobratili. Tradicionalno prijateljsko sodelovanje pa so v nedeljo dopolnili tudi praktično preizkusili na zelo zahtevni kombinirani gasilski vaji.

Zadali so si nalogo, da z dvema motornima brizgalnoma in avtomobilsko cisterno pogasijo požar (ter rešijo ljudi in živino) na domačiji kmeta Krničarja pri stari cerkvi na Jezerškem. Črpališče za spodnjo motorko je bilo pri gostišču Grabnar na Jezerškem, od tod pa so morali napeljati 650 metrov cevi in z njimi premagati višinsko razliko 130 metrov do cerkve.

"Akcija je uspela," je ugotovil predsednik gasilskega društva Jezerko Dušan Šemrov. "Pri Krničarju so najprej začeli gasiti z vodo iz cisterne, v slabe četrte ure, ko se je oglasila sirena na gasilskem stolpu, pa so tudi vodo po ceveh dobili od Grabnarja h Krničarju. To je bila zahtevna in težka vaja, s katero pa smo dokazali, da smo usposobljeni za posredovanje in pomoč tudi ob morebitnem resničnem požaru."

V vaji pa so se preizkusili in izkazali tudi reševalci, ki so praktično prikazali reševanje živine iz hleva in pomoč ponesrečenim. Pri Jezerčanih je vajo vodil poveljnik Franc Polajnar, pri gasilcih iz Črne na Koroškem pa poveljnik Drago Burjak. Oba sta bila po končani vaji z delom in usposobljenostjo gasilcev (iz obeh društev ji je sodelovalo v vaji 52) zadovoljna.

Svojevrsne, zanimive in predvsem zahtevne gasilske vaje pa so se udeležili tudi predstavniki gasilskih zvez obeh občin. Drago Kavčič, predsednik občinske gasilske zveze Kranj je po končani vaji zadovoljen povedal: "Za kraje, kot je na primer Jezerko, so takšne vaje potrebne in hkrati pohvalne za člane, da se sploh odločijo zanje. Že zaradi terena so tovrstne vaje običajno veliko zahtevnejše od podobnih v dolini. Mislim, da Jezerčani, tako zapobrtenje z gasilci iz Črne kot za današnjo uspelo vajo, zaslužijo vse priznanje."

A. Žalar

Dušan Šemrov

Franc Polajnar

Drago Burjak

Telefonija in kabelska TV v Stražišču

Danes zaseda skupščina

Stražišče, 24. maja - Po 460 podpisanih pogodbah z interesi za telefon v krajevni skupnosti Stražišče bi bilo najbrž tudi nesmiselno pričakovati, da bi se v finančni komisiji gradbenega odbora in na skupnem sestanku predsedstva krajevne konference Socialistične zveze, sveta krajevne skupnosti in gradbenega odbora konec minulega tedna odločili kako drugače, kot da se z akcijo nadaljuje. Številka je namreč tako velika in obvezujoča, da je ni moč spregledati. Sicer pa, kot so se odločili minuli teden, bodo akcijo za podpisovanje pogodb podaljšali.

Po skrbni in temeljiti oceni so se na obeh sestankih v krajevni skupnosti minuli teden odločili, da skupščini krajevne skupnosti predlagajo, naj sprejme sklep o razpisu referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka in sicer za izgradnjo telefonije in kableske televizije. Prevladala je torej odločitev, tudi zaradi številnih interesov samo za kabelsko televizijo (ker nekateri telefon že imajo), da referendumskega programa ne bi smeli kreniti. Tako se bo skupščina krajevne skupnosti danes (torek) odločala o naslednjem predlogu: razpiše naj se referendum o krajevnem samoprispevku in sicer za dve leti po 2,5-odstotni prispevni stopnji. Če bo skupščina takšen sklep sprejela, bo odločanje na referendumu predvidoma 19. junija.

Kot rečeno, se tisti, ki so do sedaj morda pomišljali, še vedno lahko odločijo. V krajevni skupnosti lahko še vedno v uradnih urah podpišejo pogodbo za telefon. Na skupnem sestanku konec tedna pa je bilo precej govora tudi o gradnji sekundarnega omrežja in bojazni, da se ne bi morda kje preveč zapletlo pri potrebnih dovoljenjih. Sklenili so, da bo krajevna skupnost, če bo potrebno, povsod tam, kjer bi prišlo do morebitnih zapletov, predlagala občinski skupščini ugotovitev splošnega interesa izdajo odločbe o prisilni ustanovitvi služnosti.

A. Žalar

Velika mednarodna razstava psov

Kranj - Kinološko društvo Naklo bo v soboto in nedeljo, 28. in 29. maja, pripravilo na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma v Kranju veliko mednarodno razstavo psov vseh pasem. Prireditelju, ki ima že lepe izkušnje s tovrstnimi razstavami, so se tokrat odzvali lastniki okrog tisoč psov pasem iz vsega sveta. Obeta se resnično prava paša za oči, saj bodo na razstavi sodelovali psi od najmanjših do največjih pasem. Obakrat se bo razstava začela ob 9. uri, trajala pa bodo 17. ure popoldne. Ob 13. uri pa bo tako v soboto, kot tudi v nedeljo nastop šolanih psov. V soboto, 28. maja, bodo na razstavi ocenjevali lovske pasme, v nedeljo pa vse ostale športne pasme. Ljubiteljem psov, predvsem mladim, priporočamo, da si razstavo ogledajo.

ureja ANDREJ ŽALAR

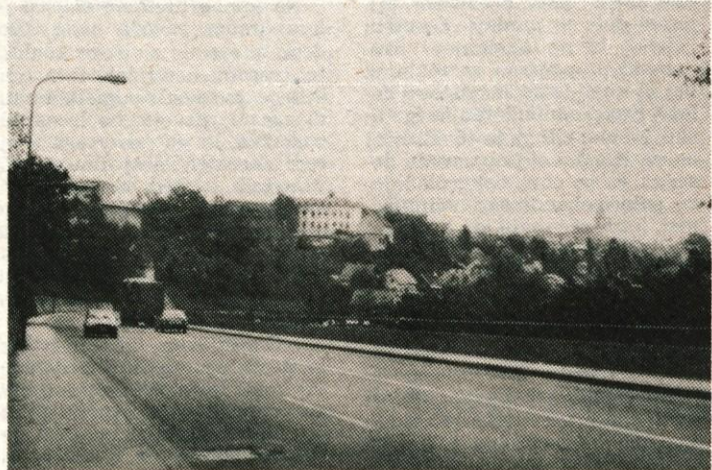
Kaj se bo dogajalo v Kranju v prihodnosti

Izrazito slovensko mesto na pomolu sotočja dveh rek

Kranj, 23. maja - Strokovna razmišljanja, če temu rečemo tako, kaj se bo v Kranju dogajalo v prihodnosti, so se sicer v posameznih delih pojavljala že prej, dejansko začela pa so se z opredelitvijo za javni natečaj za pridobitev variantnih rešitev. Prvo nagrado na podlagi razpisane natečaja je potem dobil arh. Marjan Bežan, izhodišča iz tega nagrajenega elaborata pa so bila vključena v opredelitev za urbanistično zasnovo. O tem usmerjevalnem dolgoročnem dokumentu za mesto se je razprava v občini začela že lani. Po pripombah in stališčih do teh je trenutno razprava tik pred zaključkom. Občinska skupščina naj bi urbanistično zasnovo mesta Kranja skupaj še z nekaterimi izvedbenimi akti za celotno občino sprejemala na letošnji zadnji seji pred skupščinskim odmorom do jeseni. Ker gre za pomembne opredelitev prostora in ureditev mesta v prihodnje, smo se s komitejem za urejanje okolja skupščine občine Kranj in avtorjem nagrajenega elaborata dogovorili, da v prihodnje opozorimo in predstavimo posamezne dele bodoče urbanistične zasnove mesta Kranja.

Kranj, kot mestno središče, ki ga obravnavajo strokovna gradiva, je opredeljen na severu s Kidričevo in Oldhamsko cesto, na vzhodu pa sega čez Kokro do nove Likozarjeve ulice in do Ceste 1. maja. V središču mesta sodi staro jedro na kranjskem pomolu. Na zahodu pa mesto omejuje zahodna mestna obvoznica. Sicer pa je Kranj izrazito slovensko mesto na pomolu sotočja dveh rek. Prav ta pomol, ki danes predstavlja središče Kranja, ne omogoča lahke prilagoditve sodobnemu motornemu prometu in povezavam. Zato se na primer motorni promet zgošča na nekaterih točkah v obstoječih povezavah in hkrati posega v skopo ulično mrežo središča. V primerjavi z drugimi mesti po velikosti ima Kranj prav zaradi takšne lege, kar zadeva promet, nekoliko težav.

V zadnjih dvajsetih letih se je Kranj hitro spreminjal. Od širitve ob Koroški cesti in Cesti JLA se je v začetku sedemdesetih let začel širiti na vzhod čez Kokro. To je pravzaprav bila posledica zaposlovanja v industriji in hkrati tudi pospešene deagrarizacijske politike. Tako je prišlo do precejšnje zgoščenosti prebivalcev na drugi strani Koke ob vzhodni strani starega mestnega jedra. To pa terjata tudi večjo medsebojno povezanost čez sotesko Koke in kasneje tudi ureditev nekaterih mestnih središčnih funkcij, kot so na primer trgovine, obrt, družbeni in kulturni prostori...

Nekaj podobnega velja tudi za zahodno stran mestnega središča, kjer so zgoščena delovna mesta. Naraščanje prebivalstva in stanovanjske gradnje pa ni spremljala sprotna rast ostalih dejavnosti, ki mestu dejansko dajo tudi ime oziroma pomen. V veliki meri je temu kriva nenehna rast privlačnosti samega obstoječega središča. To pa je hkrati pogojevalo tudi nenehno usmerjanje prometa v središče. Zato je mestno središče še danes prenasičeno z motornim prometom in tako ostaja promet eno najbolj resnih vprašanj za ureditev v prihodnje.

Drugo pomembno vprašanje za mesto pa je poleg prometa tudi kakovost bivanja. Le-ta se lahko meri z urejenostjo mest-

nih prostorov, katere sestavni del so tudi zelene površine. Značilno za Kranj je, pa tudi za druga naša mesta, da po vojni ni uredil nobenega novega mestnega parka. Edini kranjski park je danes Prešernov gaj, ki ga je uredil arhitekt Plečnik. Zato je urejanje parkov in drugega zelenja v mestnem središču v prihodnje nedvomno eno osnovnih vprašanj kakovosti bivanja v mestu.

In če za govorimo o kakovosti bivanja, ne moremo tudi mimo obstoječega mestnega središča in urejanja tako imenovanega zgodovinskega jedra; to je predele od Ljubljanske ceste do Pungarta. Delni prenovi zgradb smo na tem območju že prič-

Tej pa bo morala slediti prenova in ureditev zunanjih prostorov (trgi, tlakovanje, razsvetljava, ozelenitev; vse prilagojeno potrebam...). Pa tudi za ostali del mestnega središča veljajo podobne ugotovitve glede urejanja zunanjega mestnega prostora. To torej pomeni, da je treba opredeliti mestne trge in njihovo podobo, urediti ceste, da bodo le »kanali« za pretok avtomobilov...

Vprašanje, ki že dolgo časa »žuli« mesto je tudi avtobusna postaja. Treba jo je dokončno opredeliti oziroma postaviti na bodoči prostor. Opredeljena prostora pa naj bi bila tako, da ne bi ovirala razvoja bodočih nujnih dejavnosti mesta, kot je bolnišnično področje, mestni parki in podobno. Hkrati pa bi bila seveda čim bližje mestnemu upravnemu središču. Drugič manj pomembno vprašanje za mesto, je tržnica. Kranjci že nekaj časa ugotavljajo, da sedanja utesnjena in težko dostopna. In nenazadnje je postala tu še stanovanjska gradnja, je zaradi kmetijskih zemljišč omejena in zato povečuje potrebo za gradnjo v samem središču mesta. Odločitve na tem področju naj bi zato odgovornele kje in koliko stanovanj naj bi zgradili v središču in kakšna bi bila kakovost bivanja v njih oziroma v mestu nasloph.

Skratka, pretekli čas kaže smer ko Kranja, ko je bilo preveč segov v središču na podlagi občutjev zaradi trenutnih zagat, malokrat tudi zaradi projektiranih samovoljne in izsiljevanja najcenejših investitorjev. Tako smo danes priča neskladnosti med mestnim prostorom in objektivno brez povezav. Ker pa je mesto prebivalcem v dobro le to, če razpoložljiv prostor kulturno urejen in racionalno uporabljeno naj bi urbanistična zasnova oštevala predvsem ta osnovna pravila obnašanja pri bodoči urejanju mesta.

A. Žalar

Komunalni redar za večjo disciplino

Pri jeseniškem izvršnem svetu so se že leta 1984 pogovarjali o pomembnosti in uvedbi komunalnega nadzorništva v občini, a šele lani so končno sprejeli odlok, po katerem so zaposlili v občini komunalnega redarja.

Razumljivo je, da v tako veliki občini in ob obilici drugih zadev organi Postaje milice enostavno ne morejo opravljati še del komunalnega nadzorništva, del, ki jih opredeljuje odlok o javnem redu in miru, varstvu zelenih površin, čiščenju stavb in pločnikov, odlok o organizaciji pogrebov in pogrebnih svečanosti. Tako kot v Kranju in Radovljici bo tudi na Jesenicah poslej skrbel za večji red in disciplino v vseh krajih občine komunalni redar, ki bo imel možnost mandatnega kaznovanja kršiteljev in prijave k sodniku za prekrške.

Za Jeseničane je komunalno redarska služba nedvomno novost, ki jo bodo neprijetno občutili predvsem stalni ali občasni kršitelji predpisov in odlokov. Predvsem tisti, ki vztrajno in že dolga leta parkirajo na zelenicah ali ki jim tako ali drugače ni mar čistega okolja. Komunalni redar bo dobrodošel tudi krajevnim skupnostim, treba pa je vedeti, da en sam delavec nikakor ne bo mogel rešiti vseh številnih problemov, ki se pojavljajo po enajstih krajevnih skupnostih občine. Ob njegovem delu pa se bo obenem tudi izkazalo, kako življenjski so razni komunalni odloki. Nekatere bo najbrž treba spremeniti in novelirati, kajti z delom komunalnega redarja bodo prvič resnično preizkušeni v praksi.

D. Sedej

Cilka in Miha Repine praznujeta - 21. maja aje minilo 50 let, ko sta se v cerkvi v Gozdu poročila Koržmova Cilka iz Gozda in Zvegeljnov Miha iz Zg. Veternege. Malo lepega sta imela v življenju, saj je bilo eno samo delo in boj za obstanek. Sedem otrok se jima je rodilo, šest je danes še živih, dvanaest vnukov imata in tri pravnuke. Ata Miha je daleč znani borec Gorenjskega in Kokrškega odreda, med borci je bil vedno priljubljen prav zaradi svojega vedrega, prijeteznega humorja. Skoraj trideset let je opravljal vrsto zahtevnih družbenopolitičnih funkcij v Trziču in v krajevni skupnosti. Pri vseh težavah tudi petdeset let hitro mine, pripominja mama Cilka, ki si želi le to, da bi jima zdravje bolj služilo in da bi mlade moči poprijele na domačiji. Ob njunem visokem jubileju so se ju s čestitkami in cvetjem spomnili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij Trziča in krajevne skupnosti. - Foto: D. Dolenc

Skupščina turistične zveze

Škofja Loka - Občinska turistična zveza Škofja Loka pripravila je četrtek, 26. maja, ob 16. uri redno skupščino. Na njej bodo govorili o svojem delu in izvolili novo vodstvo. Skupščina bo v klubu hotela Transturist v Škofji Loki.

V. S.

Rdeči križ zbira oblačila

Skladišče Rdečega križa, v katerem hranijo podarjena oblačila, je prazno. Lani so le v Kranju ugodili prek 500 prostim socialno ogroženim. Letošnja akcija zbiranja obleke in tekstilnih odpadkov (darovalci naj na zavojih eno in drugo posebej označijo) bo v četrtek, 26. maja, zavojje naj bi oddali do 17. ure. Tisti, ki bi radi oddali pohištvo, naj ga ne nosijo na zbirna mesta, temveč obvestijo svojo krajevno organizacijo RK, ki bo poslala po darovano. Sicer pa RK prosi predvsem za otroška oblačila in posteljnino.

Zbirna mesta, kamor naj ljudje prinesejo zavojje, so v radovljiski občini tale: pred KS Kamna gorica, pred kulturnim domom na Bohinjski Beli, kulturni dom Zasip in železniška postaja Podhom, stara osnovna šola Begunje, dom družbenih organizacij Brezje, sindikalni dom Kropa, gasilski dom Bled in osnovna šola v Bohinjski Bistrici. V mestu Radovljica akcije ne bo, ker rekonstruirajo stavbo na Gorenjski cesti 27.

V občini Kranj: pred trgovino Živila na Hujah, kulturni dom na Kokrici, pred KS Zlato polje, pred KS Vodovodni stolp, pred KS Center, Zadrudni dom Primskovo, pred KS Planina, pred KS Bratov Smuk pred KS Gorenja Sava, kulturni dom Predoslje (skladišče RK) in čistilnica Usluga v Stražišču.

Na Jesenicah: v prostorih KS Rateče, v Podkorenju pri Makovcu, Osnovna šola Gorenjskega odreda v Kranjski gori, v Martuljku pri Olgi Lokar, v osnovni šoli v Mojstrani, na Belci pri Vahu, v domu kulture na Dovjem, na Cesti M. Tita 65 na Jesenicah (skladišče RK) za vse s Hrušice, Plavža, Podmežaklje, Save; dom upokoencev na Javorniku v osnovni šoli Karavanjskih kurirjev na Koroški Beli, v Zirovnici pri Mili Mežek, v Zabreznici pri Francki Bulovec, na Bregu pri Žarku, na Selu pri Minki Bešter, v Breznici pri Duvarju, v Doslovčah pri Julki in starem mestu, v Smokuču pri Francki Zupan, v Vrbi pri Pavli Hočevar in v Rodinah pri Majdi Novak.

V Škofji Loki: avla pred kinodvorano v Žireh in Selo, kulturni dom Poljane, TVD Partizan in bloki v Blatih za Gorenjo vas, trgovina v Logu, kulturni dom v Železnikih, kinodvorana Češnjica, osnovna šola Selca, trgovina Bukovica in osnovna šola Bukovšica, Škofja Loka v vrtcu Novi svet, na občini, v Puštalskem gradu in stara tržnica na Spodnjem trgu, tržnica Kamnitnik, pod zdravstvenim domom, diskont Podlubnik, gasilski dom v Groharjevem naselju, osnovna šola Trata kulturni dom Sv. Duh, trgovina na Godešiču in kulturni dom Reteče.

Za Trzič bo ustaljeni razpored objavil lokalni radio. D. Z.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Pionirski foto 88

Lojze Kerštan sporoča, da so v soboto, 21. maja, v Hraščini odprli 28. republiško razstavo pionirske fotografije. Od 600 prispevkov fotografij 145 avtorjev iz dvajsetih slovenskih foto krožkov je postala najboljša dela. Tako sta diplomu za kolekcijo treh fotografij dobila Grega Alič in Elvis Demšar iz osnovne šole Karavanjskih kurirjev v Koroški Beli. Zlato plaketo za posamezno fotografijo je prejel Tadej Rozman iz osnovne šole Tone Čufar Jesenice, srebro plaketo Klemen Rosi, bronasto pa Polona Malenšek (obe iz osnovne šole Karavanjskih kurirjev). Diplomu za posamezno fotografijo sta dobila Tadej Lenart Kaučič iz fotokluba Gorenja vas in Blaž Birk iz osnovne šole A. T. Linhart Radovljica.

Otroška folklor

FOLKLORA IN PLES V IGRI

Kranj — To, da se otroci najraje igrajo svoje otroške igre, ne pa posnemajo odrasle folklorne nastope, se je izkazalo kot imenitno spoznanje. Jožica Debelakova, mentorica za folkloro na OŠ Bratstvo in enotnost na Planini, že vrsto let po svojih zamislih usmerja in navdušuje najmlajše za folkloro — vendar na način primeren otrokom. Že četrto leto zapored bo njena skupina predstavljala Gorenjsko na republiškem srečanju v začetku junija v Sodražici.

Če je folklorna skupina že četrto leto zapored izbrana na regijski predstavitvi tudi slovensko srečanje, to vsekakor dovolj govorno govori o kvaliteti, resnem delu z otroško mero veselja, brez katerega tako ni pomembnejšega uspeha. Zdad po najstih letih delovanja način dela, ki ga je v predmetni otroškimi folklornimi skupinami na Planini šoli Bratstvo in enotnost na Planini izbrala učiteljica in mentorica Jožica Debelakova, prinaša sadove. "Njeni" učenci s svojo neposrednostjo, sproščenim nastopom, predvsem pa z izvirnostjo osvajajo, nekoli nastopajo.

Kaj je tako posebna na tej otroški folklori? Debelakova, ki se že vsa leta zanima za etnografijo, je do dela s folkloro prišla domala po naključju. Na šoli, kjer uči prvošolce, so na neki proslavi potrebovali folklorni nastop pa je na hitro zbrala primerna je tudi obleka, otroci imajo pastirske obleke ne pa narodnih noš, ki jih pri nas ob delavnikih niso nosili, še posebno pa ne otroci. Le starejša skupina, ki vadi folklorne plesne, ima narodne noše.

Tak način dela je seveda za člane otroške folklorne skupine bolj zanimiv, v veseljem se naučijo pesmic ali pa pripovedovnja zgodb. Še posebno zanimivost te skupine je učenje gorenjskega narečja. Debelakova ima pri tem dokaj srečno roko, saj s pretanjenim posluhom izbere pripovedovalca ali pripovedovalko za govor, ki ga v mestu pravzaprav ni več mogoče slišati, še posebno pa ne na tako narodnostno mešani osnovni šoli, kot je Bratstvo in enotnost.

Zanimivo, da mladi ne poznajo več imen za nekatera orodja, ki jih imajo na kmetih, in s katerimi so imeli njihovi vrstniki včasih doma veliko opravka. To so na primer cajne, ki je mestnemu otroku popolna neznanca, že kilometer ali dva iz Kranja pa seveda otroci prav dobro vedo, kaj je to. "No, kljub temu, se vsega tega hitro naučimo. Otroci radi hodijo na vaje, kaj šele na nastope. Če kak teden vaje ni, me hodijo spraševati, kaj se je zgodilo. To pa pomeni, da vaje zanje niso nekaj zoprnega in odvračnega, pač pa igra in sprostitve. Prav to pa s svojim nastopom vedno tudi izražajo in zato so tudi tako uspešni," meni Jožica Debelakova.

primerna je tudi obleka, otroci imajo pastirske obleke ne pa narodnih noš, ki jih pri nas ob delavnikih niso nosili, še posebno pa ne otroci. Le starejša skupina, ki vadi folklorne plesne, ima narodne noše.

Zdaj pripravljajo belokranjske plesne, noše že imajo. Z manjšimi dodatki bi jih bilo mogoče spremeniti tudi v noše primerne za prekmurske plesne. Debelakova že snuje program, ki bo vseboval vse te novosti, in ki se ga deloma že učijo, dokončali pa ga bodo jeseni. Ob vse te iskanju izvirnosti pa pravzaprav nastaja že zajeten šop folklornih nastopov za otroke, ki je vse doslej pravzaprav ob vsej literaturi za odrasle manjkal. Po tej plati pomeni to delo vsekakor nov kamenček v našo kulturno dediščino.

Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V galerijskih prostorih stavbe Gorenjskega muzeja v Tavčarjevi 43 je odprta razstava ilustracij in mask akad. slikar Marije in Ike Vogelnik. V Mali galeriji Mestne hiše je na ogled izbor likovnih del članov Likovnega društva Kranj in najnovejša dela akad. slikarja Henrika Marchla.

Danes, v torek, ob 19. uri v klubski sobi Foto kino kluba Janez Puhar, Delavski dom, vhod 6, predava Franc Kolman o športu v fotografiji (z diapozitivi).

JESENICE — V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava del akad. slikarja Mirsada Begića.

RADOVLJICA — V galeriji Šivčeve hiše razstavlja akad. slikar

Tomaz Kržišnik.

BEGUNJE — V četrtek, 26. maja, ob 20. uri bosta v dvorani Psihiatrične bolnišnice nastopila moška pevka zbor KUD Stane Žagar iz Kroke in DPD Svoboda Podnart z zanimivim koncertnim sporedom pesmi od baroka, renesanse do slovenskih ljudskih pesmi.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. kipar Aladar Zahariš.

V galeriji ZKO-Knjžnica razstavlja slikar Rafko Terpin.

Na osnovni šoli Ivana Groharja bo v petek, 27. maja, ob 18. uri prireditev Srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov Gorenjske.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB je odprta razstava japonskih exlibrisov.

V petek, 27. maja, ob 20. uri bo v tržiški kinodvorani Mladinsko gledališče Tržič pripravilo Večer plesa, glasbe in humorja.

ZIRI — V galeriji Muzeja Tabor 2, je odprta razstava Revitalizacija kompleksa Štalarjeve hiše v okviru prenove Žirov avtorice Bete Poljanšek.

CICIBAN NASTOPA

Škofja Loka - Jutri, v sredo, ob 17. uri bo na dvorišču Puštalskega gradu v počastitev dneva mladosti tradicionalni letni koncert otroškega pevskega zbora Ciciban škofjeloške Glasbene šole. Učenci pod vodstvom zborovodkinje Vere Mlejninkove bodo zapeli vrsto priljubljenih otroških pesmic. Program bodo popestrili tudi z vrsto instrumentalnih skladb.

LETNI KONCERT UČENCEV GLASBENE ŠOLE

Kranj - Danes, v torek, ob 18. uri bo v dvorani gimnazije na Koroški cesti 13 letni koncert učencev Glasbene šole Kranj. Učenci bodo predstavili znanje, ki so ga pridobili v tem šolskem letu: nastopili bodo tako otroci iz pripravnice kot učenci na glasbenih instrumentih. Nekateri glasbene točke - na primer trio kljunastih flaut bodo popestrili tudi plesalci. Koncert bo zaključil harmonikarski orkester.

SREČANJE MLADIH PEVCEV

Škofja Loka - V Osnovni šoli Ivana Groharja bo v petek, 28. maja, ob 18. uri srečanje otroških in mladinskih zborov Gorenjske. Predstavilo se bo devet zborov z vse Gorenjske: otroški zbor OŠ Ivana Groharja pod vodstvom Pavle Grahek, zbor cicibanov Detejlca iz tržiškega vrtca Tončca Mokorelove pod vodstvom Milene Hostnik, otroški zbor OŠ Prežihov Voranc z Jesenic pod vodstvom Stanke Mencinger, otroški zbor OŠ Janko Kersnik Brdo z zborovodkinjo Darinko Bole in otroški zbor OŠ Staneta Žagarja Kranj pod vodstvom Janeza Forška. Nastopili bodo tudi štiri mladinski pevski zbori: zbor OŠ Kamniški bataljon Stranje z zborovodjo Karlo Urh, zbor OŠ Dr. prof. Josipa Plemlja Bled z zborovodjo Slavkom Mežkom, zbor OŠ Josipa Broza Tita iz Predoselj z zborovodkinjo Nado Krajncan in zbor OŠ Ivana Groharja Škofja Loka z zborovodjo Pavlo Grahkovo.

LITERATI ZAČETNIKI

Jesenice - Letos oktobra bo na Jesenicah že 10. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov drugih narodov in narodnosti, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji. Na srečanjih lahko sodelujejo avtorji, ki razen v samozaložbi še niso izdali knjige proznih ali dramskih del ali pesmi. Literarna dela je treba poslati do 20. junija (pisana s pisalnim strojem in v treh izvodih) na naslov Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Kidričeva 5, Ljubljana. Hkrati z literarnimi deli je treba v posebni zaprti kuverti poslati še podatke: ime in priimek, naslov, datum in kraj rojstva, izobrazba, poklic, narodnost, delovna organizacija, kjer dela, ali šola, če se še šola. Najboljše tekste bo tričlanska komisija izbrala za predstavitev na literarnem večeru in za objavo v posebni publikaciji.

Kranj - V Mali galeriji Mestne hiše se z likovnimi deli predstavljajo člani Likovnega društva Kranj, med njimi pa je več najnovejših del akad. slikarja Henrika Marchla. - Foto: G. Šinik

FILMSKO GLEDALIŠČE SE NADALJUJE

Kranj — Kinematografsko podjetje Kranj je zaradi izrednega zanimanja za filmsko gledališče sklenilo, da bo s predavanjem boljših filmov vsak četrtek ob 20. uri nadaljevalo, vendar le v kinu Center v Kranju. Tudi abonmajev ne bo, vstopnice bodo le v redni prodaji. Nekaj odličnih filmov se je že z rstilo ob četrtek, med drugim Pot v Indijo, Misterij organizma režiserja Makavejeva, ta četrtek, 26. maja, pa je na sporedu francoski film Podzemlje režiserja Luca Bessona.

Film govori o ekscentričnem pankerju, ki v podzemlju pariškega metroja najde prijatelje in zbere okrog sebe rok skupino pouličnih muzičarjev. Za napetost zgodbe pa poskrbi lepa bogata dama, ki zaljubljena vanj, hoče pobeigniti iz svoje zlate kletke...

ureja LEA MENCINGER

Jubilej Pihalnega orkestra občine Kranj

DEVETDESET PLODNIH GODBENIH LET

Kranj — Ljubezen do glasbe je bilo vodilo kranjskih godbenikov v vseh devetih desetletjih delovanja. Vrstili so se vzponi in vrzeli, vendar so vedno znova našli izhod iz krize in nadaljevali še z večjo zagnanostjo. Jubilej bodo proslavili z jubilejnim koncertom v četrtek, 26. maja, ob 20.30 v dvorani kina Center Kranj.

Začetki kranjske godbe segajo v leto 1898, ko je bila 7. avgusta ustanovljena godba požarne gasilnice v Kranju. Zbralo se je pet godbenikov, ki so najprej vabili v nekdanji mestni sirotišnici na Pungartu. Zaradi političnega razdaja je po štirih letih prišlo do razkrajitve godbe iz gasilskega društva in s pomočjo meščanov je bilo ustanovljeno društvo Meščanska godba v Kranju. V vseh minulih desetletjih je godba nekajkrat prenehala delovati, pa se je spet znova ustanovi-

pet manjši pihalnih ansamblov, med katerimi se je najbolje razvijal jazz ansambel v mali zasedbi. Leta 1950 so kupili prve uniforme in nove instrumente, v okviru preimenovanega Delavskega prosvetnega društva Kranj pa je delovala tudi godbena sekcija, ki je rasla v kvaliteto do leta 1961, ko je prišlo do krize. Leta 1962 se je reorganizirala, ustanovljeno je bilo društvo Pihalni orkester občine Kranj in vključeno v Zvezo kulturnoprosvetnih društev občine Kranj.

strov prejel zlato plaketo, njihovo izvajanje pa je strokovna komisija najvišje ocenila. Od leta 1972 je član združenja pihalnih orkestrrov Slovenije. Leta 1976 je odšel v pokoj profesionalni dirigent Zdenko Motl, njegovo delo je za krajši čas nadaljeval neprofesionalno Lojze Kranjčan, leta 1979 pa Branko Markič, ki orkester sedaj vodi že devet let.

"Gojimo različno zvrst glasbe od koračnic do zabavne glasbe, od uvertur do narodnih zvokov, glede na predvidene nastope, prireditve opredeljujemo potrebe. Za turistične prireditve in

bente, rogove, tenorje, base, pozavne in tolkala, njihovo delo pa je ljubiteljsko, z velikim veseljem do glasbe. Igrajo iz srca, pomagajo drug drugemu za čim boljše izvedbo udarnih zvokov orkestra. Vadijo v glasbeni sobi vsak torek in petek, nastopajo in se tako videvajo vsak drugi dan.

"S širšo družbeno pomočjo so kupili pred leti nove instrumente, nabavili nove svečane uniforme, tako da so osnovni pogoji za delo zagotovljeni. Lani je prišlo do krize prav zaradi finančnih problemov, kar smo potem zado-

novoletne koncerte, ki jih tradicionalno prirejamo že pet let, pripravimo lahkotnejši žanr. Pri instrumentalni zasedbi se kažejo vrzeli pri tistih instrumentih, ki so za nekatero najtežji in niso več moderni za današnji čas. To se kaže pri basih, sekciji tolkal, rogovih, ki so sicer trenutno zasedeni, vendar zanje pri mladih ni zanimanja. Čudi me to, da je ta problem tudi pri trobentah, za kar bi si mislil, da ga imajo mladi radi. Z notnim materialom si pomagamo tako, da si note med orkestri izmenjujemo, nekaj skladb sami priredimo, ali pa po naročilu, v tujini pa je ta material zelo drag! Pri domačih založnikih se not ne da dobiti, nekaj nam obljublja Združenje pihalnih orkestrrov Slovenije, vendar dosejati še nismo ničesar dobili. Nekaj naših avtorjev, še posebno Vinko Savnik iz Beograda ponujajo svoje note, vendar se ne moremo osredotočiti na samo enega avtorja. Vesel pa bi bil, če bi se kakšni avtorji odzvali na to zvrst glasbe in napisali kakšne skladbe za pihalne orkestre," je dejal dirigent kranjskih godbenikov Branko Markič.

V orkestru deluje 52 članov, ki igrajo na klarinete, flavte, tro-

voljivo rešili. Po zaslugi kranjske Zveze kulturnih organizacij smo vključeni tudi v poseben program Kulturne skupnosti Kranj, kjer dobivamo za delo dodatna sredstva. Prostovoljno je pokroviteljstvo ponudil tudi Občinski sindikalni svet Kranj, ki nam ob težavah priskoči na pomoč. V svoje vrste poskušajo pritegniti mlade glasbenike, tudi s kranjsko glasbeno šolo smo se povezali, pa ni nobenega pravega priliva novih kadrov. Sodelujemo in si izmenjujemo gostovanja s pihalnima orkestroma iz Železne Kaple in Fiumicello pri Trstu, s katerima so se razvili pravi prijateljski odnosi. Med gorenjskimi orkestri so dosledaj sodelovali z godbo iz Gorij, leščansko godbo in pihalnim orkestrom Trzič, z drugimi pa bomo vnaprej poskušali navezati stike, pravi predsednik izvršnega odbora Pihalnega orkestra Matija Kenda.

Jubilejni koncert ob 90-letnici Pihalnega orkestra Kranj, ki bo v četrtek, 26. maja ob 20.30. uri v kinu Center je brezplačen, povezoval pa ga bo Janez Dolinar.

Drago Papler

NIČ V HRUPU

Likovna dejavnost je že ves čas izpostavljena demokratičnemu preverjanju. Vse je popolnoma enostavno - obiskovalci so ali pa jih ni. Če so, jih privabi lasten interes, nihče jih ne pač svobodno odločilo, da se niti ni vredno truditi čez ta prag. Samozavna teroristična skupina alias Ne bom oprala teh krčevih madežev je te dni v okviru mladinske kulture akustično in vizuelno preskušala svoj teroristični vpliv v galeriji Prene obiskovalce znašal nad nič krivim varuhom galerije, ki ni pred nadležnimi decibeli. Pričakovati je, da bo ta nadvse "izvirna" predstava dobila tudi svojo strokovno razlago v uglednih literarnih revijah - da bodo mladi prebrali in razumeli. Vsi ostali pa so tako ali tako že rekli: "Deja vu." - L. M. - Foto: G. Šinik

Po drugi svetovni vojni so se godbeniki ponovno zbrali in se vključili v sekcijo pri mestnem zboru OF Kranj ter sodelovali v vseh pomembnih političnih manifestacijah. Leta 1947 se je kranjska godba vključila v občinsko sindikalno zvezo, leto kasneje pa v sindikalno kulturno umetniško društvo France Mesler. Godbena sekcija je imela 83 članov, od teh 28 aktivnih. Poleg godbe je delovalo še

Leto kasneje so se pričeli vključevati v turistično ponudbo s koncerti na Bledu, od leta 1965 imajo redne stike z Godbo iz Železne Kaple. Leta 1968 se je kot dirigent vrnil Zdenko Motl, ki je ob enem tudi prevzel sistematično vzgojo mladih godbenikov, kakovostno je orkester posegel v sam slovenski vrh, saj je leta 1971 v drugi težavnosti skupini na tekmovanju slovenskih orke-

**MERCATOR - KMETIJSKO
ŽIVILSKI KOMBINAT
GORENJSKE**
TOZD Komercialni servis,
Kranj

**SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIALA
HRASTJE, tel.: 36-462, 36-453**

GRADITELJI!

Po ugodnih cenah vam nudimo:

- stavbno pohištvo INLES
- parket in lesne stenske obloge
- cement, apno, maltit in mleti kalcit
- SCHIEDEL dimnik
- betonske bloke, modularno opeko ograd Ormož
- siporex, porolit, fasadno opeko
- strešno opeko in salonitne plošče
- stiropor, tervol in izotekt
- betonsko železo in mreže
- betonske mešalce in samokolnice
- notranje in zunanje - vrtno kamine
- monta strop, montažne garaže
- in ves ostali gradbeni material, opremo za centralno kurjavo, opremo za solarno ogrevanje

Če gradbenega materiala, ki ga potrebujete, nimamo na zalogi, ga naročimo in dobavimo v najkrajšem času. Dostavimo po želji, tudi na dom.

Čenjeni kupci: 20 minut pred vsako uro pelje lokalni avtobus izpred prodajalne GLOBUS do našega skladišča v Hrastju in nazaj!

lesnina

VRTNO POHIŠTVO ZA DOM IN GOSTINSTVO

- Lesnina Kranj je pripravila veliko izbiro vrtnih garnitur,
 - Lesnina vabi na ogled tudi gostince, saj je izbira namenjena tudi njim.
- Torej, če rabite vrtno pohištvo, se oglasite v Lesnini v Kranju ali na Jesenicah.**

NOVO

Malta, pripravljena s hidravličnim vezivom Maltit®, ki vsebuje aerant, zagotavlja odlično obdelovalnost in oprijemljivost, povečano plastičnost, večjo mehansko odpornost, odpornost ometa proti zmrzovanju in obstojnost barvnih dodatkov.

Informacije in prodaja
Služba prodaje cementa in trgovina na drobno,
Anhovo, tel. (065) 51-030

SALONIT ANHOVO
industrija gradbenega materiala, anhovo

pridite v

**Blagovnica
Kranj**

kjer vam ponujamo:

- plastične odtočne cevi z vsemi ustreznimi dodatki
- barve, lake in druge vrste premazov
- sredstva in oblačila za zaščito pri delu
- talne in stenske obloge
- bogat izbor najrazličnejših izdelkov in pripomočkov za vaše gospodinjstvo in dom

MOŽNOST OBROČNEGA PLAČEVANJA

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ

Od 1. junija dalje, bodo imele naše tovarniške trgovine naslednji delovni čas:

v Kranju

vsak delovnik od 11. do 19. ure
vsako soboto od 9. do 12. ure

na Jesenicah

vsak delovnik od 9. do 12. in od 15. do 19. ure
vsako soboto od 9. do 12. ure.

**VELIKA IZBIRA POLETNIH ŽENSKIH
OBLAČIL.**

Obiščite nas!

ALPETOUR

OBVESTILO

Alpetour TOZD Potniški promet Kranj obvešča cenjene potnike na področju Škofje Loke, da bo z 1.6.1988 spremenjen vozni red mestnega prometa na linijah Podlubnik - Lipica in Zminec - Lipica.
Linija Žabnica - Šk. Loka - Lipica se ukinja.
Čenjenim potnikom želimo prijetno vožnjo!

Borut Kos

DEŽELA Z ENIM SAMIM ZAKONOM 10

Pogovor nama je prekinil nemir v množici, ko so ljudje videli, da prihaja minibus in vsi so stekli proti njemu. Ko je voznik videl množico, je zapelel na popolnoma drugi konec postaje in zakričal ljudem, naj se postavijo v vrsto, kar so tudi storili. Bil sem na repu vrste, zato sem se mirno odpravil proti vozilu in se usedel vanj. Voznik me je videl, vendar mi ni nič rekel, ravno tako ni nihče od čakajočih ugovarjal. Končno se je v vozilo nagneto še 11 potnikov in odpeljali smo se po vijugasti gorski cesti proti severu, kjer so gore zadosti velike, da pozimi zapade tudi sneg.

Pokrajina se precej razlikuje od pušavske nižine južno od Teherana, saj je tudi Teheran na nadmorski višini 1000 m. Na edinem gorskem prehodu, ki povezuje sever države z glavnim mestom, sem opazil kakšnih pet smučarskih vlečnic, kar pomeni, da je tukaj prisotna tudi smučarija, vendar sem zvedel, da smučanje po revoluciji ni več tako popularen šport, kar je tudi razumljivo, saj tudi sami vemo, kako draga je dandanes smučarska oprema.

Ko smo se spuščali ob reki po vijugasti, ozki cesti proti morju, se mi je končno ponudil odgovor na vprašanje, ki sem si ga večkrat zastavljal. V vseh restavracijah je ena glavnih jedi riž, za katerega pa vemo, da potrebuje precej vode. Nikjer do sedaj, razen nekaj pšeničnih in koruznih polj, nisem našel na riž in vedno znova sem se čudil, od kod je na iranskem jedilniku obvezen riž, ko pa ga na poljih nisem videl. Sedaj pa se mi je odpiral pogled na zelene, najprej majhne, nato velike površine obdelane zemlje s to kulturo. Reke, ki pritekajo iz visokih gora nudijo zadosti vode za to rastlino, čigar polje namakajo še vedno na zelo primitivni način, vendar izkoristijo vsak kos zemlje za njegovo obdelavo.

Končno smo po petih urah vožnje prispeli v Babil, od koder je do Kaspijskega morja le 25 km. Nisem vedel, v kateri kraj ob morju naj grem, kajti s seboj sem imel dokaj slab zemljevid dežele.

Na moje veliko presenečenje je k meni stopilo kakšnih 25 let staro dekle in mi ponudilo pomoč. Bilo je prvič, da se mi je za pomoč ponudila ženska, kajti vse do sedaj so bile precej zadržane do mene. Nosila je obvezno črno uniformo in ruto, vendar se je takoj videlo, da je drugačna od ostalih. Povedala mi je, da stanuje v Babilu in je zapo-

Majhne ribiške ladje in pomol v Bender Abbasu na Hormuški ožini. Ljudje pomagajo pri vlačanju čolnov iz razburkanega morja na obalo.

slena kot otroška zdravnica, vendar mi bo pomagala priti v Babolsar in obali Kaspijskega morja. Nič ni pomagalo moje prepričevanje, da se bom že znašel, bal sem se namreč, da bo dekle imelo težave zaradi mene, toda ni se dala prepričati.

Z minibusom, katerega je tudi zame plačala, sva se odpeljala v Babolsar in našla mi je dokaj dober in poceni hotel. Šele sedaj sem ugotovil, da imam srečo, da je z menoj, kajti v hotelu se je pojavila težava, ker se mora vsak tujec javiti na Komiteju - to je pri Homeinijevi policiji, če hoče prestopiti v hotelu. Dobro, da je bila ona z menoj, saj nihče ni govoril angleško in res ne vem, kako bi našel ta Komitej.

Pređen sva vstopila v poslopje, me je prosila, naj ji povem svoje podatke, kaj sem delal v Iranu, zakaj sem tukaj ter mi zabičala, naj na Komiteju ne govorim, ker bo vse uredila ona, kajti oficir prav gotovo ne obvlada angleščine najbolje, zato se lahko zapletem v težave.

Ko sva vstopila, naju je neki razcapani vojak odvedel v pisarno, kjer je za mizo sedel oficir in začel poslušati, kaj mu mladenka pripoveduje. Postavljal ji je precej vprašanj, na katera je sama najprej odgovorila, nato pa še mene vprašala, če je prav povedala. Izgleda, da sem oficirju postal sumljiv in hotel je neposredno spraševati mene, vendar si je ob angleščini skoraj zlomil jezik. Po kakšni uri se mi je posvetilo, da imam v beležki naslov zapora v Tabrizu in to tudi povedal dekletu, kar je nemudoma prevedla oficirju. Le-ta je vzel naslov in nekam telefoniral, prav gotovo v Tabriz. Čez nekaj minut je odložil slušalko in dekletu dejal, da lahko ostanem v Babolsarju, ona pa se mora vrniti v Babil.

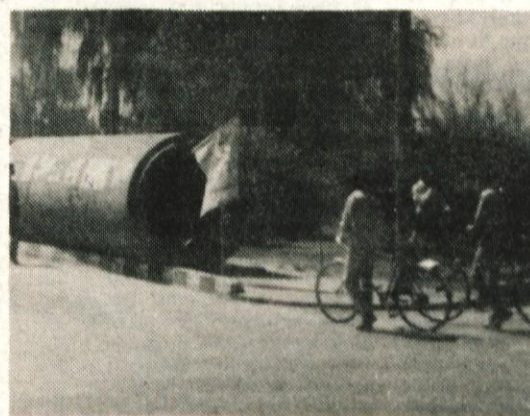
Ni mi bilo jasno, kako lahko kaj takšnega ukaže, toda ko sem jo pospremil do minibusa, je pove-

dala, da si lahko nakopje težave, če bi se še zadrževala z mano, že to je bilo preveč, vendar se ne zmeni preveč zaradi moralne norme, toda ker ji je ukazano, se mora vrniti na dom.

Zahvalil sem se ji za pomoč, kajti brez nje bi temu z dolgočasnemu homeinistu prišel ravno prav za popestritev, tako pa sem na prostosti.

Odšel sem v hotel, odložil prtljago ter se napotil proti morju. Bil je petek, muslimanski praznik in vse trgovine so bile zaprte, ravno zato je tudi celo mesto delovalo povsem zapuščeno. Ob obali je bil odprt nekakšen kiosk, kjer sem si kupil cigarete po trikratni ceni, kar je tudi ena izmed čudnih stvari v Iranu. Povsod na svetu ima država monopol nad prodajo cigaret in tudi cene so fiksne, le tukaj pa je po uradnih cenah mogoče dobiti cigarete le v posebnih državnih trgovinah, medtem ko jih zasebniki ponujajo najmanj trikrat dražje. Takšne državne prodajalne je zelo težko najti, zato so ljudje prisiljeni kupovati po cenah, ki jih postavijo sami trgovci. Majhni fantiči prodajajo tudi posamezne cigarete in velikokrat sem videl, da domačini kupujejo na enkrat le tri ali pet cigaret, ki si jih nato razporedijo preko celega dneva.

Ob kiosku je bilo nekaj ljudi, ki so dolgočasno gledali v razburkano, sivo umazano vodo, kjer je bilo tudi nekakšno žensko kopalnico. Bilo je ograjeno s platnom, da moški ne bi videli žensk med kopianjem, toda močan veter je nekoliko razkril platneno ograjo in tako sem lahko videl tudi dekleta v "kopalnih kostimih". Obležena so bila od vratu do gležnjev in se razigrano igrale z valovi. Pred ograjo je stal vojak s puško ter odganjal mimoidoče, ki so se preveč približali kopalnici in s tem skrbel za moralo. Skrit za drevesom sem na-

Zaklonišča proti bombam, katerih se sreča veliko po iranskih mestih. Ponavadi so sestavljena iz velikih betonskih cevi namenjenih za kanalizacijo.

redil nekaj posnetkov tega nenavadnega prizora in se hitro odpravil nazaj v mesto, da si ne nakopljem težav zaradi takšne nemoralnosti.

To je bilo eno izmed zadnjih mest, ki sem jih nameraval obiskati v Iranu, kajti želel sem izkoristiti ugodno vreme, da se na turško sovjetski meji povzpnem na Ararat, enega prvih osvojenih petrosočakov. Nazaj v Turčijo sem hotel odpeljati z avtobusom po cesti, ki pelje ob Kaspijskem morju, vendar bi moral zamenjati številne avtobuse in tudi nekateri deli ceste niso urejeni, zato sem se moral znova vrniti v Teheran, od tam pa nazaj v Turčijo.

Na poti iz Irana sem poskušal strniti vtise o deželi in ljudeh, vendar sem to lahko storil šele doma, ko sem končno lahko trezno razmislil o deželi, ki mi je bila prej tako tuja, sedaj pa sem jo prav vzljubil. Vzljubil sem namreč ljudi, ne pa pušavske dežele. Še manj pa diktaturo, ki v njej vlada. Iranci so bili do sedaj najbolj odprti, gostoljubni in prijazni ljudje na vseh mojih potovanjih. Čeprav prav sem mislil, da so Arabci v Siriji in podobnih državah najboljši prijatelji popotnikov. Še trdneje sem verjel v trditev, da bolj kot je dežela siromašna in ljudje revni, toliko prej te bodo sprejeli za gosta in ti poskušali nuditi vse, kar je v njihovih močeh. To kar sem doživel v Iranu mi je, ko sem že prej zapisal, vrnilo vero v ljudi, ker se mi zdela naša "zahodna civilizacija" pravzaprav degenerirana v svojem materializmu in egoizmu, kar lahko srečam na vsakem koraku.

Zamislil sem se tudi nad usodo teh čudovitih ljudi. Koliko časa bodo morali še trpeti to nepopolno diktaturo, kjer religija kot v srednjem veku piše zakone in kazni? Kdaj bodo spoznali, da edino oni sami lahko spremenijo svoje življenje, kar so že poskušali z odstranitvijo Šaha, padli pa so v bedo, iz katere sedaj ne vidijo izhoda.

V treh tednih potovanja po Iranu nisem našel niti enega tujca in mogoče je ravno tukaj vzrok za njihov odnos do maloštevilnih popotnikov, ki uspejo priti do njih. Videl sem namreč, kako turisti s svojim denarjem povsem spremenijo mentaliteto ljudi, ker jih tuj denar popoinoma zaslepi. To sem najbolje videl v Egiptu, kjer v turističnih krajih brez razmetavanja z denarjem ne dobiš ničesar, ko pa sem se nahajal v vaseh, ki niso bile okužene s turizmom, so bili domačini povsem drugačni in so mi pomagali na vsakem koraku, ne da bi za to zahtevali plačilo.

Upam, da bo Iran, ko bo premagal krče vojne postal bolj dostopen za tujce, obenem pa se bojinjal da bodo turisti s svojimi navadami spremenili mentaliteto teh enkratnih ljudi. Nemočno lahko le opazujem dogajanja v tem koncu sveta in le upam, da se bo stanje spremenilo na bolje, prebivalci pa v svoji nepokvarjenosti ostali to, kar so ljudje.

DOMAČI ZDRAVNIK

NAVADNI SLEZ ZDRAVI DIHALA, PREBAVILA IN MOKRILA

Gorenjci ga bolj poznajo pod imenom ajbiš, ajpš ali beli popelj. Slez je 60 do 150 cm visoka trajna zelika. Glavno korenino ima vretenasto, močno razraščeno, belo in mesnato. Stebnosti je pokončno, malo ali nič razraščeno. Listi so kratkopiceljati, debeli, po obeh straneh gosto mehkodlakavi, sivi ali zelenkasti, debeli, po obeh straneh gosto mehkodlakavi, sivi ali zelenkasti, debeli, po obeh straneh gosto mehkodlakavi, sivi ali zelenkasti. Beli ali svetlo rožnati cvetovi so 5 cm široki. Po vsej srednji Evropi in tudi v Sloveniji ga veliko goje v vrtovih, od koder se je razširil tudi v naravo.

Nabiramo tako korenine, liste kot tudi cvetove. Korenine koplamo zgodaj spomladi ali jeseni po cvetenju. Cvetove nabiramo ob cvetenju. Listov ne smemo nabirati spomladi, ampak praviloma po cvetenju, ker vsebujejo v času rasti in ob cvetenju najmanj sluzi. V ljudski medicini priporočajo tudi nabiranje plodov, in sicer jih je treba pobrati že 2 do 3 tedne po cvetenju. Ker slez cvete vse poletje, dobimo prve plodove že junija, zadnje pa konec oktobra ali celo šele v začetku novembra.

Že v starem veku je bila slezova korenina zelo cenjena. Tudi kasneje so ga ljudski zdravniki veliko uporabljali, posebno pri pljučnih boleznih. Toda Kneipp ga ni maral, ker je zmotno mislil, da rastline, ki dajejo sluz, niso dobre. Vendar zdravniki, ki vsebujejo sluz, ne smemo v nobenem primeru kuhati niti popariti ne. Smemo jih samo hladno pripravljati! Slezovo korenino namakamo v hladni vodi 8 ur, odcedimo in šele nato čaj pogrejemo. Vzamemo 3 čajne žličke na 1 skodelico. Enako velja za liste in plodove, ki jih lahko damo drobno zrezanim koreninam. Lahko pripravimo čaj iz listov, tako da jih namakamo v hladni vodi. Za čaj iz listov vzamemo 1 do 2 čajni žlički za 1 skodelico. Pri zeliščnih čajih moramo slez posebej namakati v hladni vodi, odcejen slezov čaj pa dodamo topli čajni mešanici iz zdravnih zelišč. Tak pravilno pripravljen čaj zelo ugodno učinkuje pri kašlju, dolgotrajnem kašlju, bronhitisu in pri pljučnem katarju. Zelo dobi uspehi so tudi pri bronhialni astmi, celo pri začetni pljučni jetiki.

Odlčen zdravilni učinek dosežemo s slezom pri mnogih boleznih mokril in prebavil. Uspešno so pozdravili s slezom katar mehurja, bolečine pri mokrenju, uhajanje vode, beli tok in različna lažja obolenja spolnih organov. Omenimo nekaj boleznih prebavil, ki jih lahko zdravimo s slezom: vnetje debelega črevesa (kolitis), driska, griza, bruhanje z drisko pri dojenčkih in drugo. Tudi zunanje uporabljajo slezovo korenino. Za zbiranje in zorenje tvorov pripravljajo kašo iz drobno nastrganih slezovih korenin in medu. Namažejo jo na laneno krpo in položijo na tvor, obkladek menjajo na 2 do 3 ure.

Mrzlo pripravljeno in nato pogret slezov čaj je hvaljen kot ustna voda in dober za grgranje.

ČAJNA MEŠANICA PRI PREHLADNIH PLJUČNIH BOLEZNIH

Hladno pripravimo 3 skodelice slezovega čaja. Nato pripravimo čaj iz naslednje mešanice zdravnih zelišč:
40 g lapuhovih listov,
40 g pljučnika,
20 g plodov sladkega janeža.
Vzamemo 2 čajni žlički te mešanice za 1 skodelico, poparimo, precedimo in prilijemo hladno pripravljen slezov čaj. Pijemo po požirkih.

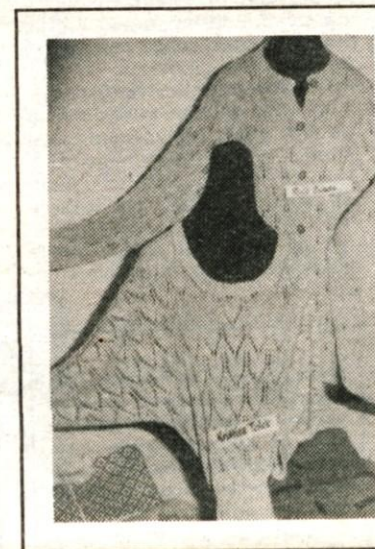
POSKUSIMO ŠE ME PROVANSALSKA SOLATA

Potrebujemo: 4 mlade korenčke, 1 manjšo solato, 1 por ali 1 mlado čebulico, 1 rdečo papriko, 2 v trdo kuhani jajci, 1 lonček skute, pol kozarica olja, 1 limono, sol, poper.

Korenček ostrgamo, operemo in grobo nastrgamo. Solato operemo in na drobno narežemo, por narežemo na kolobarčke in operemo. Papriko razpolovimo, odstranimo seme in jo narežemo na rezance. (Dva rezanca paprike nasekljamo. Če nimamo sveže paprike, vzemimo vloženo.) V široko solatno skledo v krogu naložimo nastrgane korenčke, na sredo položimo solato in potresemo s kolesci pora. Na sredino stresemo manjši lonček skute, okrog pa zložimo krljice v trdo kuhanih jajc. Skuto potresemo z nasekljanim delom paprike, preostale rezance paprike pa položimo na korenčke.

Omaka: dobro razmešamo olje, limono, sol in poper. Solato zalijemo in jo premešamo šele na mizi, ko jo delimo po krožnikih.

Moda

Garni in luknjičasti vzorci bodo tudi to poletje zelo aktualni, zato je skrajni čas, da izberete pravo barvo garna, in primete za pletilke. Na razstavi ročnih del ob 8. marcu v Šenčurju sta izredno lepa primerka puloverja in jopice za poletje pokazali pletilji Kristina Tušek in Pavla Zupan. - Foto: D. Dolenc

TA MESEC NA VRTU

Pokošeno trato je treba zmeraj dobro zaliti in pognojiti. Če je ob košnji vročina in suša, se trata lahko poškoduje, ker nima dovolj vode. Zalivanje povežemo z gnojenjem. Zalivamo z 0,2-odstotno hranilno raztopino, čez 1 teden po košnji pa spet gnojimo. Uporabljamo polnovredno gnojilo, ki ima veliko dušika.

Plevel v trati najlaže uničimo s kemičnimi sredstvi. Pleveli v trati so zlasti marjetica, regrad, kislica in razni osati. Iz trate jih moramo odstraniti, dokler so še majhni in jih ni veliko. Z majhnih trat jih lahko populimo. Samo rezanje nadzemnih delov ne zaleže, ker rastline iz podzemnih spet poženejo. Na večjih površinah uporabljamo tako imenovane rastne hormone. Pri uporabi pa se moramo držati navodila, ki je priloženo.

Veliko opravila si prihranimo, če tla na gredicah s cvetica-

mi pokrijemo (zastremo). Če imamo možnost, da pokrijemo tla pod enoletnicami in drugimi rastlinami s šoto, ni treba okopavati. Razen tega ostanejo tla pod šoto dolgo vlažna. Tudi rastline tako bolje rastejo. Razen šote pa lahko tla pokrijemo tudi s preprelim hlevskim gnojem.

Odganjajočih gomoljev begonij kan ne smemo saditi na prosto pred 20. majem. Odoje rastline so zelo občutljive na mraz, zelo jih lahko prizadanejo tudi pozni mrazovi. Gomoljne begonije sadimo 25x25 cm narazen, kane pa 40 do 50 cm.

Vedno cvetoče begonije dobro uspevajo tudi na senčnih in polsenčnih prostorih. Na takih prostorih se praviloma razvijejo boljše kot na žgočem soncu. Za strjen nasad ali obrobek smemo begonije saditi največ 15 cm narazen.

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

ZOPER MASTNO KOŽO

Poskrbimo, da bo naša koža vedno zelo čista. Prevelika količina seboje pospešuje infekcijo. Temu sledijo akne. Uporabljamo dobro naravno milo in zelo vročo vodo. Za odstranjevanje ličila uporabljamo kravje mleko, ki mu primešamo polovico jagodnega soka.

Mastno kožo okrepimo, če se kopamo v kópeli iz glogovih cvetov, iz cvetov listov šipka in preslice (po 1 ščepec vsakega na 1 liter vode). Ob prehodu letnih časov si naredimo kuróz jagodnim sokom.

Za dezinfekcijo kože na obrazu pripravimo parno nadpoparkom iz cvetnih listov vrtnice, materine dušice in timijana (dvakrat na teden). Dvakrat na teden si za celo noč denimo obkladek, ki ga pripravimo takole:

- 1 liter vode
- 10 ščepecev slezenovca (divjji ajpš)
- 5 ščepecev timijana
- 5 ščepecev materine dušice.

Vzporedno s tem pa pijemo vsako jutro in vsak večer poparek iz listov žajblja, iz listov in cvetov materine dušice in iz listov in cvetov timijana (po dva ščepeca na skodelico).

Zoper mastno kožo si pripravimo tudi obkladek ali tonik iz: cvetov gloga, iz rožmarina, listov in cvetov robide ter iz cvetov timijana (po 1 ščepec vsakega na 1 liter vode. Poparimo.)

Kot obkladek in tonik uporabljamo tudi lužino, ki jo pripravimo iz orehovitih listov, listov rdeče vrtnice, iz preslice in žajblja (po 2 ščepeca vsakega na 1 liter vode). Stoji naj 12 ur.

ureja DANICA DOLENC

NAGRADA TEDNA

Neizpolnjena želja

Modrina. Nebo in morje. Dva prelivajoča pojma. Barvi, ki te prisilita k razmišljanju. Kako odseva globina in tam daleč... daleč... Daleč stran... Žareča krogla izginja v morje in macesen, ki stoji na robu prepada, nemočno gleda.

Sliši krike »na pomoč«, a le žalostno razteza svoje veje prek prepada. Suhe roke starca, ki hočejo pomagati utapljalni krogli, svoji ljubljeni, so nemočne. Žarki izginjajo v modro globino in nebo odseva rumeno. Žareč obok, ki se vidi iz vode, se razlije v mavričnih barvah in izgine v temo. Odšlo je. Macesen bi jokal. Ne more. Revež je star in betežen... Njegovo ljubljeno je sonce potegnilo s seboj. Brez usmiljenja za uboge ga starca. Z dnevom in nočjo se macesen vse bolj suši. Hira za svojo ljubljeno, ki ga čez dan gleda iz vode z nasmehom na ustnicah. A sonce — tista prekleta žareča krogla — jo ima ujetu. Prikovano na mrzlo steno morja; vkovano v zlate verige in sončne žarke ji je postavilo za stražarje. Ko se konča sončevo delo, jo odpelje s seboj v globine in niti lahko noč ji ne utegne zazeleti.

Macesen joče in veter mu mrši lasé. Stresa ga za lasé in hoče od njega vdajo. A macesen je kljub svoji betežnosti kljubovalen. Zjutraj hoče še enkrat videti svojo ljubljeno. Hoče še enkrat stegniti svoje stare, zgrbančene roke daleč k njej, in ona se mu iz vode sladko nasmehe, njene roke želijo prijeti njegove, a razdalja je prevelika.

Hoče ji vsaj poslednjič zazeleti lahko noč.

Alenka Brun, 8. b razred OŠ Matija Valjavec Preddvor

TANJA SOKLIČ, GREGOR AHAČIČ, MIHA IN ŽIGA, GREGA HODNIK, CRTOMIR ŠILAR, PETRA BEŠTER, KATJA VIZOVIŠEK, BOŠTJAN ŠOLAR, TINA RAVNIK, ALEKSANDRA ZUPANČ, IGOR VERŠNIK, MATEJ FINZGAR, MAJDA PAZLAR, MELITA KRAMAR, LUKA ZAZVONIL, NATAŠA GREGORIN, JANEZ KRIŽNAR, JANEZ ŠILBAR, DAMJANA JELOVČAN, GOR MRAK, KLEMEN TAVČAR, MATEJ PEGAM, MAGDA MARKIČ, MILANKA ZDJELAR, SIMONA PETRIČ

alpina

JANEZ RAVNIK
ALENKA BRUN
ALJAŽ GOLMAJER

KARAVANA

Namesto knjižnih nagrad — izlet z Alpinino karavano konec solskega leta. Kam? K žirovskim čevljarjem, seveda, letošnjim »sponzorjem« naše rubrike. Vsak teden novo ime, en poln sedež več.

IZ ŠOLSkih KLOPI

Mesec mladosti, mesec ljubezni

Nova izdaja Brstja iz Osnovne šole Lucijana Seljaka v Stražišču je namenjena vsem ljubezenskim mačkom, vsem na novo zaljubljenim in tistim, ki še bodo. Glavna tema glasila je namreč ljubezen, mladost. Posebno zanimiva je ljubezenska svetovalnica, v kateri lahko preberemo tudi tale »koristen« nasvet.

Ko ste zaljubljeni, je dobro imeti »managerja« (prijateljico — prijatelja), ki poskrbi za to, da se zaljubljeni osebnosti prvič na samem srečata.

Sicer pa v Brstju ne manjka tudi stalnih rubrik o glasbi, modi, kuharskih posebnostih ter horoskopa.

V Osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku pa so se tokrat izkazali najmlajši, ki nočejo zaostajati za »ta velikimi« šolarji. Izdali so Male macesne; uredniški odbor je bil dopisniški krožek tretjega in četrtega razreda, mentorica Dragica Možina, tipkale so pa kar mamic. V lično opremljenem glasilu so škofovski pionirji popisali in porisali pomlad, olimpijske igre in svoje najljubše živali.

Menda imajo učenci doma devet hrčkov, deset morskih prašičkov in 23 želv, da ptičev, muc in kužkov niti ne omenjamo.

Mladi svet pa prihaja iz Osnovne šole Staneta Žagarja v Kranju. Osrednja tema je znanec iz sosednje ulice, pripravili so rubriko mladi literati, kotiček za razvedrilo, modo, dodali rubriko šolski rekordi in ilustracije pesmi znanih pesnikov. Preberimo, kako je Vesna Oček iz 8. c prišla na pogovor k znanemu lutkarju Cvetu Severju.

S klecajočimi koleni sem pozvonila. Za vrati se je oglasil pes, Dečko. Vrata mi je odprl sin Cveta Severja, Boštjan. Ko sem nerodno poskušala pojasniti, zakaj sem tam, sem med vrati dnevne sobe zagledala nasmejan obraz Cveta Severja, ki me je vabil, naj vstopim. Nerodno sem sedla in še bolj nerodno poskušala začeti s pogovorom.

Moje skrivnosti

Za fanta, kakršen sem jaz, je zelo težko napisati tako zgodbo. Mama pravi, da mi takoj, ko stopim skozi vrata, že na obrazu prebere ali sem dobre ali slabe volje, ali se mi je v šoli godilo dobro ali slabo. Tudi po tem, kam »zagonim« torbo, hlače in jopico, sklepa, kaj mi roji po glavi. Počutim se, kot da bi okoli mene »noreli« največji detektivji vseh časov. Pa imej potem kakšno skrivnost, če imaš tako mamo, kot je moja.

Po drugi strani pa mama, čeprav me tako dobro pozna, vsega od mene in očeta, za katerega pravi, da sva si čisto podobna, ne izve pa pika. Tu odpovedo vsi njeni čuti za razkrinkavanje skrivnosti. Celo moj brat Peter, ki je prav tak »voh-ljač« kot ona, mi ne more do živga. Velikokrat me je že poskušala nastavit na limanice s tisto, najbolj trapasto besedo: »Ampak kakšno punco pa gotovo imaš?« In naprej: »To je v teh letih najbolj navadna stvar pod soncem.«

No, tukaj se vse neha. Jaz, ali ponorim ali ne govorim več, mami pa obljubi, tako kot zmeraj, da me bo pustila pri miru. In tako ostanejo moje skrivnosti kar lepo zaklenjene.

Grega Bogataj, 7. a r. Osnovna šola Bratstvo in enotnost Kranj

Gost je bil Tone Pavček

Kranj, maja — V torek, 17. maja, so se v Prešernovi šoli v Kranju zbrali najboljši bralci slovenske knjige in mentorji Prešernove bralne značke iz krajskih in tržičkih šol. V kulturnem programu so z glasbenimi točkami nastopili učenci Prešernove šole, učenci iz šole Bratstvo in enotnost Planina pa so za to priložnost pripravili odlični recital poezije Toneta Pavčka.

Mladi bralci zagotovo ne bodo pozabili tega dne, kajti bil je pravo kulturno doživetje. Ne le, da jih je recital spomnil prav vseh knjižic pesmi med mladimi in starimi tako priljubljenega pesnika Toneta Pavčka, še več, ta dan jih je v Kranju obiskal sam pesnik. Navdušen je bil nad njihovim nastopom in potem se je razgovoril kot malokdaj. O svoji Dolenjski jim je govoril in njeni mehki duši, o knjigi in tesni povezanosti človeka z njo, o svojem delu, o nastajanju pesmi, o tem, kako rad se poigrava z besedami in še in še. Dvorano je tako prevzel, da menda ta dan ni bilo v njej nikogar, ki ne bi potem, ko je prišel domov, vzel v roke njegovih pesmi in poskušal kakšno njemu najljubšo.

In kaj vse so prebrali naši značkarji, da so bili kot najboljši izbrani za to srečanje?

Karla Smolej, 8. r. OŠ heroja Bračiča, Tržič: »Klasično smo brali, Linhartove igre, Tavčarja pa tudi sodobna dela. Jaz sem prebrala knjigo V znamenju tigrovih oči, ki piše o kitajski deklici; doma doživlja revščino, potem pa jo ima priložnost primerjati z bogastvom Amerike. Rada imam pustolovske in ljubezenske romane.«

Tanja Frank, 7. r. OŠ heroja Grajzerja, Tržič: »Najraje berem ljubezenske romane, Pavček pa mi daje veselje do branja pesmi. Trenutno berem Tavčarjevo delo Med gorami, ki ga imamo za obvezno branje.«

Petra Lombar, 8. b. OŠ Matija Valjavec, Preddvor: »Mi smo lahko brali po svoji izbiri. Jaz sem prebrala Skrivni dnevnik Jadrana Krta, Ivanino odločitev, Lepi janičar, zdaj pa berem Ivana Zormana Rosni zaliv. Opisuje dekleta mojih let in to mi je všeč.«

Lucija Perne, 8. r. OŠ France Prešeren, Kranj: »Za bralno značko sem brala tisto, kar na sploh zelo rada berem: ki so bolj psihološke, na primer Grafenauerja, od proze pa Zlobca, ki opisuje pot slovenskega jezika, lotila sem se pa tudi že Kocbeka. Trenutno ne berem nič, ker imam preveč opraviti s šolo.«

D. Dolenc

ureja HELENA JELOVČAN

Obeta se vesel konec tedna in živahno poletje

Kranj naj resnično začne utripati

Šmarjetna gora, 20. maja — Pred dobrim mesecem dni je tudi Kranj dobil prvo zasebno turistično agencijo Odisej. Trije turistični delavci so že v začetku objavljali, da bodo skušali narediti nekaj tudi za živahnejši utrip Kranja, da bodo skušali popestriti proste urice Kranjčanov. Tako te dni začnajo s prvo od svojih akcij, ki so jo poimenovali »Utrip Kranja.«

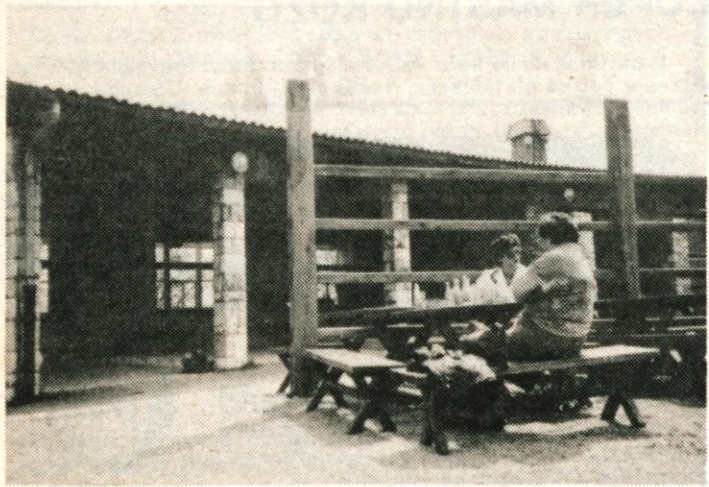
Seveda tako velike prireditve, kot jo pripravljajo, ne morejo izpeljati le trije, ki imajo te dni veliko dela s prodajo počitnic in izletov v turistični agenciji. Zato so k sodelovanju povabili tudi nekatere delovne organizacije, del prireditve pa bodo pripravili tudi na Šmarjetni gori.

»Lahko rečem, da smo vsa ta leta, kljub nekaterim poskusom, zelo malo naredili za Kranj, za prijetnejše življenje v mestu. Zraslo je nekaj kavarnic, organizirani so bili plesi pred Creino, kar pa seveda še zdaleč ni dosti. Tako smo sklenili, da v petek, 27. maja, pripravimo poskusno prireditev, takšno, ki bo všeč Kranjčanom. Seveda je vsaka tako velika stvar povezana s precejšnjimi stroški, zato so nam na pomoč priskočili pokrovitelji: Kokra Kranj, Živila Kranj, Union Ljubljana, IMP Nova Gorica in hotel Šmarjetna.

Prireditev se bo ob 15. uri začela na Titovem trgu, kjer bo koncert godbe na pihala. Povabili smo ljubljanske mažoretke, ki bodo s svojim programom šle skozi mesto, posebnost pa bo tudi prihod kmečkega voza z domačo glasbo. Tako na Titovem, kot na Maistrovem trgu bodo nastopile folklorne skupine, organizirana je modna revija, program pa bodo popestrili tudi plesna skupina, Ski kvartet in povezovalci programa. Moram tudi poudariti, da bomo poskrbeli, da se prireditve ne komercializira, da bomo na njej pripravljali tipične kranjske jedi in da ne bo običajnih stojnic s ceneno ponudbo. Cene vsega bodo kar se da nizke, pripravljamo pa tudi različne degustacije MIP-a z mortadelo in pršutom, degustacije vipavskih vin, ponudbo bodo popestrila kranjska živila, stojnica s Kranjskim kolačkom, na stojnici pa bomo ponujali svoje izlete tudi mi iz turistične organizacije Odisej. Vse to se bo vse popoldne dogajalo v mestu, proti večeru pa bomo družno krenili proti Šmarjetni gori. Cesta bo za avtomobile zaprta, le kombi bo vozil tiste, ki poti res ne bi zmogli sami. Na Šmarjetni gori se bo ob 20. uri začel program z godbo, nato bo igral ansambel 12 nasprotje, ob 22. uri pa se bo predstavil Janez Benčina-Benč z junaki nočne kronike. Za ples pa bo igral tudi ansambel Ski kvartet.« je o prireditvi povedal Igor Starc iz Odiseja, ki je prevzel organizacijo prireditve.

»V Kokri smo navdušeno pozdravili prireditev »Utrip Kranja«, saj vemo, da je takšna popestritev življenja v mestu potrebna. Hkrati bomo skušali spodbuditi tudi druge delovne organizacije, da se priključijo. Vsi skupaj smo sklenili, da si ne želimo veselice, temveč prijeten in turistično zanimiv program. Pri Kokri bomo pripravili dve modni reviji pred blagovnico Tina, ki jo v kratkem čaka popolna preureditev. Blagovnici bomo skušali dati nov utrip s celovitejšo ponudbo in prijetnejšim nakupom, na dan prireditve pa bodo vse trgovine odprte v pozne večerne ure,« pravi Janez Jazbec iz Kokre.

Kokri, Živilom in Odiseju so se navdušeno pridružili tudi v Unionu, saj kot pravijo, tudi Kranjci popijemo precej piva, prireditev pa je začrtna tako, da resnično mora »vzgati«. Odisejci so se odločili, da prva prireditev nikakor ne sme ostati zadnja. Pred agencijo na Maistrovem trgu bodo poleti vsakih štirinajst dni postavili oder z glasbo in gosti, načrtujejo pa tudi druge podobne prireditve. Seveda upajo, da se jim bo pri poskusih oživitve mesta pridružila še kakšna delovna organizacija in da bodo nekaj pomoči dobili tudi na občini. Saj vendar vsi želimo, da bi Kranj končno res začel utripati...

Nočni del prireditve bo na Šmarjetni gori, ki je za Kranjčane spet vedno bolj zanimiva. Foto: V. Stanovnik

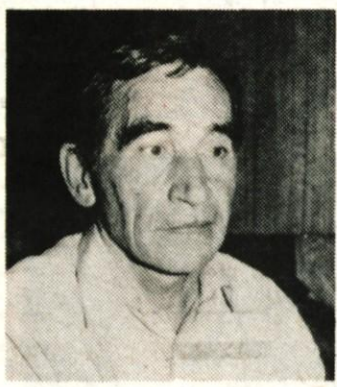
V. Stanovnik

Petar Bjegović iz Kranja je branil Drvar

V peklenskem ognju

Desant na Drvar je imel en in edini cilj: uničiti Tita in njegov Vrhovni štab. Nemci so v ogenj poslali najbolj elitne, posebej izurjene enote: del 7. SS divizije, del 718. divizije, del 373. divizije, 92. motorizirani polk, 1. in 4. polk Brandenburg, 500. SS ojačani padalski bataljon in 202. motorizirani bataljon. Pred seboj so uničevali vse živo, za njimi sta ostajali le kri in smrt. Toda žilav odpor borcev jih je zadržal, »Rösselsprung« se je izjalovil, Vrhovni štab je tudi iz drvarskega pekla prišel brez večjih izgub.

Tistega najtežjega dne, 25. maja 1944, ko je sovražnik spet z vsemi silami poskusil priti do Tita in uničiti Vrhovni štab, je bil 4. bataljon, imenovan Krbača, 3. proletarske brigade VI. Proletarske divizije Nikole Tesle, v kateri je bil Peter Bjegović okrog dvajset kilometrov proč od Drvarja, na drugi strani okrog 900 m visoke planine Bobare. Že od marca se je zadrževal v okolici Drvarja, da je varoval Vrhovni štab. Tiste dni so Nemci še huje napadali kot sicer: partizanske enote so hoteli odvreči čim dlje od Drvarja, da bi tam nastala praznina. Desant, ki so ga začeli ta dan ob 6. uri zjutraj, so hoteli izvesti že enkrat prej na Jajce, ko se je tam zadrževal tovariš Tito. Partizani so vedeli, da se pripravljajo nekaj hujšega, kajti izvedeli so, da Nemci urejajo specialne enote, letalce in padalce na letališčih v Krškem, v Banjaluki, v Kraljevi in drugod. Že nekaj dni so jih preletavala letala, to jutro pa so bili s preleti neverjetno zgodnji. Naenkrat so udarili z vso silo. Najprej bombni napad na mesto, zatem so se iz velikih transporterjev »junkersov« pričeli valiti padalci. Za njimi so prišla spet druga letala, ki so vlekli za seboj jadralna letala, iz njih pa so skakale nove sovražne trupe z municijo, mitraljezi, minometi. Sami do zob oboroženi, gverilsko izurjeni napadalci. Za njimi je ostajala samo smrt. Že njihova imena povedo vse: jurišniki, rizci, lovci, brezobzirni napadalci, drobilci... Vsaka enota je mela nalogo opraviti svoje, potem takoj skočiti na pomoč drugi. Ena teh enot se je takoj po pristanku z vsem ognjem napotila proti pečini...

»Ko izvedeli za desant,« pripoveduje Peter Bjegović, »smo takoj popustili svojo fronto in krenili čez planino Bobaro v Drvar. Okrog desete ure smo že napadali Nemce, ki so se utrdili na pokopališču, na čistini sredi Drvarja. Bilo je kot v peklenu. Nemci so bili dobro vkopani, za pokopališkim zidom, v cerkvi sv. Save, za grobovi. Okrog dvanajstih pa so se na nebu pojavili novi padalci. Naravnost na nas so šli. Z vsemi močmi smo jih tolkli že v zraku. Za njimi so spet prišli jadralci z novimi enotami. Preden so izskočili iz letala, so vrgli fosforne plošče, da so zadimili vso okolico in si zato zavarovali iskali zaklonišče. Vse do treh ponoči smo se borili. Ko je naša komanda videla, da jih ne moremo uničiti, smo se

umaknili. Nove enote Nemcev so proti Drvarju prodirale od Srba, Bihača, Bosanskega Petrovca, Livna in se hoteli združiti z desantom. Ni bila naša naloga, da uničimo sovražnika, temveč da rešimo Tita in vrhovni štab. Tito se je s svojimi že okrog 11. ure dopolne rešil iz pečine. Od 800 sovražnikov, ki so se v desantu spustili na Drvar, je ostalo živih le okrog 150.

V širšem rajonu Drvarja smo ostali še do 16. junija. Šele takrat se je dejansko končal desant na Drvar.

Drugače ali tretjega junija 1944 sta Nacionalni komite in del Vrhovnega štaba s Titom z nekega letališča v bosanskih planinah, v bližini Kupresa odletela v Bari, v noči od 6. na 7. junij pa jih je angleški rušilec prepeljal na otok Vis. Nemci so dobili v roke le Titovo obleko, ki jo je imel pri drvarskem krojaču in par čevljev.

»Kaj je bilo v Drvarju najhujše? Ne le v Drvarju, povsod, kjer sem hodil v letih vojne, je bilo najhujše, ko sem videl pobito vse od kraja, ne le borce, temveč starce, otroke, žene, vse tiste, ki se niso mogli s čim boriti. Vsak narod je prispeval svoje. In zato se mi zdi tako neumno primerjanje, kdo je v tej vojni dal več. Kjer je kdo pač tisti trenutek bil, toliko je dal. Škoda je le, da te dogodke pozabljamo. Mar ne bi bilo zanimivo, da bi prav na dan dogodka organizirali o njem predavanje. Tako bi se ohranil v spominu, tako bi mladi lažje razumeli vse to.«

D. Dolenc

MIRA stavbno in pohištveno mizarstvo Radovljica Sercerjeva 22

K sodelovanju vabimo več MIZARJEV za dela različne stopnje zahtevnosti pohištvenega mizarstva, notranje opreme in stavbnega mizarstva.

Delo je zanimivo, strokovno in ustvarjalno z delovnim časom v dopoldanski izmeni. Pogoj je znanje mizarških del in zaključena izobrazba III. ali IV. stopnje lesarske smeri.

Rok prijave 15 dni od dneva objave. Vse informacije na sedežu delovne organizacije.

Dr. Jože Jensterle

Zdravstveno varstvo naj bo sestavina proizvodnje

Jesenice, maja — Dispanzer za medicino dela Železarne na Jesenicah je letos dobil priznanje Zdravstvenega varstva in dela, ki ga podeljuje Sekcija za medicino dela in Univerzitetni klinični center. Priznanje se je našlo v pravih rokah, saj železarska obrtna ambulanta še iz časov Kranjske industrijske družbe v prejšnjem stoletju skrbi za zdravje železarjev. Tudi danes ni zanemarila zdravja delavcev, čeprav sedaj zdravstveni sistem v družbi, kjer delo izgublja vrednost, za vse drugo prebivalstvo skrbi boljše kot za delavca, preživela pa je tudi vse poskuse, iskanja in zablode prejšnjih let, ko je tovrstnim oblikam zdravstvenega varstva grozila ukinitve. Ostala je iz enega samega principa, zdravstvenega varstva kot sestavnega dela proizvodnje. Njen direktor Jože Jensterle je v pogovoru orisal, kakšna je danes situacija za zdravje jeseniškega železarja.

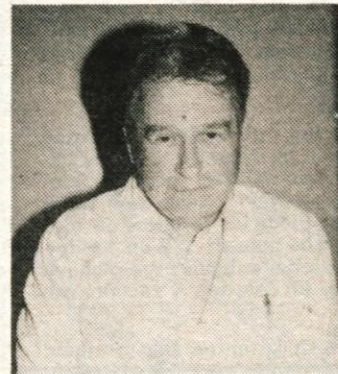
»Danes so tehnološki in ekološki pogoji tudi v jeseniški Železarni precej boljši kot nekoč. Kako se odražajo na zdravstvenem stanju delavcev?«

»Če bi šel Dante skozi staro martinarno, bi verjetno drugače napisal Pekel v svoji Božanski komediji. Danes je v primerjavi z desetletjem, dvema nazaj bistveno boljše. Še vedno pa ima črna metalurgija izjemne pogoje: pri delu prihaja do ekstremnih temperaturnih razlik, fizično delo je težko, statične obremenitve telesa velike, prah, razni metalni hlapi in podobno, pa tudi zelo škoduje zdravju. Tehnološke izboljšave, zamenjave materialov, prehod na zdravju manj škodljive energetske vire so delovno in »makro« okolje v marsičem spremenile. Vidite, dimnike razen enega bodo porušili, zemlja v okolici ni več rdeča, na Jesenicah se vrača zelenje, in to ima ugodne posledice na zdravje ljudi. Del principa, naj bi delo humanizirali, smo tako izpeljali. Še vedno pa teži delovni pogoji vplivajo na zdravje čutil, gibalnega sistema, fizično delo pušča okvare, tudi nesreče pri delu in doma imajo svoje posledice.«

Pretežno moška delovna sila v jeseniški Železarni oboleva večinoma na dihalnih, prebavnih in lokomotornem aparatu. Ženska patologija pa je predvsem drugačna. Delavke (teh je v Železarni 1500) so z dela odsotne predvsem zaradi nege otrok, same pa obolevajo na sečilnih in spolnih organih, zaradi obremenitev na delovnem mestu in »podpiranja treh hišnih vogalov« doma pa pogosteje kot moški tudi živčno zbolijo.

»Kaj pa poklicne bolezni?«

»Merila za poklicne bolezni so zelo stroga, bolezen sama pa težko dolovljiva, saj se človek ne troši le na delu. Tudi »siva ekonomija« pripomore svoje. Nekdaj je bilo na Jesenicah doma poklicno obolenje pljuč, silikozna. Z del, ki so povzročala največ teh bolezni, so ljudje sami bežali. Močna fluktuacija (kar sedmi na ljudi se je zamenjalo v tovarni) bolezni ni dala zamaha. Ko so zamenjali silikogene materiale, je bolezen odšla z Jesenic in danes klasičnih obolenj, kot so zastripitev s svincem, silikozne in ostalih pljučnih bolezni ni več. So pa druge, povezane s hrupom (na primer v Želbarni, med vzdrževalci) in razna kožna obolenja.«

»Zaradi težkih del, kot so v Železarni, se najbrž poraja tudi veliko invalidnosti?«

»Med 6200 delavci v Železarni dela 410 invalidov II. in III. kategorije. Invalidizacija torej ni visoka, kakih 6,6 odstotka. Za invalide Železarna sama, ne da bi veliko obremenjevala skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, išče najboljše rešitve. Zdravstvena služba ima tu svoje zadolžbe, s prvimi in periodičnimi pregledi stremimi k načelu, naj bi res prišel pravi človek na pravo delovno mesto, tudi invalid. Kurativa, preventiva, pa tudi svetovalno delo (na primer psihologija) prispeva, da imamo toliko zaposlenih invalidov in da jih imamo hkrati tako malo.«

Princip obratne ambulante ni v nasprotju s težnjo po uveljavitvi družinskega zdravnika, sklicujoč se na zgodovino svoje obratne ambulante trdi dr. Jensterle. Kranjska industrijska družba, ki je v prejšnjem stoletju začela z zavarovanjem delavca zoper nesreče pri delu, se je kasneje začela ukvarjati tudi z drugimi boleznimi, hkrati pa je zajela tudi ostale družinske člane svojih delavcev. Zdravstveno varstvo so zasnovali na očetu (mater) kot nosilcu zdravstvenega zavarovanja, možnost zavarovanja pa nudili vsej družini. Danes pa je delitev dela v zdravstvu tako razdrobljena, da ni več videti celote.

»Kolikšna je spričo nezavidljivih delovnih razmer bolniška odsotnost?«

»V Železarni povprečno beležimo 6 do 7 odstotkov bolniške odsotnosti, ponekod le 2,5 odstotka, drugje tudi do 11, pač odvisno od delovnih pogojev, delovne sile, tudi socialnih razmer. Svet sicer stremi k uresničitvi

definicije svetovne zdravstvene organizacije, da ni le bolezen, kriva bolniške odsotnosti, temveč tudi razni socialni, psihični vzroki. V svetu imajo v podobnih industrijah (glede na delovne razmere, zdravju nevarne materialov, možnosti nesreč) vsaj 10 odstotek odsotnosti. To ne pomeni, da zdaj spodbujam k stajanju z dela. Naj opozorim, da pri nas niso problem bolniške odsotnosti, temveč tisti, ki hočejo benefično izhajajoče iz bolezni, čeravno so zdravi. Toda temu se je težko izogniti, kajti bolnik je enakopraven pri odrejanju bolniškega staleža. Če nekdo toži, da je bolan, zdravnik pa z diagnostičnimi postopki ne ugotovi bolezni, mu je dolžan verjeti. To je zdravstveno etično vprašanje.«

Izkušnje iz sveta kažejo, da ima danes vsaka večja firma svojo ambulanto, zlasti za preventivo. Kurativa je v preventivni praksi, tam pa velja ekonomske zakonitosti za bolnika in zdravnika. Ambulanta v jeseniški Železarni je bila sredi 60-ih let ena redkih (poleg kranjske Save in Saturnusa iz Ljubljane), ki se je uprla, da bi zakon o zdravstvenem varstvu izbrisal obratne ambulante iz zdravstva posplošil.

»Omenjate tudi socialne vzroke bolezni. V kolikšni meri vaši ambulanti opazate razlike v boleznih tako imenovane socialne patologije?«

»Najbolj tipična je nega blednikov, ker mlade družine nimajo varstva. Mi smo nekoč, v bolj časih imeli na voljo negovalno domo. Žena je kljub otrokovi bolezni delala, usposobljena za govalka pa je ta čas skrbelo za bolnega otroka. Ko tega sprejme materialno prekratke sapa ni bilo več, je odstotek odsotnosti zaradi nege strahovito poskočil. Glede na to, da standard pade, pa se spet lahko pojavijo klasične socialne bolezni, kot je tuberkuloza, kot so spolne bolezni.«

»Krizne družbene razmere zdravstvu narekujejo varčevanje. Kako ste sprejeli v vaši ambulanti?«

»Tudi mi nismo izvzeti iz navedenih varčevalnih ukrepov. Ne trdim sicer, da v zdravstvu ni rezerv, vendar bi te lahko izkoristili, če bi v varčevanje zajeli tudi zdravnika, zdravstvenega delavca, kot uporabnika, bolnika. Ni prav, da varčuje le zdravstveni delavec, pacient pa ima hkrati vse pravice, češ saj mi pripada.«

D.Z. Željko

»NAPREJ« UDARJA

tokrat dvojna številka s posebno prilogo

V SLOVO BRATSTVU IN ENOTNOSTI

Pišejo: Slavko Gaber, Janez Janša, Janez Krek in Tonči Kuzmanič

SISTEMSKI GOLI OTOK

Ukinili so ga ne iz humanitarnih, temveč ekonomskih razlogov

KAKO SMO PRAZNOVALI 1. MAJ?

ali kako je k množičnosti prispevala tudi kranjska birna

ZASEBNE TRGOVINE

Kranj je ena izmed redkih slovenskih občin, kjer zasebne trgovine s prehrano niso dovoljene

DOBRE UBIJAJO, MAR NE?

Odstrel uredništva zagrebškega Studentskega lista

in najpomembnejša NAGRADNA ANKETA s super nagradami!

Še več od tega dobite v novi številki Napreja, ki izzide jutri, na voljo pa vam bo na ulici, v knjigarnah in kioskih.

TEMA
TEDNA

Čížik, čížik, gdje ti bil ...

Ves Kranj se je eforsko vrget v najbolj množično črno gradnjo naših dni: občinski idejni projekt za kabelsko televizijo s sprejemno anteno na Šmarjetni in z lokalnimi po območjih dobiva na tisoče privržencev, ki jih vodijo v širni svet uprti krajevni gradbeni odbori. Kaj zato, če Japonci že ponujajo zasebne prilagodljive majhne antene za kabelsko rabo, mi gremo v parabolične orjake in če bo treba, bodo stali tudi na cerkvenih turnih. Bodo kulturni objekti vsaj enkrat v večnamenski rabi.

Silna žepa po satelitih, ki Mariborčane že rahlo mineva je za svetovljanski Kranj razumljiva. Toliko poliglotov zlepa ni v nobenem mestu, kar vedo pri naših delavskih univerzah, ki s številnimi tečajji tujih jezikov nikakor ne morejo nasititi stalne, strašne želje prebivalstva po jezikovnem znanju. Kaj za to, če bomo s satelita na črno ukradli le nekaj ameriške plaže in nepoduhovalne komercialne - tu imamo svet, planet, bogatimo torej obzorje in jezikovno znanje!

Zal nam je le za tistih nekaj Kranjčanov, ki govorijo le kranjsko in ki niso imeli te izjemne sreče, da bi užili sladkosti našega usmerjenega izobraževanja, ki je tako naklonjeno uku tujih jezikov. V pričakovanju satelitskega kranjskega booma jih želimo razveseliti, jim povedati, da vse le ni tako črno - da nikoli ni prepozno.

Evo - vsem trem Kranjčanom, ki so nekako na obrobju poliglotskih someščanov, dajemo prvo lekcijo in zagotavljamo, da bo zadovoljala vsaj za prva tri leta satelitskega sprejema. Fonetično, saj za globlji poduk ni več časa. Gradbeni odbori zasedajo noč in dan in bo zatorej na ekranu zdaj zdej vsaj 15 programov.

Če boste pritisnili na "knoj" in bo nekaj migalo iz "Bundesrepublik", si za dvig lastne jezikovne samozavesti mrmrajte "mu, mu, mu, so ruf die bunte Kuh." Ko boste to osvojili, poskušajte z bolj poglobljeno in težjo rimo: "miza - tisch, riba - fisch, kaša - prein, lustig - sein. Geren essen, nicht vergessen..."

Kmalu boste sili zahodne kapitalistične propagadne in boste z veseljem prisluhli Vzhodu. Zdej ste pa res lahko še posebej zlostin, če ne znate jezika. Noč in dan se boste trapili z vprašanji, če tdi oni štrideset let po vojni uvajajo Socializem po meri človeka. Za prvo jezikovni prodor v perestrojki socializem bo več kot dovolj, če se naučite obvezne pesmice iz učnega programa ... usmerjenega izobraževanja: "Čížik, čížik, gdje ti bil; na fontanje vodo pil; vi pil riunko, vi pil dvje, zašumjelo vglavje; pokatal se po travje, stalo lekče vglavje..."

D. Sedej

MISS NARCIS

Alenka Čufar je bila najlepša

V Planini pod Golico so tako kot vsako leto pripravili zabavno prireditev, ki se je udeležili na tisoče obiskovalcev. Vrh vse zabave je nedvomno izvolitev najlepše obiskovalke narcisnih poljan, volitev miss narcis.

Tokrat smo dolgo čakali na razburljivo dogodek, še dalj na izid glasovanja občinstva in strokovne žirije. Bilo je šest finalistk, ne nujno najlepših obiskovalk narcisnih poljan, saj smo med občinstvom videli kar precej brhkkih deklet.

Lepotice so se za tekmovaljeve večinoma kar same pripravile, stopile na plesišče in se dale na ogled pronicljivim očem vaške žirije in zabavljanju množice. Na koncu je premočno zmagala simpatična Alenka Čufar in tako postala najlepša narcisa med najlepšimi narcisami za leto 1988.

D. S.

Alenka Čufar, miss

Kandidatke za lepoto narcis

Male gorenjske vasi

Sedem kmetij in en vikend

Z Jeralovim mlinom, kjer je včasih mela Jeralova Julka, se je svoje čase začela vasi Njivica, kajti mlina je imel številko 1. Zdej ga ni več in prva hiša v vasi, tudi Jeralova, nosi številko 2. Le še Burjova hiša se skriva za sadovnjaki nad cesto, do ostalih šest hiš pa je treba v breg, visoko nad cesto Besnica - Nemilje, kjer se odpre nov, lep, sončen svet. Hiše, ki so postavljene v gručo, so same kmetije, pri Blažku, Hlipu, Kocjanu, Medvedu, pri Žerovcu, le v kajži je zdaj vikend. Skozi vas se pride po makadamski cesti prav do Podnarva. Nekakšna bližnjica do radovljiške občine za vasi tu spodaj, v dnu Jelovice.

Njivčarji spadajo pod Podblico

Po dežju je bilo, ko sem prišla na Njivico. Kako so dišali travniki! Jeralov Igor je pravkar trozil gnojilo po mladi koruzi, mama Ančka, si je dala opraviti po kuhinji. Hitro sem o vasi in ljudeh v njej izvedela veliko zanimivega. Dvaindvajset prebival-

cev v vasi mi je naštel Igor, povedal, da ni nobene čiste kmetije več, pri vsaki hiši pa imajo vsaj tri, štiri glave živine. Njivica spada pod krajevno skupnost Podblica, skupaj z Jamnikom in Nemiljami. Človek bi mislil, da so bolj povezani z Besnico, ki leži malo nižje, a so Njivčarji obrnjeni bolj gor, nazaj v breg, v vasi, s katerimi so bili tudi med vojno bolj povezani: v gostinjo hodijo v Nemilje, na Razpoke, gasilce imajo v Podblici, le v trgovino hodijo v Besnico in otroci do 4. razreda tja v šolo. Večji se skupaj s podbliški in jamniškimi vozijo v šolo v Stražišče. Tudi družabnost se vsa zgoraj zbira, v Podblici, v gasilskem domu. Tu so to zimo naštedirali dve komediji, Analfabet in Namišljena morala. Uči jih Pogačnik Franci iz Nemilj, ki v Ljubljani študira gozdarstvo. Kar 25 nastopajočih je v obeh komedijah. V Podblici so že igrali, v Besnici, v Podlonku, Dražgošah, to nedeljo pa še v Bukovčici. Veliko veselje imajo z igro, posebno še, ko doživijo groemek aplavz in dvorana buči od smeha.

STIRGANE STRUNE STIRGANE STRUNE
FIREHOSE IN CONCERT

Tradicije pri nas resnično ne veljajo nič - misel, ki bi jo lahko potrdili tudi po glasbeni plati. Še ne tako dolgo nazaj je bil mesec mladih poln raznih zanimivih koncertnih dogodivščin, zadnje čase pa je več kot očitno opazno, da kriza tudi tu počenja svoje...

Kljub temu smo bili v preteklih dneh tudi na Gorenjskem, predvsem v Kranju (teden mladih na Titovem trgu), priča glasbenim prireditvam. Dogodek, ki bi ga še veljalo objaviti, bi se moral izpolniti v soboto, 28. maja, s pričetkom ob 16. uri na športnem igrišču v Selcah (v primeru dežja pa v kulturnem domu Železniki). Pred mikrofoni se bodo po informacijah Venceslava Šturma, tamkajšnjega krajevnega mladinskega predsednika, zvrstile skupine Lipov list, Sarkoza, Heavy Company in Sank rock z gostom, ki pa ga zaenkrat še nečemo odkriti, slo pa bo za tujo skupino.

Po veselici na pravkar minule mladinskem delavskem festivalu v Mariboru (Bajaga, Martin Krpan, Skakafci, Film...) bo menda nekaj podobnega na dan mladosti v ljubljanskem študentskem naselju, čeprav so govoriče zelo različne.

Zato pa lahko z vso gotovostjo Škuc ropota napovemo za 25. maj s pričetkom ob 21. uri v dvorani zadržnega doma na Humu (tik pri Dobrovem in 6 km od Nove Gorice po novi sabotinski cesti čez Italijo) koncert ameriških FIREHOSE (San Pedro pri L.A.). Gre za neo-klasičen rockovski trio z zmesjo punka, funka, jazzja in folka. Torej?

V. Bešter

Čvek

● Suženjsko delo pri ameriških politikih

Washington je silno vznemirila pripoved, ki je povezana z visokim ameriškim politikom, ki je napravil samomor, ko se je v javnosti izvedelo, kako perverzno je delal s svojimi sodelavci.

Navadni ameriški politiki, njihove sekretarke in tajnice ali svetniki mogočih kongresnih mož se sploh niso upali pritoževati, čeprav so z njimi ravnali prav suženjsko. Neke politik je redno cija s telefonom v svojo tajnico, če mu kaj ni bilo prav. Drugi so spet redno pod mizo, med pomembnimi sestanki, božali noge svojih sodelavk, tako da niti pisniti niso upale. Sodelavke so se na povelje morale tudi sleči ali zvečer zabavati nadrejene šefe. »Če bi se to dogajalo v zasebnih firmah,« je izjavila neka članica kongresa, »bi predstavniki sindikata vzdignili glas do neba.«

● Eksplozija na soncu

Prejšnji teden je gigantska eksplozija zatresla Sonce: plamen je bil milijon kilometrov visok in 120.000 kilometrov širok. Po mnenju fizikov in astronomov je to šele začetek, izdatno pa vpliva na življenje na Zemlji. Pravijo, da bo odslej na Zemlji topleje, ljudje pa bodo bolj nervozni, nedvomno bo več prometnih nesreč. Tedaj, ko je bila eksplozija, so se TV slike pokvarile, radijski sprejemniki so za hip utihnili, dež pa je bil naslednji dan pomešan s sahariskim peskom. Napovedujejo še več takih serij, ki bodo dosegle vrhunec leta 1992. Spremembe v magnetnem polju bodo povzročile več glavobolov in boleznih ožilja, toda obenem se bo povečala želja po seksu.

● Šefi so rojeni ponoči

Ali veste, ob kateri uri ste se rodili? Če ne, vprašajte mamo, ki to zanesljivo dobro ve. Čas rojstva pove o človeku veliko več kot zvezde, trdi britanski astrolog, ki je odkril naslednje: Tisti, ki so se rodili od polnoči do pete ure zjutraj, sodijo med neodvisne in domiselne ljudi. To so pravi šefi, samostojni in polni domišljije. Tisti, ki so se rodili od pete ure do poldneva, so pametni in imajo smisel za denar. Od poldne do 19. ure so bili rojeni tisti, ki so preveč sramežljivi in podložni. Od 19. ure do polnoči so bili rojeni najbolj neopazni ljudje, vendar so obenem tudi najboljši prijatelji.

● Posel stoletja

Jackie Onassis bo zdaj zdaj podpisala pogodbo z Greto Garbo za objavo njenih spominov. Filmska diva se najprej sploh ni strinjala, nato pa se je Jackie znašla in za posredovanje je zaprosila švedskega kralja Gustava. Greta Garbo se je končno omeščala in tako bo poslovna Jackie spet izdatno povečala svoj bančni račun.

● Sramežljivi Marlon Brando

Marlon Brando, ki je danes težak kar 115 kilogramov in ki se še naprej vztrajno redi (o sebi pravi, da je kot star avto, ki so ga vsi povozili), je nedavno izjavil, da je bil kot mladenič silno sramežljiv. Svoj prvi posel liftboyja je po treh dneh izgubil, ker je v modni hiši na spodnjem nadstropju vztrajno gledal v stran, ker ga je bilo sram pogledati v oddele, kjer so prodajali žensko spodnje perilo. Težko mu je verjeti, še posebej, če smo ga gledali v filmi Poslednji trango v Parizu.

Dahnili so da:

Na Jesenicah: Katrca Čušin in Jože Horvat z Jesenic; Dragica Vujičić in Žarko Dornik z Jesenic.

Nastja Italo in Borut Miklič iz Mojstrane; Marija Zaveljcina in Edi Vengar iz Javorniškega rovtja.

V Škofji Loki: Moja Krsnik in Jože Oblak z Brezij pri Trziču; Tadeja Thaler in Ivan Tavčar iz Stirpnika.

Vsa vas je dihala s partizani

Vojna je še bolj povezala vasi tule na obrobju Jelovice. Njivica je bila nekakšna meja, do koder so se partizani spuščali v dolino. Tu ni bilo Nemcev, v Besnici so pa bili. Dokaj svobodno so se gibali tod, vse hiše so delale zanje. Štirje Burjovi sinovi so bili pri partizanih, Kocjanova Francka - Sonja je nosila partizanske spomenice, Jeralovi so pa okusili zapore. Moko so partizani skrili na njihovem kozolcu, potem pa so bili izdani. 12. februarja 1942

Šest hiš je skupaj v gruči v zgornjem delu Njivice, spodaj ob cesti pa domujejo Jeralovi in Burjovi.

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

NADA BENEDIČIČ

Po sledi pobud naših bralcev smo tokrat stopili v Elitino prodajalno Volna in Kranju. Med petglavim kolektivom enako prijaznih prodajalk smo za pogovorček prepračili Nada Benedičič. V Volni dela osemnajst let, če prišteje še vajeniško dobo. "Stara šola je dala mladim več praktičnih naukov," reče mimogrede. "S prijaznostjo je pa tako. Povsod jo uče in zahtevajo, a če nisi človek za to, se je ne da niti kupiti niti naučiti."

Zenske, ki jim od spletenega puloverja, denimo, ostane pet, deset dekagramov preje, "neuporaben" klobčič lahko prinesejo zamenjat v Volno. Zadovoljne so same, zadovoljne so prodajalke, ker za protivrednost, ki je običajno dražja od prinesenega ostanka volne, prodajo drugo blago, zadovoljne so morda tudi tiste stranke, ki so prvič kupile premalo.

Nada Benedičič ni mogla da

ne bi malce potarnala zaradi težav z založenostjo. "Trenutno manjka garn, po katerem stranke največ sprašujejo, posebno v beli in modri barvi, ki sta hit poljetja. Na dobavo čakamo po cel mesec, poide pa kot bi trenil." Zanimalo nas je, kaj Nada Benedičič doživlja, ko sama kupuje, kaj meni o drugih prodajalkah. "Nisem sitna stranka," se nasmeje, "pogledam in če mi je všeč, kupim."

H. J.

BLEJSKA KMEČKA OHCET

Kdo bi se rad poročil na blejski kmečki ohceti?

Turistično društvo Bled tudi letos pripravlja vrsto zanimivih prireditev, med njimi pa je največja in najbolj odzivna Blejska kmečka ohcet, ko se po starih šegah in navadah zares vzameta fant in dekle.

Tudi letos organizatorji - Turistično društvo Bled in KUD Bled - vabita vse mlade gorenjske pare, ki so tik pred ohcetjo in bi se radi poročili na kmečki ohceti. Letos jo bodo pripravili od 10. do 14. avgusta.

Mladoporočena čaka vrsta lepih daril, obilo veselja in zabave. Vsi tisti, ki bi se radi poročili, naj pošljejo prijavo na Turistično društvo Bled, Ljubljanska 8, do 10. julija. Organizatorji bodo vse, ki se bodo prijavi, povabili na pogovor. Zaželeno je, da sta bodoča zakonca iz kmečkih družin, nujno pa ni.

Samo ena omejitev je: mora jima biti prva poroka.

Anekdoti

● Zvezek na jedilniku

Gledališka in filmska igralka Elsa Merlini je prišla v florentinsko restavracijo, kjer so ji postregli s toskansko posebnostjo, imenovano "list" - s čisto tanko rezino mesa. Merlinijeva je obračala in obračala rezino, ker pa se ji je zdela pretanka in preveč prozorna, je poklicala natakarja in ga vprašala: "Kako se imenuje ta jed?" "List," je odgovoril natakar. "Potem mi prinesite zvezek."

● Vsi moški so enaki

Ljubko dekle je vprašalo Elso Merlini: "Čez nekaj mesecev se poročim: ali mislite gospa, da je profesor matematike lahko dober soprog?" "Ne," je odgovorila Merlinijeva, "ne vem, zakaj bi moral biti profesor matematike izjema."

šejanja v Škofji Loki in Begunjah, se spominja mama Ančka, a da so le živi ostali in da doma ni bilo požgano. Spet je bilo po starem, spet so prihajali sem partizani. Pes v Jeralovem mlinu jih je poznal, čisto drugače je lajal, kot če so prihajali Nemci, se spominja tudi sosedja Marija Solar - Burjova. K Burjovim so se zatekli dražgoški borci, dvanaest so jih imeli v hiši, Tonček Dežman, Biček in neki sorodnik škofa Jegliča so bili med njimi. Pri Jeralovih so jim spekli kruh, pri Burjovih pa so si sami kuhali v kotlu. Kotel so s seboj nosili, se spominja Marija Burjova. Kakšne žličnike so skuhali iz moke, ki so jo imeli skrito na Jeralovem kozolcu!

Dva Burjova fanta sta padla, Jaka v Baški grapi, Anton Solar - Gustl, ki je bil politikomisar v Kokrškem odredu pa nekje pri Dravi na Koroškem.

Taprva svoboda je bila tu

Pri Jeralovih je bil tik pred koncem štab komande mesta Kranj, ves teden so se partizani takrat tu držali, od tod vodili zadnje boje. Hud strah so prestajali domačini, ko so se na Gorenjsi Savi pojavili ustaši. Doma niso upali spat, vsi skupaj so prenočevali v gozdu. Jeralova

Jeralova mama Ančka Pogačnik se živo spominja dni, ko so bili partizani na Njivici kot doma.

mama je dala otroke domov v Nemilje, kjer so bili bolj na varnem, na Njivico je pa sovražnik mimogrede lahko udaril od Besnice ali od Podnarva. Še čisto zadnje dni je padel Reginčev, pa tako postaven fant je bil, se ga spominja o na Njivici. Ob koncu vojne je bilo tu nepopisno veselje. Pavla s Češnjice je kuhala za vso vojsko, tudi domačini so zraven jedli, miting so imeli, Lavtbarjev pa je igral na harmoniko. Tu je bila taprva svoboda, šele potem je bila v dolini.....

ureja DARINKA SEDEJ

Tekači Kokrice »nažgali« velike

Z malo denarja veliko muzike

Kokrica, 20. maja — »V predzadnji tekmovalni sezoni smo se prebili pod vrh slovenskega (in jugoslovanskega) teka na smučeh, vendar še pomisliti nismo upali, da bi bili lahko že naslednje sezono najboljši. Pa smo bili in prehiteli tako velika kluba, kot sta Triglav iz Kranja in Unior Olimpija iz Ljubljane. Sedaj nam ne kaže drugega, da že sedaj začnemo polniti akumulatorje za naslednjo zimo, ko bo težko obdržati primat,« je dejal na petkovem občnem zboru predsednik tekaške sekcije Športnega društva na Kokrici Franc Gros, ki ga bo v naslednjem mandatu nasledil Tone Mali.

Ni težko poiskati najzaslužnejših za ta uspeh. To je 36 tekačev v vseh kategorijah, razen v članski in juniorski, kjer pa tudi mlajši Kokričani že tudi mešajo strene, štirje trenerji (Ludvik Tepina in Jože Vavpotič za pionirje ter Vinko Grašič in Veljko Vitas za mladinsko moštvo), prizadevni člani upravnega odbora ter starši, ki jim ni bilo žal časa in denarja za pomoč svojim otrokom in klubu, pa TZKO Kranj, delovne organizacije in zasebniki, ki jim ni bilo žal dinarja za obetavne tekače. Kokričani so ovrgli pravilo, da si za malo denarja lahko privoščijo malo muzike. Malo denarja so resda imeli, mogoče tudi zaradi tega, ker pač ne nosijo zvenečega imena, pa še iz manjšega kraja so (mnogokrat so morali tekmovalci zaradi varčevanja po tekmi brez najskromnejše malice ali napitka domov), vendar so s skromnostjo naredili veliko muzike. To so počeli zavestno in prijetno je biti na občnem zboru, ko za isto mizo prijateljsko sedijo tekmovalci, trenerji, klubski politiki in starši.

Zadnja zima jih je dvakrat udarila (v takem položaju so bili vsi klubi, kjer ni bilo snega in Kokrica ni izjema): doma niso potegnili niti kilometra proge, čeprav so temeljito popravili svoj teptalni stroj in so bili prikrajšani predvsem najmlajši tekmovalci, po drugi strani pa so bili prisiljeni trošiti denar in čas za vožnje na trening tja, kjer je bil sneg (Rateče, Pokljuka). Bo prihodnjo zimo še toliko volje in pripravljenosti na skromnost in potrpežljivost, se je ob tem vprašal trener Vinko Grašič. Jože Vavpotič pa je dodal, da je bila disciplina tekmovalcev kljub temu na ravni, vendar bo treba v prihodnje delo z najmlajšimi še okrepiti, sicer bodo nastale vrzeli. Vsak tekmovalac je za kljub precejšnje breme (izračunali so, da so za vsakega zadnjo zimo povprečno potrošili 60 starih milijonov, brez pomoči staršev), vendar bo treba z začetim kakovostnim delom nadaljevati.

Tekači iz Kokrice so zadnjo zimo dosegli kopico lepih uvrstitev: v Žitovem pokalu, kjer so bili pionirji prvi, pionirke pa druge, v mladinskem pokalu Slovenije, kjer so bili ekipno prvi, pa na državnih in republiških prvenstvih ter na mednarodnih tekmovalnih, kjer sta največ dosegla Andreja Grašič in Tomaž Globočnik. Grašičeva je članica državne reprezentance, Kokričani pa prevladujejo v planiški selekciji, kjer so zbrani najboljši mladi tekači. V selekciji so bili Aleš Gros, Tomaž Globočnik, Anže Konc, Jernej Tišler, Gregor Mali, Urša Kaučič, Saša Rutar, Marija Naglič, Meta Naglič in Romana Seljak.

Vedno bolj pa je stvarnost, da bodo morali tekači s Kokrice reševati renome tekaškega sporta, ki si ga je pridobil v kranjski občini. Največji del bremena pada na njihova ramena, bodisi v okviru Kokrice in v okviru načrtovanega tesnejšega sodelovanja s kranjskim Triglavom. Kokričani to breme odgovorno sprejemajo, vendar za ceno večje enakomerne razdeljene gmotne pomoči in priznanja uspehov, ki so jih v treh, štirih letih dosegli.

J. Košnjek

UNZ Kranj skupni zmagovalec

Kranj, 18. maja - Za dan varnosti je Postaja milice Kranj v sodelovanju z UNZ Kranj priredila tradicionalno tekmovalno v streljanju z zračno puško, kegljanju, nogometu, šahu in namiznem tenisu. Tekmovalo je 7 moštev: UNZ Kranj, Klub Maksa Perca (upokojeni delavci organov za notranje zadeve), VP 1098 Kranj, Postaja prometne milice Kranj, Poklicna gasilska enota Kranj, Pokrajinski štab za teritorialno obrambo Kranj in Postaja milice Kranj.

V streljanju je ekipno zmagala Postaja prometne milice pred Klubom Maksa Perca in pokrajinskim štabom, med posamezniki pa Marjan Fon (PPM) pred Tatjano Velikanjo (PPM) in Rudijem Fojkarjem (PŠTO). V kegljaškem tekmovalstvu so ekipno zmagali vojniki pred UNZ Kranj in Poklicnimi gasilci, med posamezniki pa so bili najboljši Marko Petrič (VP 1098), Marko Gorjanc (PPM) in Sašo Staroverski (UNZ, Kranj). V šahu je zmagala UNZ pred Klubom Maksa Perca in Postajo milice Kranj v malem nogometu so zmagali vojniki pred Postajo prometne milice in UNZ Kranj (najboljši strelcec je bil Željko Širič iz vojašnice s štirimi goli), v namiznem tenisu pa so prav tako zmagali vojniki pred Postajo milice in poklicnimi gasilci. V generalni uvrstitvi je zmagala UNZ Kranj z 22 točkami pred VP Kranj 21 točk in v Postajo prometne milice, ki je zbrala 16 točk. Sledijo Klub Maksa Perca, Postaja milice, poklicni gasilci in pokrajinski štab. Tekmovanja so bila izvršno organizirana.

J. Sitar

Tekstilci kegljali

Tržič, 10. maja - Sindikat Bombažne predilnice in tkalnice je bil organizator gorenjskega tekmovalstva tekstilcev v kegljanju. Tekmovalo je deset moških in ženskih ekip. Med ženskami posamezno je zmagala Jožica Jerala (Tekstilindus) pred Mileno Primožič (Gorenjska predilnica) in Anko Počič (Kroj). V prvih sta bili najboljši Primožič-Trampuš (Gorenjska predilnica), ekipno pa je zmagala Gorenjska predilnica iz Škofje Loke pred Tekstilindusom in Ibijem. Med moškimi posamezno je zmagal Štefan Ahačič (BPT Tržič) pred Marjanom Rogljem (Zvezda) in Matom Šuštaršičem (Tekstilindus). V parihi je slavil domači par Košir-Ahačič. Ekipno je zmagal Tekstilindus pred BPT in Ibijem. Tekmovali so tudi mešani pari. Zmagala sta Jerala-Draksler (Tekstilindus) pred Fleischmann-Srečnik (Kokra) in Pirc-Rozman (IBI). V borbenih igrah desetih tekmovalcev je zmagal IBI pred Tekstilindusom in BPT. Ob upoštevanju vseh disciplin je zmagal Tekstilindus, ki se je uvrstil na republiško prvenstvo. Drugi je bil IBI, Tretja Gorenjska predilnica, četrti pa domačini, Bombažna predilnica in tkalnica Tržič. Med posamezniki so se na republiško prvenstvo uvrstili Štefan Ahačič, Marjan Rogelj in Bojan Srečnik, med ženskami pa Milena Primožič, Anka Počič, Nežka Trampuš in Slavka Pirc.

J. Kikel

Kranjski upokojeanci zmagovalci

Kranj, 20. maja - Društvo upokojeancev Kamnik je priredilo regijsko upokojeansko tekmovalno v streljanju z zračno puško. Tekmovalo so ekipe vseh šestih gorenjskih upokojeanskih društev. Ekipno je zmagal Kranj s 678 krogi od 800 možnih pred Kamnikom 648, Radovljico, 574, Škofjo Loko 571, Jesenice Javornikom 508 in Tržičem 383 krogov. Med posamezniki je zmagal Vinko Frelih (Kranj) 186 krogov od 2000 možnih pred Ivanom Rihtarjem (Kamnik) 178, Majdo Kralj (Jesenice) 171, Francetom Černetom (Kranj) 168, Jožetom Sitarjem (Kranj) 166 itd. Kranj je zmagal že tretjič zapored in osvojil prehodni pokal v trajno last. Organizacija je bila odlična. Prihodnje leto bo razen regijskega še republiško tekmovalno.

J. Sitar

ureja JOŽE KOŠNJEK

BORIS URBANC, dvakratni svetovni prvak v kegljanju

»Lepo vas prosim, Nikolo vprašajte, ne mene...«

Goriče, 22. maja — Tako je Boris odgovoril vodstvu naše reprezentance na 17. svetovnem kegljaškem prvenstvu v Budimpešti, ko so ga vprašali, če bi hotel v dvojicah igrati z legendarnim Nikolo Dragasem. Pa jim je ta odgovoril, da rade volje, saj verjame v Borisa kot kegljača in človeka. Fantastično sta zaigrala in zmagala. Ta zlata kolajna je Borisu najdražja, vrednejša od zlate v tekmi posameznikov, ki jo je prikegljal v petek.

»Hvala, hvala vsem. Več ne morem reči. To je samo enkrat v življenju. V petih dneh tekmovalja v Budimpešti mi roke in noge niso drgetale, danes pa mi drgeta telo. Človek je redko popolnoma srečen, jaz pa danes sem. Upam, da sem se z nastopom v Budimpešti vsaj deloma oddolžil vsem, ki so mi tako ali drugače pomagali, tudi Goričam in mojim sokrajanom. V spoštovanju športa in športnika prav nič ne zaostajate za Zvirčami, za Tržičem. Upam, da bo danes ata malo globlje segel v žep, da o stricah, tetah in drugi zlahiti ne

V vsesplošnem slavlju sva se komaj iztrgala navdušenim Goričanom, ki so skušali vsak posebej čestitati Borisu, za klepet za Gorenjski glas.

● Kaj je bilo po vaše odločilno za tako nepričakovan vzpon na svetovni kegljaški Olimp. Danes, ko je tekma mimo, ko ste sproščeni, je verjetno to že mogoče oceniti.

»Pozitivna je ustanovitev zvezne kegljaške lige, v kateri tekmuje 12 moštev in je treba 7, 8 mesecev trdo garati in tekmovali. To pomeni, da je treba teden-

»Ne vemo, s kakšnimi občutki si odhajal na svetovno prvenstvo. Vemo pa, da si bil odločen doseči čim več. Postal si svetovni prvak in s teboj so postale tudi Goriče na svetu poznane vas,« je Boris Urbanc na sprejemu v Goričah v imenu krajanov nagovoril Martin Košir.

Vsak je hotel stisniti roko prvaku.

dni absolutnega počitka in to mi je dobro delo. Ne vem, zakaj se trenerji vedno bojijo pred tekmovaljem športnika spočiti. Temu se čudi tudi znani plavalni trener dr. Drago Petrič. V Budimpešto sem odpotoval spočit, vendar dobro pripravljen.»

● Zlata kolajna sem vam je namihala že v moštenem tekmovalju.

»Budimpeštanska kegljaška steza je težka, zato je bilo težko tudi prvenstvo. Ekipni del sem odigral dobro, podrl 938 kegljev, pred menoj je bil le svetovni prvak, domačin Csany. To je bilo super in tudi kot reprezentanca smo bili z bronom zadovoljni. Če bi hoteli višje, bi morali imeti pravi več denarja za priprave in še bolj bi morali upoštevati stroko. Nemci in Madžari so v tem oziru pred nami in za prvenstvo čez dve leti v Avstriji se bojim, da nas lahko prehitijo tudi Avstrijci, ki temu športu namenjujejo strokovno in finančno večjo pozornost. Za dvojice sem že povedal, kako sva se ujela z Dragasem. On je izreden borec. V parihi sem podrl 937 kegljev in to

Pošteno je Boris sokrajane namočil s šampanjcem, pa tudi sam si ga je privoščil. Ob zvokih ansambla Triglav se je sprejem spremenil v krajevno veselico pred zadržnim domom. Sprejeti svetovnega prvaka se ne dogaja vsak dan!

govorim. Vendar šport minulega dela ne priznava. Prav strah me je, ko bom sedaj, po tem uspehu in slavu, vrgel kroglo, da bo sploh prišla od kegljev. Želim tudi, da bi bili tako skupaj, da bi bili taki prijatelji tudi takrat, ko se bom vračal brez kolajn. Jugoslavija ima najmanj še pet takih kegljačev, kot sem jaz. Vendar, v športu je treba delati. Pa tako radi tistega, ki resno dela, za tremo. Dokler tega ne bomo dojeli, bo težko nadaljevati z uspehi. Tudi dogajalo se bo, tako kot nam, da smo si morali za udeležbo na svetovnem prvenstvu izposoditi denar, domov pa se vračamo s šestimi kolajnami kot najuspešnejša država,« je razgret od sreče in navdušenja zaradi sprejema, ki so ga mu v nedeljo priredili v rojstnih Goričah, pred mikrofonom povedal Boris Urbanc, kegljač nad kegljači sveta, dobitnik ene bronaste in dveh zlatih kolajn.

sko vreči 900, 1000 lučajev in opraviti vsaj dva kondicijska treninga (uteži, tek v naravi, tenis, odbojka, plavanje, deskanje, pozimi pa smučanje). Vsaj jaz vse to redno počem. Drugi faktor uspeha je spoštovanje izhodišč športnega treniranja, od tehnike, do telesne in psihične pripravljenosti, taktike. Tretji dejavnik pa je bil ritem moje vadbe poldrug mesec pred svetovnim prvenstvom v Budimpešti. Pojačal sem vadbo in namestoma zbil formo. Tri tedne sem vsak dan, ne glede na nedelje, praznike in vreme, dva dneva kegljal, en dan posvečal kondiciji, četrti dan pa sem vadil tudi po dvakrat dnevno. Po enem tednu sem imel občutek, da kroglo sploh vreči več ne znam. Po tem sem tri tedne dajal pozornost samo tehniki. En teden pred prvenstvom sem poškodoval gleženj. Dr. Vuga me je izredno pozdravil, predpisal tri

Pionirji obetajo

Kranj 20. maja - V Titovem Velenju je bilo republiško prvenstvo v karateju za pionirje in pionirke. Tako kot so vso sezono razveseljevali člani, mladinci in kadeti se tudi pionirji niso izneveli in potrdili, da kakovost karateja na Gorenjskem raste. Najprej so se izkazali starejši pionirji. Radojevič iz Škofje Loke je bil sedmi, Dujović iz Kranja šesti, Filipič (Kokra Kranj) pa je bil četrti in je za las zgrešil kolajno. Med mlajšimi pionirji je bil Grmič iz Kranja peti, pri mlajših pionirkah pa je Sandra Zorko (Kokra Kranj) osvojila bronasto kolajno, kar je izreden uspeh te mlade devetletne tekmovalke. Kokra Kranj je bila ekipno med starejšimi pionirji četrta, Kranj pa je bil med mlajšimi pionirji drugi.

D. Ristič

Jutri pokalne nogometne tekme

Kranj, 24. maja — Jutri, 25. maja, ob 17.30 bodo na sporedu tekme osmine finala nogometnega pokala maršala Tita. Vsi gorenjski predstavniki igrajo doma in imajo priložnost, da se uvrstijo v naslednje kolo. Pri članih igra kranjski Triglav doma z Izolo, Naklo pa z Domžalami. Mladinci Save pričakujejo ekipo Tabor Jadrana iz Sežane, Britof pa bi moral igrati z Vodicanji, vendar je tekma zaradi odsotnosti večine igralcev preložena na sredo, 1. junija.

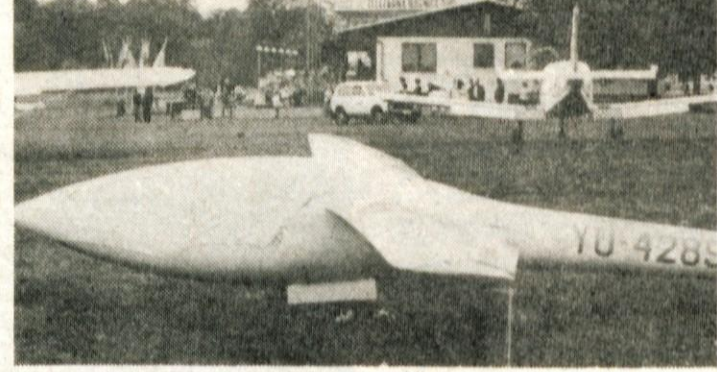
D. Jošt

Srečanje učiteljev smučanja

Kranj, 20. maja - Da ne bo kdo užaljen. Ne gre za stare po letih, temveč za stare po stažu v organizaciji učiteljev smučanja. Posebej vabljeni učitelji, ki so naredili izpit do leta 1968 in prej. Včasih smo se redno sestajali na predsezonskih in posezonskih seminarjih. Danes pa je to drugače. Delitev po regijah in faktor časa sta naredila svoje in vezi niso več tako trdne. V tistih časih je bilo veliko narejenega kljub malemu denarju, ki smo ga imeli na voljo. Da pa vse, kar je bilo narejenega, ne bi šlo v pozabo, je stvari treba zapisati. Skratka, napisati je treba zgodovino učiteljske organizacije. Več glav več ve in o vsem tem se bo pogovorili na našem srečanju, pravi pobudnik srečanja starih učiteljev smučanja Miro Dvoršak iz Ljubljane.

Srečanje bo v soboto, 28. maja, v Kranjski gori. Zbor je ob devetih uri pred in v hoteli Lek v Kranjski gori. Udeleženci se bodo odpeljali na Vršič, smučali in se vrnili v dolino. Pri hotelu Erika bo nato družabno srečanje. Stroške nosi vsak sam. Na takšno poslovanje smo že vajeni in tudi najbolj zanesljivo je, ugotavlja Miro Dvoršak.

J. K.

Državno prvenstvo jadralcev - V Lescah se je začelo 33. državno prvenstvo v jadralnem letenju, na katerem sodeluje 36 pilotov. Kar tretjina jih že tekmuje na Elanovih jadralnih letalih D6 300. Najmočnejše zastopstvo imajo Leščani (8 pilotov) s Šimencem, Thalerjem in Pristavecem na čelu. Na prvem preletu je do cilja prišel le Leščan Dare Kraševac. J. K. — Foto: G. Šinik

Minuta časti prijatelju

Udeleženci sprejema Borisa Urbanca v Goričah so z minuto molka počastili spomin na nenadno umrlega odličnega kegljača, prvaka in reprezentanta Francija Marinška iz Strahinja. Pokopali so ga v nedeljo, od Francija pa so se poslovili tudi številni športniki, predvsem kegljači in njegovi sodelavci iz Cestnega podjetja Kranj. Pokojni Franci in Boris sta skupaj začela s kegljanjem, bila sta prijatelja. Zato danes ni dan, da bi samo slavil, je dejal Boris Urbanc.

me je pred odločilnim finalom 20 najboljših s 23 keglji prednosti pred Csanyjem držalo na prvem mestu.»

● Kdaj vam je bilo jasno, da ste tudi v tekmovalju posameznikov najboljši na svetu. Očividci pravijo, da je bil to peklenški dvoboj domačina, ki ga je vzpodbujalo 2000 ljudi, in vami.

»Steržaj je kegljač šestdesetih let, Dragaš kegljač sedemdesetih let, Csany pa kegljač tega desetletja, profesionalc. Nisem razmišljal, da bi bil prvi. Rekel sem si pa: pamet v glavo, zaupam vase, saj sem kot amater treniral profesionalno. Če igram 880, 900 kegljev, lahko dobim eno od kolajn. Finale je bil fantastičen. Pred zadnjim čiščenjem, ko sem imel okrog 40 kegljev prednosti, sem bil šele trden, da bom zmagal. Hvaležen sem Martelancu, ki me je zastrupil s kegljanjem, hvala Jožetu Turku, ki mi je razkril filozofske plati kegljanja, hvala sedanjemu Gradisovemu trenerju Francu Belčijanu, pa tudi sebi moram čestitati, da sem zdržal.»

● Poudarjate, da je steza v Budimpešti težka, da so bili pogoji tekmovalja zahtevnejši kot običajno.

»V NEP dvoranji je bilo zaradi osvetlitve jin gneče vroče, tudi 35 stopinj, bilo je vlažno in vse skupaj je zmanjšalo trdoto plastike, kar zmanjšuje hitrost kroglo, mehka pa je bila tudi deska položnica. Zato so bili rezultati slabši, vendar za take razmere vrhunski. V ekipnem tekmovalju sem vrgel 18 devetic, v dvojicah 10, v tekmovalju posameznikov pa 15. Šele sredi prvenstva so me začeli resneje jemati, začeli analizirati mojo igro, moj met in spoštovanje fizikalnih zakonitosti, se spraševati, odkod imam tak rušilen met in na koncu so mi tudi Madžari zaploskali. Nihče ni rekel, da sem zmagal po sreči.»

● Kaj bo svetovni šampion počel sedaj.

»Z Gradisom me čaka pokalno tekmovalje, potem mesec aktivnega odmora, nato pa svet vadbena in tekmovalje. Izredno sem ponosen, da sem kot amater, ki redno opravlja svojo službo (Boris, star 30 let, je profesor telesne vzgoje na osnovni šoli Franceta Prešerna v Kranju), premagal profesionalce. Za 63 starih dinarjev kilometrine se vsak dan vozil v Ljubljano na trening. Pozabim na denar, na stroške. Odočata, vsaj pri meni, volja, okolje in strokovno napredovanje.»

J. Košnjek

Slike: G. Šinik

OD TEKME DO TEKME

Balinarji Huj in Čirč igrali neodločeno — V republiški balinarski ligi sever sta Huj in Čirč igrala neodločeno 9:9. Ostali izidi: Zarja:Lesce 14:4, Branik:Ljubljana 16:2, Peti avgust:Angel Besednjak 14:4 in Loka 1000:Slavija 7:11.

Zmage gorenjskih rokometarjev - Končalo se je tekmovalje v republiških rokometnih ligah. V zadnjem kolu so gorenjske ekipe v tem tekmovalju zmagale: Termopol je s 26:17 v gosteh premagal Inles v Ribnici in je zasedel sedmo mesto, v ženski ligi pa je Alpes v gosteh premagal Novo mesto s 31:28 in osvojil deveto mesto, Kranjčanke pa so v derbiju z Mlinotestom v Ajdovščini z 22:18 z odlično igro v obrambi zmagale in postale prvakine lige ter se uvrstile v II. zvezno ligo.

Nogometiški Triglav poražen - V slovenski ligi je kranjski Triglav gostoval pri Rudarju v Trbovljah in izgubil z 2:1. S 14 točkami ostaja na predzadnjem mestu in ga čaka trda borba za obstanek.

J. K.

Justin Zorko, vodja sanitarnega inšpektorata v Upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko

V čevapčičih je pogosto najslabše meso

Radovljica, 20. maja — Delovne razmere v trgovinah se slabšajo, prostori postajajo pretni, vse odločbe, ki jih za ureditev izda inšpekcija, pa praviloma ostajajo neuresničene. Pleskavice, čevapčiči, ražnjiči in ostali izdelki iz mletega mesa so pogosto oporečni, za peko kruha se uporablja tudi slaba moka. Oskrba z bakteriološko neoporečno vodo je sicer zadovoljiva, vendar je vse več primerov nevarnega onesnaženja voda z gnojivko in umetnimi gnojili. Navodila za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni aids se ne izvajajo v celoti... To je le nekaj ugotovitev sanitarnega inšpektorata, ki ga v Upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko vodi Justin Zorko iz Radovljice.

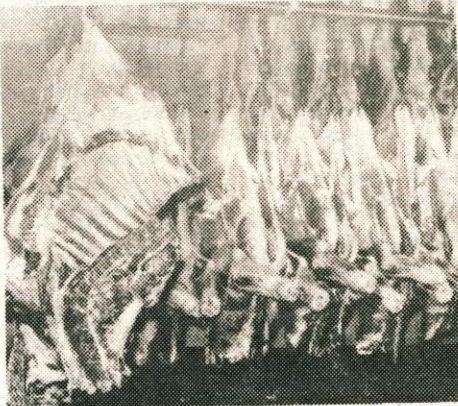
Požrtije v naravi, kot smo še do nedavnega imenovali piknike, so se v času, ko so nekatere družine že težko prebijajo iz meseca v mesec, nekoliko umirile, pa vendarle: čevapčiči, ražnjiči, pleskavice in drugi izdelki iz mletega mesa se zlasti poleti še vedno dobro prodajajo. Previdnost pri nakupu menda ni odveč, mar ne?

»Za zrezano meso in za izdelke iz mletega mesa se pogosto uporablja meso najslabše kakovosti, predvsem obrezanine mesa, za katerega se včasih niti ne ve, kdaj je bilo zamrznjeno. Ne govorim na pamet: sam sem videl stegno, ki je bilo že črno, na njem pa ni bilo nobenega datuma. V mesnico so me poklicali delavci sami, da bi prepovedali prodajo takšnega mesa. Vso krivdo pa ne gre valiti le na meso: za oporečnost hitro pokvarljivih živil so včasih krivi tudi zaposleni, ki posvečajo premalo pozornosti čistoći prostorov in uporabi čistih in nečistih površin v kuhinjah.«

Kje pogosteje odkrivamo oporečne čevapčiče, pleskavice, ražnjiče in druge izdelke — na javnih prireditvah, v trgovinah, hotelih, gostilnah...?

»Na tekmi svetovnega pokala v Planici smo bakteriološko pregledali 49 vzorcev mesnih izdelkov in kemično štiri. Sedem je bilo pogojno oporečnih, kar pomeni, da bi jih morali peči pri temperaturi, višji od 70 stopinj Celzija. Ker gre za naglico, tega ni mogoče vedno doseči... Večji problemi kot na javnih prireditvah in v mesnicah so v hotelih, v družbenih menzah in v bifejih, ki so ob trgovinah. Iz prodajalnih morali praviloma neprodano meso dati nazaj v predelavo, kjer bi veterinar presodil, ali je meso še dobro za nadaljnjo predelavo (in za prodajo v obliki zmletega mesa), vendar pa ne ravna vedno tako, ampak meso odstopijo bifejem.«

V LIP-ovem tozdu Tomaž Godec v Bohinjski Bistrici se je lani s hrano zastrepilo

195 ljudi, precej črevesnih obolenj pa je bilo med gostinskimi delavci na Bledu in v Bohinju. Zakaj?

»Ugotavljamo, da so vzroki za obolenja predvsem slaba kakovost živil, neustrezno vzdrževanje čistoče v prostorih in »kadrovska struktura zaposlenih.« Gostinski delavci, ki imajo kot tretji obrok enako hrano kot gostje, sami priznavajo, da je hrana slaba. Sicer pa se pri vsem tem najbolj bojimo tega, da se strežno osebje v hotelih ne bi zastrepilo sredi turistične sezone.«

Za Elanovo menzo ste pred nedavnim rekli, da je najslabša v radovljiški občini. Kakšne pa so drugod?

»Delovne organizacije so v zadnjih letih precej izboljšale družbeno prehrano, ker so bile za to možnosti in tudi denar. Kdor je zamudil ta vlak, ima zdaj probleme. Med temi je vsekakor Elan. V leški Verigi so pred leti uredili kuhinjo, zdaj pa se že odločajo za razširitev. V LIP-ovem tozdu na Rečici, kjer imajo zelo tesne prostore, nimajo pa problemov s čistočo, me je vodstvo pred leti samo prosilo, da bi izdal ureditveno odločbo oz. predpisal novo kuhinjo.«

V Elanu so reagirali drugače, za vas celo presenetljivo?

»Kadarkoli doslej sem izdal odločbo za ureditvi kuhinje in izboljšanju čistoče prostorov in kakovosti jedi, so me v teh prizadevanjih najprej podprli delavci. V Elanu, kjer je šlo bržčas za splet več problemov, so delavci reagirali tako, da so nekaj dni bojkotirali malico, vodstvo pa se je na inšpekcijsko odločbo pritožilo.«

Kakšna je oskrba s pitno vodo. Kakšno vodo pijemo — dobro, slabo...?

»Analize kažejo, da imamo na Gorenjskem razmeroma kakovostno pitno vodo. Ko sem pred leti jemal vzorce vode iz (opuščenih) studencev po vaseh, da bi ugotovil, kje bi se lahko ljudje oskrbovali s pitno vodo v izrednih razmerah, se je izkazalo, da so še vedno bakteriološko neoporečni. Za oskrbo s kakovostno vodo postaja vse večja nevarnost intenzivna obdelava kmetijskih zemljišč, predvsem gnojenje z gnojivko in umetnimi gnojili. V radovljiški občini smo lani ugotovili prekomerno onesnaženje vode z gnojivko v vodovodu Otoče-Posavc, v katerem voda po analizah zadnjih osmih let ni bila nikdar bakteriološko in kemično oporečna. V Vojah v Bohinju so buldožirali pašnik, sredi katerega je zajetje za vodovod. Če bi se med delom izlila nafta ali olje oziroma bi pašnik pretirano gnojili z umetnimi gnojili, bi to občutili v Bohinju. Podobno velja za vodovod, iz katerega se oskrbujejo z vodo gospodinjstva v Srednji vasi in Češnjici.«

Predpisana navodila za preprečevanje širjenja aidsa se v celoti ne izvajajo. Zakaj ne?

»Republiški komite za zdravstvo je predpisal zdravstvenim organizacijam navodila, za njihovo uresničevanje pa jim ni zagotovil dodatnega denarja. Ker je zdravstvo v težavah, so zahteve prevelik zalogaj in jih ni mogoče v celoti izvajati. V gorenjskih zdravstvenih organizacijah so po lanski akciji inšpektorjev že precej izboljšali ravnanje s kužnimi materiali (injekcijske igle in brižgalke ne mečejo več neposredno v smetnjak), z vodstvom Osnovnega zdravstva Gorenjske pa smo že dogovorjeni, da bi skupaj z zdravstvenimi delavci ugotovili, kaj je treba urediti v vsakem zdravstvenem domu.«

C. Zaplotnik

Divjad v soju žarometov

Na Polici je prejšnji teden v mraku pred tujčev avto skočila košuta. Voznik jo je zadel, žival je obležala ob cesti, na vozilu pa je za okrogel milijon gmatne škode. Primerov, kot je ta, je v sezoni kar veliko, le škoda morebiti ni tolikšna. Vsi vozniki kajpada ne prijavljajo nezgode. Najpogosteje plen od avtomobilskega »odstrela« spravijo v priljubljeni in se izgubijo. Upljenjena divjad pa jim največkrat odtehta škodo na avtomobilu. Nekateri pa vendarle poiščejo miličnike, zlasti če je škoda na avtomobilu taka, da ne morejo naprej. Takih primerov je bilo na prometni milici v Kranju leni le šest.

Pri lovcih pa je številka drugačna. Kar med 250 in 300 divjadi jim letno odvzame cesta. Na Gorenjskem je več mest, kjer divjad prečka prometnice, potem pa nesrečno konča pod avtomobilskimi kolesi: med Jeprco in Kranjem, Kranj-Senčur, na »skakalnici« pri Radovljici, pri Dovjem, med Bistrico in Tržičem... Povožena divjad nedvomno pomeni precej škode za lovsko družino, kljub temu da meso lahko prodajo. Pri odstreli so zaradi poginule divjadi vendarle prikrajšani.

Toda tudi vozniku ni lahko, če se mu primeri taka nesreča. Če je škoda majhna, se že potolaži s poveženo živaljo. In če ima avto kasko zavarovan, si tudi ne beli glave. Toda komu pripisati krivdo in odškodninsko odgovornost, če se divjad zapodi čez cesto in povzroči nezgodo? Če se to zgodi na avtocesti, ki je na vseh mogočih mestih z mrežo zavarovana pred divjadjo, je to jasno. Podjetje za vzdrževanje avtocest, ki zavoljo cestnine jamči za varnost, nosi tudi to odgovornost. Na običajnih cestah je težje. Če stoji tam znak, ki opozarja na divjad, potem naj bi bil voznik opreznjši, kljub temu pa mu ne gre obežati krivde, če mu pot prekrži divjad. Naj bo kriva lovška družina s tega območja? Vseposvob ne more postaviti ograj in prepovedati gibanje divjadi, pa tudi denarno običajno niso vse lovške organizacije tako pri močeh, da bi poravnale škodo avtomobilistom. Divjadi ne moreš prikleniti na verigo in jo zapreti za ograjo, pravijo gorenjski lovci, pač pa lahko tem problemom drugače odpomorejo. Najbolj »nevarna« mesta bodo letos poskusno opremiti z nekakšnimi odsevniki, ki bodo odganjali divjad od cest. No, potem bomo pa videli!

D. Z. Žlebir

S SODIŠČA

Blago prodajal ceneje, kot so ga kupili

Radovljica, 20. maja — V radovljiški enoti Temeljnega sodišča Kranj so obsojili 31-letnega Karla Sračnjeka iz Zasipa na štiri leta zapora, osem let po prestani kazni pa tudi ne bo smel upravljati z družbenim premoženjem, ker je kot poslovodja Murkine prodajalne Železnina v Lescah pred tremi oz. štirimi leti sklenil več pogodb, s katerimi je oškodoval delovno organizacijo. Sodba še ni pravomočna.

Sračnjek je marca 1985 sklenil s predstavnikom Sutjeske promet iz Skopja pogodbo o prodaji 74 ton cinka po ceni, za katero je vedel, da je nižja od nabavne. Na ta način je oškodoval Murko za 5,4 milijona dinarjev. Še isti mesec je Kovinski industriji Ig prodal 14.600 kilogramov aluminijaste pločevine v traku, spet po ceni, ki je bila nižja od nabavne in od pravilno določene maloprodajne cene. Murka je bila ob tem poslu ob 2,4 milijona dinarjev. Še prej je ob Merkurja-tozdu Maloprodaja Kranj kupil 28.250 kilogramov cinka v blokih po ceni 450 dinarjev za kilogram, čeprav je vedel, da gre za odpadni cink in da njegova vrednost ne presega 200 dinarjev za kilogram. Spet je krajši konec potegnila Murka, ki je bila oškodovana za 6,8 milijona dinarjev. Maja 1985 je Metalcu iz Ražnja prodal 20.102 kilograma zamka ceneje, kot so zanj plačali ob nakupu in je na ta na-

čin prikrajšal Murko za 1,9 milijona prihodka. Novembra 1984 je kupil od Agroprometa Skopje devet ton lepila parketol, čeprav za tolikšne količine ni imel kupca. Pa ne le to: lepilo je kljub opozorilu prodajalk in navodilu proizvajalca skladiščil v neogrevanem prostoru, kjer se je v zimski 1984-85 delno pokvarilo. Sračnjek se je razen tega še dvakrat »pregrešil«: enkrat je vpisal na račun, da je že plačan, čeprav ni bil, in drugič: prilastil si je del predplačila.

V Murki so povedali, da je Sračnjek v začetku delal dobro, od marca 1985 pa neodgovorno in malomarno: prekoračeval je pooblastila, ni upošteval planških nalog in dogovorov z vodjo tozda, z lažnimi podatki in izjavami je zavajal vodstvo in opravičeval svoje poslovne odločitve, ni dovolil »vmešavanja«, ni se vključeval v reševanje problemov, ki so nastali zaradi prevelikih količin nabavljenega blaga...

NESREČE

Na prehodu za pešce zbil žensko

Kranj, 19. maja — 28-letni Janez Šparovec iz Kranja se je po Cesti JLA iz smeri Kokrice peljal mimo kranjske avtobusne postaje. Prek zaznamovanega prehoda za pešce je prečkala cesto 80-letna Antonija Kemperle iz okolice Železnikov. Zaradi neprimerne hitrosti voznik ni mogel zavestaviti avtomobila pred prehodom, zadel je žensko, da je padla na pokrov avtomobila in z glavo udarila v vetrobransko steklo. Hudo ranjeno so oskrbeli v kranjskem zdravstvenem domu, nato pa so jo poslali v jese-niško bolnišnico.

Odrezalo mu je prste

Zabreznica, 19. maja — Pri delu v očetovi zasebni delavnici kovinoplastike v Zabreznici se je ponesrečil 17-letni Andrej T. Na rezkalnem stroju pod zobatim kolesom so se nabrali opilki, zato jih je sklenil očistiti. Med-

tem ko je stroj obratoval, je z roko segel k zobatemu kolesu, to pa mu je roko pritisnilo ob železni profil in mu odrezalo vse prste razen palca. Ranjenec se zdravi v Kliničnem centru v Ljubljani.

Mopedist trčil v traktorski priklopnik

Šenčur, 20. maja — Na cesti Kranj-Brnik na kraju Bivje blizu Šenčurja se je ponesrečil 16-letni Andrej D. iz Cerkeļ, voznik kolesa z motorjem. Čeprav je močno deževalo, mopedist ni prilagodil hitrosti. Z dlano si je zaslanjal oči, da bi videl nekaj metrov naprej, tedaj pa je dohitel traktor, trčil v zadnji del traktorskega priklopnika in padel. Ranjenega je voznik, ki je pripeljal mimo, odpeljal v zdravstveni dom v Kranju. Traktorist je dotlej počakal, potem pa odpeljal naprej. UNZ Kranj traktorista, ki za nesrečo ni kriv, prosi, naj se oglasi na najbližji PM, da bo razjasnil okoliščine nesreče. D. Ž.

Kogar bogovi ljubijo, umre mlad

Žal bogovi zadnja leta malce pretiravajo s svojo ljubeznijo, kajti čista neusmiljeno požira mlada življenja. V Sloveniji je letos mrtvih že 12 otrok in 7 mladoletnikov.

Lani je v prometnih nesrečah na Gorenjskem umrlo 6 otrok in mladoletnikov, ranjenih pa je bilo 74, polovico več kot leto poprej. Letos bodo te številke najbrž še večje. V prvih treh mesecih je bilo v nesrečah namreč ranjenih 28 mladih ljudi, eden je mrtev. Do danes polovica kot povzročitelji, polovica kot žrtve.

Mnogo pove ta suhoparna statistika, za katero se skrivajo številne družinske tragedije. Govori nam o pomanjkljivi vzgoji mladih ljudi v prometu, ko starši s svojim brezbrzišnim ravnanjem nudijo (slab) zgled otrokom. Pa o tem, kako se prometna vzgoja v šoli konča z osmim razredom, poslej pa petnajstletnika o prometu vzgaja predvsem cesta. Žal ne zgolj po zakonitostih, ki veljajo v prometni kulturi, temveč tudi po džunglskem zakonu močnejšega. Tja do avtošole mladoletnik ne sliši več prometnih naukov, kajti srednja šola jih nima v programu. Zapriseženi prometniki pa oblikovalcem šolskih programov že dolgo perejo možgane, naj vendar vsaj pri prometu SLO žrtvujejo urico ali dve v prometnozgodne namene.

Tudi zakonodajni privoščimo grajo, saj mnogo premladim dovoljuje za krmilo kolesa z motorjem. 14-letnik že sme na vožnjo, medtem ko pred zakonom še ne odgovarja za svoja dejanja. Kolo z motorjem je večinoma tudi krivo števil, nanizanih uvodoma. Resda razvije le bori 50 kilometrov na uro, a vse avtomobilistične revije so polne navodil, kako je mogoče motor tako »sfrizirati«, da bo peljal 80, 90 na uro. Proizvajalec jeklenih konjičkov sicer obeta, da bodo njegovi najnovjši mopedi takšni, da jih ne bo moč predelati. Še vedno pa bodo stari, ki jih ima mladež najraje, da brska po njihovem osrčju, nato pa se s preurejenimi hrupno podi po mestnih in vaških ulicah. Tudi čelade ni treba takšnemu jezdecu, potem pa se zgodi nesreča in najhitreje jo skupi glava.

D. Z. Žlebir

Je bil posek zakonit?

Radovljica, 17. maja - Radovljiški izvršni svet je na seji prejšnji torek obravnaval primer spornega (nezakonitega?) ravnanja z družbenim premoženjem, o katerem se je marsikaj govorilo tudi med ljudmi. Točka sicer ni bila vpisana v dnevni red vabila na sejo niti ni bila napovedana pred začetkom seje pa tudi za gradivo se je bilo treba potruditi.

Le kdo bi vedel zakaj, lahko pa domnevamo. V primer sta namreč vpletena delavca občinske uprave. Prvi je v imenu SO Radovljica dal drugemu v brezplačen najem za nedoločen čas neurejeno družbeno zemljišče v Piškovcu ob Savi Dolinki, da ga bo vzdrževal in očistil, ga urejal skladno z okolico in ravnal z njim kot dober gospodar. Najemnik se je res izkazal kot dober gospodar - lani je posekal 11 kubi-kov listavcev, letos pa še osem smrek in borov, debelih od 20 do 45 centimetrov, v izmeri 6,4 kubika.

Delavci GG Bled ugotavljajo, da ne gre za nerodovitno zemljišče, temveč za gozdno, za katero pa velja zakon o gozdovih in je vsaka najemna pogodba nezakonita. V zavodu za planiranje in urejanje prostora dokazujejo drugače: v zemljiški knjigi je parcela opredeljena kot pušča, v posestnem listu kot neplodno zemljišče, v družbenem planu občine kot kmetijsko zemljišče šeste kategorije (zaraščen svet), v gozdnogospodarskem načrtu pa kot negozdno zemljišče. Ker gre za obrežje Save, si je zemljišče še pred »čiščenjem« ogledal rečni nadzornik VPG Kranj, ki je ugotovil, da je treba pospraviti vso neprimerno zarast, najprej pa drevje, ki je nagnjeno v strugo ali ima spodkopane korenine. V izvršnem svetu so menili, da je treba primer raziskati (to naj bi storile inšpekcije) in si naliti čistega vina, šele potem pa bi (po potrebi) ukrepali.

Naj je pogodba zakonita ali nezakonita! Zakaj v radovljiški občini niso zaupali »čiščenju« in »vzdrževanju« zemljišča kmetom ali gozdarjem, kki se na to delo bolje spoznavajo in imajo za to tudi primerno mehanizacijo? In drugič: na osnovi kakšnih meril je nadrejeni dal »svojemu« delavcu možnost, da si vsako leto zastojni naseka dva. Navadni smrtniki, ki nimajo zvez in poznanstvo in so daleč od »središča moči in informacij«, takšnih možnosti nimajo.

C. Zaplotnik

Alenka Klemenc iz Radovljice nam je poslala barvni sliki krajevnih tabel Lesce in Hraše in na listič zapisala: »Pozdravljeni! Tukaj imate še en primer, kako skrbimo za lepo okolje, za zunanji izgled krajev...« Obcestna tabla, ki označuje vas Hraše pri Radovljici, je skrivljena in odrgnjena, dosti boljša pa ni tabla, ki zaznamuje naselje Lesce. Kdo je bil tisti osel, ki se je valjal tod, verjetno ne bomo nikoli zvedeli. Domnevamo pa lahko le, da se je to zgodilo ponoči in da storilec ni bil sam, ampak v »spremljevalni« alkohola! — C. Z.

Radovljica, 20. maja — Voznica »katrec« z ljubljansko registracijo, 37-letna Marija Cerovac, je pri Radovljici prehitela pred seboj vozeči avto v koloni vozil. Ko je zapeljala nazaj na svoj vozni pas, je preveč sunkovito zavila, zato je avto zaneslo najprej na desno, nato pa čez cesto na nasprotno stran, kjer se je prevrnil na streho. V nesreči sta bili hudo ranjeni voznica in njena 9-letna sopotnica, škode pa je za okoli 3 milijone. — Foto: G. Šinik

Med gradnjo si največkrat sami delamo nepotrebne težave

NADZOR MED GRADNJO NI STRAH, AMPAK POMOČ ZA GRADITELJA

Še pred izdajo gradbenega dovoljenja se mora vsak bodoči graditelj stanovanjske hiše na posebnem obrazcu opredeliti, kdo bo gradnjo nadzoroval. Po končani gradnji, pred izdajo tako imenovanega uporabnega dovoljenja oziroma ob prepisu, če je bil graditelj med gradnjo član stanovanjske zadruga, pa nadzorni s podpisom zagotavlja, da je objekt zgrajen po vseh opredeljenih normativih in varen za vselitev. To pa je pogoj, da bo potem graditelj tudi lastnik dograjenega objekta.

Pomena in vloge nadzornega, kot mu običajno na kratko pravimo, si pred začetkom gradnje, ko o njej šele razmišljamo, največkrat ne znamo prav razlagati. Še najlaže si ga zaradi samega imena predstavljamo nekako po šolsko in zato kot neke vrste strah in trepet za graditelja. Pa je takšna predstava popolnoma zgrešena. Nadzorni med gradnjo prav gotovo ni za to, da zaradi njega ponoči ne bi mogli spati ali da bi vas že vnaprej zaradi srečanja z njim bolela glava.

Pravno formalno bi lahko rekli, da opredelitev in odločitev, kdo bo gradnjo nadzoroval, pomeni izpolnitev pogoja, da gradbeno dovoljenje sploh dobimo. Marsikdo je v trenutku, ko je iskal vso potrebno dokumentacijo za izdajo gradbenega dovoljenja in potem naletel še na določitev nadzornega, pomislil, da ta zahteva predstavlja le dodaten balast.

Ko pa z gradnjo zastavimo oziroma zasadimo prvo lopato, se kaj kmalu pokaže njegova prava vloga. Že ko bodoči objekt na zemljišču zakoličimo, običajno ne gre brez njega. Na podlagi celotne dokumentacije je prav nadzorni tisti, ki bo odločil, kje in kako začeti, da kasneje ne bi bilo napak in težav. Pred začetkom gradnje se največkrat tudi najboljše na znajdemo v kopici načrtov oziroma dokumentacije

in tako imenovanih tehničnih oziroma gradbenih normativov. Zato nam je v takšnih primerih nadzorni predvsem svetovalec in pomočnik.

Seveda naloga in opredelitev nadzornega ni, da bi moral biti potem vedno in vsak dan na gradbišču. Zelo pomembno pa je, da sodelujejo z njim takrat, ko gre za pomembne odločitve. Te pa se začnejo že pri izkopu gradbene jame, pri odločitvah, koliko in predvsem kakšen gradbeni material bomo potrebovali. Lahko bi se zgodilo, da bi ga nabavili preveč in tako po nepotrebnem dražili gradnjo, ali pa premalo in se zato znašli v še bolj neprijetnem položaju.

Brez nadzornega praviloma ne bi smeli zastaviti tudi temeljev oziroma prve plošče. Vgrajena armatura in material sta namreč osnovni pogoj, da bo zgrajeni objekt na kratko rečeno trden in varen. Za to odgovarja nadzorni. Pa tudi za kasnejša morebitna odstopanja (manjša) od projekta (do katerih pa praviloma ne bi smelo prihajati) je v prvi vrsti potreben nadzorni. Pri gradnji na zasebnem zemljišču so manjša odstopanja sicer včasih mogoča, v organizirani družni gradnji pa takšnih "napak" praktično ni. Pri gradnji vrstnih hiš na primer v zadrugi gradnji si graditelj ne sme dovoliti, da bi bil objekt centimeter

daljši ali krajši, ker potem sosed ne bo mogel graditi tako, kot bi moral... Po domače povedano: ne bi se izšlo, če bi vsak po svoje naročal okna, vrata, kritino in sam določal višino in naklon.

Nadzorni ima torej v tem delu gradnje (do tretje gradbene faze) najmanj dvojno vlogo. Skrbi in jamči, da bo objekt zgrajen po projektu, graditelju pa hkrati

pomaga, da bo nabavil in vgradil pravi gradbeni material. Danes so že kar redki graditelji, ki se ne odločijo za gradnjo v okviru stanovanjske zadruga. Le-te jim največkrat pomagajo tudi pri izbiri nadzornega. Največkrat so to pogodbeni ali pooblaščenji sodelavci zadruga, lahko pa je nadzorni tudi vsak gradbeni tehnik z opravljenim strokovnim izpitom.

V Stanovanjski zadrugi Kranj pa imajo že nekaj časa nadzornega, ki je stalni oziroma redno zaposlen strokovnjak v zadrugi. V organizirani gradnji, kot je na

primer trenutno gradnja v Drulovki, si gradnje brez njega pravzaprav sploh ne bi mogli predstavljati. Tovrstne gradnje, kot je danes Drulovka (ali pa Stagne v trziški občini), v prihodnje pa jih bo še več, morajo potekati usklajeno. Zaradi stroškov oziroma sposobnosti graditeljev je to včasih sicer težko, vendar vloga nadzornega v tem primeru je, da sosed mora slediti pri gradnji sosedu (tako glede normativov in tudi časovno).

"Nadzor v Drulovki je v primerjavi z gradnjami na zasebnih zemljiščih malce drugačen,"

pravi Beti Praprotnik, nadzorna v Stanovanjski zadrugi Kranj. "Ko pride zadržnik na parcelo z gradbenim dovoljenjem, mu omogočimo izkop gradbene jame in gradnjo. Pomembna v Drulovki pa je tudi dinamika gradnje. Graditelj je namreč tudi časovno vezan na samo gradnjo. To in po prvotnem načrtu tudi drugače opredeljena gradnja nam povzroča, dokler so graditelji še v jamah, nekaj težav. Kasneje, ko bodo objekti pod streho, bo lažje, predvsem, kar zadeva dostop do posameznih objektov oziroma gradbišč..."

"Kako bi vi ocenili vlogo nadzornega pri gradnji?" "Nadzorni vsekakor ni strah, bav bav ali nebodigatreba za graditelja. Mora biti predvsem svetovalec, pomočnik in neke vrste varnostnik, ki graditelju zagotavlja, da se bo v zgrajeni hiši počutil prijetno in varno. Podobno pa je tudi s članstvom v zadrugi. Biti član zadruga ne pomeni zgolj in samo oprostitev prometnega davka, marveč organizirano pomoč graditelju pri gradnji..."

Tisti, ki so že gradili, vedo, da se med gradnjo srečujemo z najrazličnejšimi težavami. Po nepotrebnem si jih včasih delamo tudi sami, posebno še, kadar želijo nekaj pri gradnji narediti drugače, kot je predvideno oziroma določeno v načrtu. Zato naj velja nasvet: Nadzorni pri gradnji je tisti, s katerim se najprej in o vsem posvetujemo!

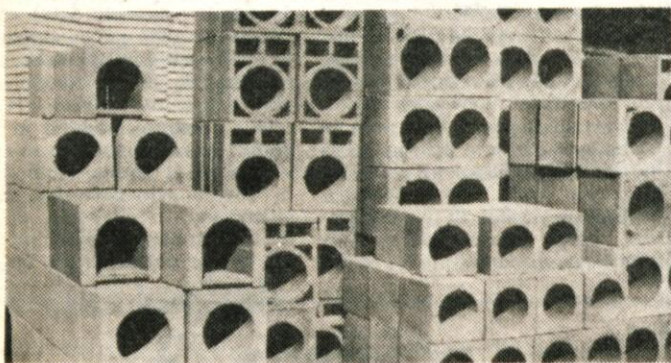
A. Žalar

mira Radovljica - tel. 75-036 - STREŠNA OKNA **mira**

MERKURJEVE PRODAJALNE SO NA GRADBENO SEZONO DOBRO PRIPRAVLJENE

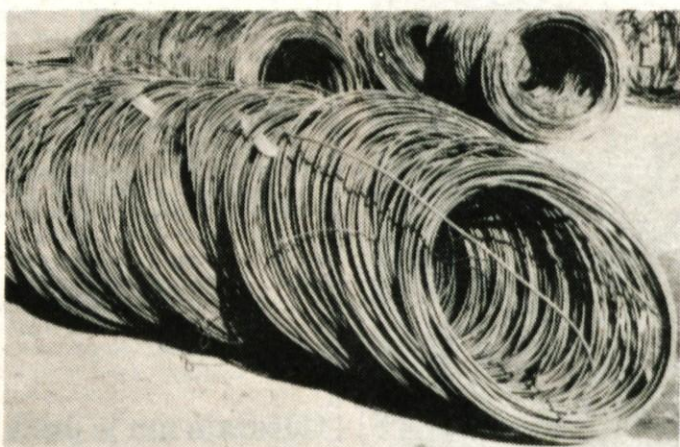
Kranj, maja - štirinajst prodajal Merkurja Kranj ima ta trenutek, na samem začetku letošnje gradbene sezone, na Gorenjskem, na območju Ljubljane ter v Litiji in Pivki bogato izbiro vseh vrst gradbenih materialov od cementskega in apna ter opečnih izdelkov, do inštalacijskih in izolacijskih ter različne opreme in ogrevalnih naprav. Odveč so torej morebitne skrbi, kako boste začeli ali pa nadaljevali gradbeno sezono. Za to je poskrbel Merkur Kranj s svojimi prodajalnami.

PRODAJALNE GRADBENEGA MATERIALA:

- GRADBINKA - KRANJ
- DOM - NAKLO
- ŽELEZNINA - RADOVLJICA
- ŽELEZNINA - BLED
- KOVINA - LESCE
- UNIVERSAL - JESENICE
- KAŠMAN - ŠKOFJA LOKA
- PLEVNA - ŠKOFJA LOKA
- ŽELEZNINA - GORENJA VAS
- ŽELEZNINA - LJUBLJANA, Tržaška cesta
- KLADIVAR - LJUBLJANA, Zaloška cesta
- OKOVJE - ŠENTVID
- GRADBENI MATERIAL - LITJA
- GRADBENI MATERIAL - PIVKA - PETELINJE

IZKORISTITE MOŽNOST NAKUPA S PLAČILOM V 5 OBROKIH! BLAGO NA ŽELJO KUPCA DOSTAVIJO NA DOM.

- Cement apno
- Opečni izdelki (izdelki, modularni zidaki, strešna opeka)
- Schiedel dimniki
- Armaturne mreže in betonsko železo
- Kanalizacijske, odtočne in drenažne cevi
- Salonit plošče in cevi
- Izolacijski materiali (tervol, stiropor, kombi plošče, siporex)
- Hidroizolacijski material (bitumenske smole, Ibitol, Izotekt, strešna lepenka)
- Betonski mešalci, samokolnice, sejalne mreže, gradbeno in zidarsko orodje
- Vodnoinštalacijski material (cevi, fittingi, ventili, pipe)
- Peči, inštalacijski material in oprema za centralno ogrevanje
- Solarna tehnika kolektorji, bojlerji)
- Keramične ploščice, sanitarna keramika in oprema
- Elektroinštalacijski material

MERKUR KRANJ
pravi ljudje na pravem mestu

SLOVENIJALES
lesna
industrija
idrija

PRODAJA OPUŠČENIH PROGRAMOV UGODNE CENE

Odprto od 6. do 14. ure
Informacije telefon (065) 76-010

vrata vseh vrst na kredit

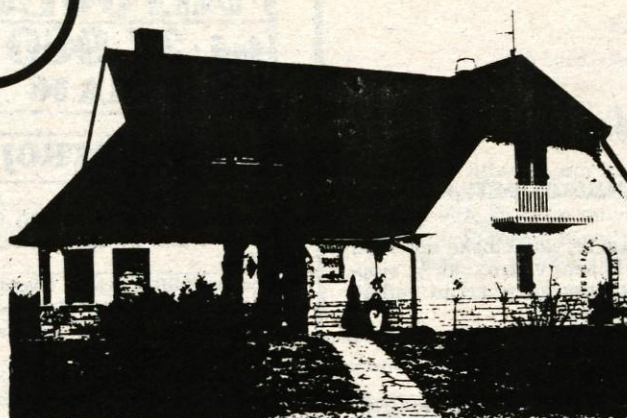
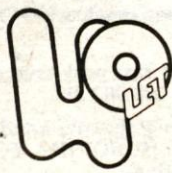
V svojih trgovinah na Bledu, v Murški Soboti in Zagrebu

DO 6 OBROKOV
BREZOBRESTNO
DO 12 OBROKOV PO ZNATNO
ZNIŽANI OBRESTNI MERI

**ODLIČNA KAKOVOST
ZELO UGODNI POGOJI**

VSE INFORMACIJE DOBITE NA
TEL. BLED, 064-77-161,
MURSKA SOBOTA, 069-22-941,
ZAGREB 041-523-066

lip bled
lesna industrija
64260 bled, ljubljanska c.32

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI -
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim materialom - Kranj

- najsodobnejšo strešno kritino iz pravih kanadskih bitumenskih skodel TEGOLA CANADESE
- izolacijske materiale - lendapor, novoterm, perlit, stiropor, tervol
- keramične ploščice najboljših jugoslovanskih proizvajalcev
- sanitarno keramiko
- opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladjski pod
- parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo
- gradbeni material
- opečne plošče
- reprodukcijski material za lesno obrt

VSE ZA GRADNJO OD TEMELJEV DO STREHE boste vedno dobili v LESNINI, trgovini z gradbenim materialom na Primskovem v Kranju in sicer: vsak dan od 7. do 19. ure in ob sobotah od 7. do 13. ure.

Pri izbiri in nakupu materialov vam pomaga naš svetovalec. Gradbene materiale vam nudimo tudi po ugodnih kreditnih pogojih.

Informacije: po telefonu 26-076 ali 23-949

UMETNO KOVINSKA OBRT KROPA

IZDELUJEMO:

KOVANE OKRASKE
SVEČNIKE
PEPELNIKE
OPREMO ZA STANOVANJA
ZAŠČITNE KOVANE MREŽE
LESTENCE

IN OSTALE IZDELKE PO NAROČILU

OBIŠČITE NAŠO TRGOVINO V KROPI, ki je odprta vsak dan od 7. do 14. ure, ob sobotah pa od 9. do 12. ure.

Servisno podjetje Kranj

Tavčarjeva 45, telefon 21-282

Se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizararska, vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovska, ključavničarska, plesarska in električarska.

VSEH VRST USLUG, POPRAVIL, ADAPTACIJ IN STORITEV TER POLAGANJE PARKETA IN TAPISOMA

Ste se odločili za preureditev podstrešja v bivalne prostore?

Zaupajte jo nam, saj imamo tudi v tem bogate izkušnje! Informacije po tel.: 21-282.

GRADITELJI ZAUPAJTE NAM VAŠO GRADNJO!

Mizarstvo in profiliranje lesa

OVSENIK ALOJZ KRANJ

Jezerska cesta 108 c
tel.: (064) 35-770

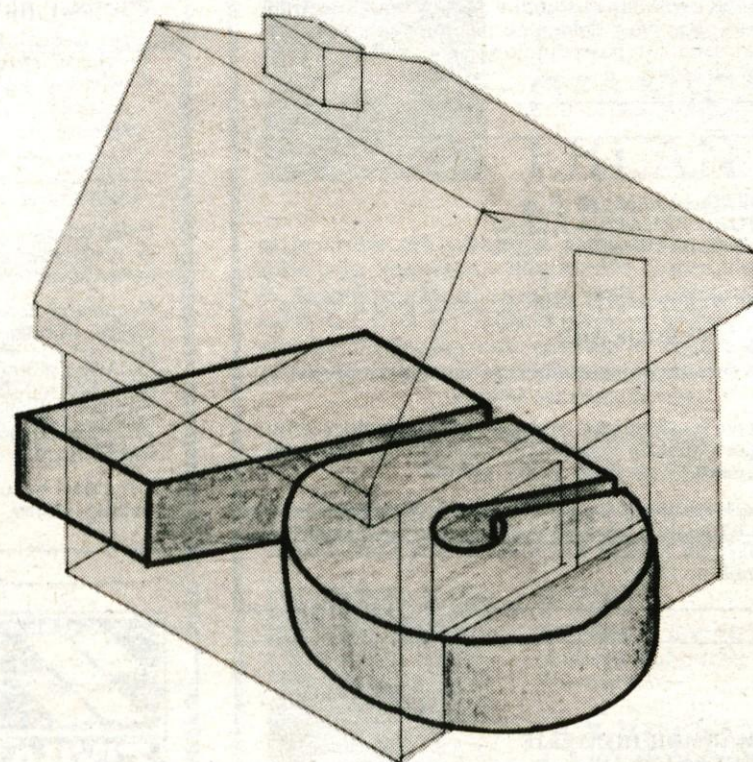
Iz masivnega lesa izdelujemo:

- vhodna in garažna vrata
- balkonske ograje
- opažne deske za oblaganje sten in stropov
- kotne, zaključne in okrasne letve

kovinotehna

V blagovnici FUŽINAR na Jesenicah imajo izbiro radiatorjev JUGOTERM in kotlov za centralno ogrevanje. Nakup je možen na gradbeno posojilo ali 6 - mesečno odplačevanje. Prvi obrok plačate takoj, za preostalih pet pa obračunajo 32% obresti. Ne pozabite - nakup v blagovnici FUŽINAR se res izplača!

Z NAŠO POMOČJO DO LASTNEGA DOMA, DO NJEGOVE OBNOVE, DO VARČNEJŠEGA OGREVANJA...

Podrobnejše informacije dobite na oddelku stanovanjsko komunalnih naložb v poslovnih enotah v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, v Škofji Loki in Tržiču!

lesna industrija p.o.
Kidričeva 58
64220 ŠKOFJA LOKA

Odbor za kadre, izobraževanje in družbeni standard objavlja prosta dela in naloge:

1. VODENJE STROŠKOVNEGA KNJIGOVODSTVA - 1 delavec

Pogoji: VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in nad 24 mesecev delovnih izkušenj v stroki ali V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in nad 48 mesecev delovnih izkušenj v stroki.

2. IZVAJANJE STROŠKOVNEGA KNJIGOVODSTVA I. - 1 delavec

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in nad 24 mesecev delovnih izkušenj v stroki ali IV. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in nad 48 mesecev delovnih izkušenj v stroki.

3. IZVAJANJE KNJIGOVODSTVA KUPCEV II. - 1 delavec

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in 12 mesecev delovnih izkušenj v stroki ali IV. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in 24 mesecev delovnih izkušenj v stroki

4. ADMINISTRATIVNO BLAGAJNIŠKA OPRAVILA - 1 delavec

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe administrativne smeri in 12 mesecev delovnih izkušenj v stroki administrativne smeri in 24 mesecev delovnih izkušenj v stroki

5. KURJENJE VT KOTLA - 2 delavca

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe kovinske predelovalne ali elektro tehnične smeri in 24 mesecev delovnih izkušenj na področju energetike, uspešno opravljen preizkus znanja

6. VZDRŽEVANJE STROJEV IN NAPRAV - 2 delavca (klesar, strugar)

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe kovinarske smeri in 12 mesecev delovnih izkušenj v stroki

7. VZDRŽEVANJE PREVOZNIH SREDSTEV - 1 delavec

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe kovinske smeri, mehanik vozil in vozni sredstev in nad 24 mesecev delovnih izkušenj v stroki ali III. stopnja izobrazbe kovinarske smeri - mehanik vozil in vozni sredstev in nad 48 mesecev delovnih izkušenj v stroki, izpit za voznika B kategorije, izpit za voznika viličarja

Za vsa objavljena dela in naloge bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3 mesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave, z dokazili o izpolnjevanju pogojev, v roku 8 dni od objave, na naslov: Jelovica, lesna industrija Škofja Loka, Kidričeva 58, Kadrovska služba. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

RO VATROSTALNA Zenica

N SOL O OOUR-S

TOZD JESENICE Jesenice, o.sol.o.
Titova 53/b
JESENICE

Delavski svet DO vatrostalna Zenica TOZD Jesenice objavlja dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom za VODJO DELOVNE ENOTE JESENICE - delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (relekcija)

Pogoji: VII. stopnja metalurške, gradbene ali organizacijske smeri
5 let delovnih izkušenj na podobnih delih

Dela in naloge bo kandidat opravljal v sedežu temeljne organizacije Jesenice. Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati posredujejo splošno kadrovske službi v roku 8 dni po objavi.

ŽITO
TOZD PEKARNA KRANJ
Cesta na Okroglo 5, Naklo

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge OPERATIVNO IZVAJANJE AOP

Pogoji: srednja šola ekonomske smeri, zaželeno delovne izkušnje

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom), s polnim delovnim časom 42 ur tedensko.

Kandidati naj naslovijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh na naslov: ŽK ŽITO Ljubljana, TOZD Pekarna Kranj, C. na Okroglo 5, 64202 Naklo. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po izbiri.

MARMOR HOTAVLJE
GORENJA VAS

DO MARMOR HOTAVLJE na podlagi sklepa komisije za delovno razmerje objavlja prosta dela in naloge

1. DIPL. ING. STROJNIŠTVA ALI ING. STROJNIŠTVA

Pogoji: I. oz. II. stopnja Fakultete za strojništvo
Dodatne zahteve: znanje iz računalništva in programiranja

2. UPRAVLJALEC PORTALNEGA IN MOSTNEGA DVIGALA

Pogoj: KV delavec

3. KV KUHARICA

4. DVE DELAVKI NA LINJI TANKIH PLOŠČIC

Pogoj: NK delavec

5. VEČ DELAVCEV ZA DELO V PROIZVODNJI

Pogoj: NK delavci

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov MARMOR HOTAVLJE, Hotavlje 40, 64224 Gorenja vas. Kandidate bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po objavi izbiri.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj motorno KOSILNICO M 200 SIP in TRAKTOR deutz 48-06. Tel.: 27-791

Prodaj OBRAČALNIK favorit 220. Krajnc, Ljubno 60, Podnart 7976

Barvni TV graetz, prodaj. Malovrh, Frankovo n. 114, Škofja Loka 7977

Ugodno prodaj barvni TV sprejemnik gorenje selectomatic. Bojan Ropoša, C. JLA 37/b, Tržič 7989

Prodaj RAČUNALNIK C 64 ali (menjaj) za motor. Tel.: 50-681, od 15. do 17. ure 7999

Prodaj OBRAČALNIK za BCS kosilnico. Odar Jože, Stara Fužina 200, tel.: 76-427 8004

Prodaj NSU 1200, registriran do decembra 1988, VIDEOREKORDER orion, star 1 leto, deklariran in RADIOKASETOFON philips, 33 W. Tel.: 74-716 8008

Prodaj KOSILNICO gorenje muta. Dražgoše 36, tel.: 66-414, po 19. uri 8019

Motorno nahrbtno škroplilnico stihl SG 17, prodaj. Tel.: 68-203 8071

Prodaj tri leta star barvni TV gorenje. Tel.: 73-441 8053

Prodaj barvni TV El senzomatik prilipsov, ekran 67 cm, brezhiben. Cankarjeva 52, stanovanje 8, tel.: dopoldan 75-556 8025

Prodaj OBRAČALNIK za kosilnico BCS. Čarman, Godešič 36, Škofja Loka, tel.: 61-824 8029

Prodaj OBRAČALNIK za kosilnico buher in gramofon. Jože Zaplotnik, Cevalna Rog, Krize 8039

Ugodno prodaj barvni TV Riz-Grandcolor in zamrzovalno OMARO gorenje. Tel.: 37-625 8051

Zelo ugodno prodaj rabljen pralni STROJ gorenje, star 15 mesecev. Tel.: 26-771, int. 248 8020

GRABENI MATERIAL

Prodaj suhe SMREKOVE OBLOGE (opaž), zelo primerne za oblaganje stropov in sten, šir. 5,7,9 cm. Dolžina po želji, od 1 do 4 m. Tel.: 64-103 7875

Rabljena, ohranjena vrata in okna, prodaj. Mlekarska 10, Kranj 7972

Prodaj obžagan les za kompletno ostrešje, dolžina 15 in širina do 11,5 m. Tel.: 43-167, po 15. uri 7980

Prodaj fasadni pesek 2 kub. m in 2 kvad. m DESK. Sv. Duh 42 8016

Prodaj 50 kosov GIPS PLOŠČ, velikosti 100 x 200. Peter Urbanc, Deteljica 2, Tržič 8059

Ugodno prodaj kvaliteten opaž, širine 7 cm. Dolenja vas 21, tel.: 64-089 8072

SUROVINA n.sol.o.

Temeljna organizacija združenega dela za zbiranja in predelavo odpadkov Ljubljana, n.sub.o.
Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 370

Komisija za delovna razmerja TOZD ponovno objavlja naslednja prosta dela in naloge

PLAMENSKI REZALEC v poslovni enoti Kranj

Pogoji: končana osnovna šola
uspešno opravljen izpit plamenskega rezalca
6 mesecev delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, poskusno delo traja 30 dni. Približni mesečni OD znaša 500.000 din.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: SUROVINA TOZD Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 370, Ljubljana.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

64290 TRŽIČ CESTA JLA 14 TELEFON (064) 50-571. TELEX 34507 YUTRPT

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič razpisuje po sklepu DS DSSS z dne 15.4.1988 prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE NABAVNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih z zakonom in družbenim dogovorom določenih pogojev še naslednje pogoje: -visoka ali višja šola ekonomske, ekonomske - komercialne, organizacijske ali ustrezne tehnične smeri -poznavanje zakonodaje in družbenopolitičnega sistema SFRJ -4 leta delovnih izkušenj

Poleg teh mora kandidat za razpisana dela in naloge imeti tudi strokovne, organizacijske in druge delovne sposobnosti za opravljanje razpisanih del in nalog.

Razpisana dela in naloge opravlja delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi in se razpisujejo vsaka 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in dosedanjih zaposlitvi naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici 8 dni od dneva objave na naslov: BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ - kadrovske oddelke - Cesta JLA 14 - z oznako za razpisno komisijo.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po roku za vložitev prijav.

ŽIVILA KRANJ n.sol.o.
Cesta na Okroglo 3
NAKLO

Trgovska in gostinska DO ŽIVILA KRANJ, n.sol.o., Naklo. Cesta na Okroglo 3, razpisuje dela in naloge:

VODENJE FINANČNEGA SEKTORJA

Za opravljanje razpisanih del in nalog zahtevamo poleg splošnih pogojev iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj še:

- visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornih finančnih del,
- organizacijske sposobnosti.

Mandat za opravljanje razpisanih del in nalog traja 4 leta.

Prijave z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in priloženimi dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev sprejema razpisna komisija 8 dni po objavi.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh od opravljene izbire.

Prijave naj bodo naslovljene na naslov: Trgovska in gostinska DO Živila Kranj, 64202 Naklo, Cesta na Okroglo 3, z oznako za razpisno komisijo.

RAZNO PRODAJ

Prodaj jadralno PADALO. Naslov in oglasnem oddelku. 7701

Prodaj WALKIE TALKIE 27 Mhz, posodo za smeti 80 litrov in rabljen kuppersbusch. Mlakarjeva 14, Kranj 7952

Ugodno prodaj camp BRAKO PRIKOLICO. Jože Resman, Finžgarjeva 9, Lesce 7974

Novo usnjeno KRILO št. 40, prodaj. Regancin, Ul. 1. avgusta 1, Kranj 7979

Prodaj popolnoma nov motor za čoln Tomos-4, kratka os in bakreno pločevino za žlebove. Jože Volčič, Gorenja vas 52, Škofja Loka 7984

Prodaj 500 kg KROMPIRJA za prašiče. Ciril Cof, Sv. Duh 72, Škofja Loka 7991

Prodaj hlevski gnoj. Goriče 11, Golnik 8011

Prodaj cepilec za drva, plug za sneg, oder za fasado in zapravljiček. Kos, Babrk 5, Škofja Loka 8017

Prodaj kuhinjo, dvojno pomivalno korito, pipo, gasperčka, otroško kolo. Tel.: 33-873 8026

Poceni prodaj traktorske GUME zadnje 2 kosa 12,4/11-28 TR, prednje 600-16 2 kosa ter enoosno prikolico, nostilnost 4 tone. Franc Žagar, Papirnica 4, Škofja Loka 8040

Prodaj suha bukova in hrastova drva. Tel.: 68-662 8055

POSESTI

Prodaj PARCELO 6 km od Poreča. Naslov in oglasnem oddelku. 7993

V najem dam Gostišče - možno z odkupom vsega inventarja, strojev in aparatov (disco aparature) - najboljšemu ponudniku. Gostišče je oddaljeno 5 km od glavne ceste in 3 km od državne meje z Italijo, z letno in zimsko sezono (urejenimi smučišči in vlečnicami). Naslov in oglasnem oddelku. 8022

V Radovljici prodaj 4 PARCELE po 500 kvad. m, komunalno urejene, nezazidljive. Tel.: 75-361 8047

STAN.OPREMA

Prodaj HLADILNIK s 50-litrskim zamrzovalnikom. Lado Jenko, Jelenčeva 2, Kranj

Prodaj dvojno korito z odcejalnikom. Voglje 53 7981

Prodaj otroško POSTELJO komplet z jogijem, cena 12 SM. Tel.: 27-145 7983

Ugodno prodaj sedežno garnituro in otroška pograda. Tel.: 27-995 7988

Ugodno prodaj termoakumulacijsko PEČ 4 KW. Rok Jekovec, Žiganja vas 41, Duplje 7996

Prodaj zidani štedilnik iz rosfreia in termoakumulacijsko PEČ. Miro Jenko, Zasavska 8, Kranj 8001

Prodaj 4 usnjene FOTELJE (stol elastič), nove. Markič Mare, Ravne 1, Tržič, tel.: 51-267 8005

Ugodno prodaj dnevno sobo, raztegljiv KAVČ, dva FOTELJA, MIZO. Tel.: 61-850, zvečer 8006

Prodaj 75 litrski HLADILNIK. Tel.: 35-840 8015

Ugodno prodaj raztegljiv trosed. Tel.: 26-112 8024

Ugodno prodaj okroglo mizo s štirimi stoli. Tel.: 61-722, popoldan 8048

Prodaj 4 leta staro kotno sedežno garnituro in dva fotelja ter star šivalni STROJ minerva. Tel.: 22-012, po 14. ure 8052

ZAPOSLOTITVE

Takoj sprejemem dva mlada fanta za priučitev v mizarški stroki. "Mizarstvo" Ovsenik Alojz, Kranj, Jezerska c. 108/C 7709

Če želite postati zastopnik za artikel, ki je pomemben za obstoj slovenskega naroda, pokliči (064) 23-108, od 13. do 16. ure 7894

Zaposlim mladega fanta z odsluženim vojaškim rokom v kamnoseški dejavnosti z možnostjo priučitve poklica. Tel.: 47-002 8000

Zaposlim obratnega električarja s petletno prakso, pogoj - samostojnost pri delu. GALVANSKA OPREMA, Anton Rajgelj, Kropa, tel.: 79-478 8057

Takoj zaposlim delavca v ključavničarstvu. Tel.: 47-409 8062

Iščemo kuharico-mlajšo upokojenko. Tel.: 75-504 8066

ŽIVALI

V juniju bom prodal dva meseca stare JARKICE. Sprejemam naročila Azman, Suha 5, tel.: 43-010 7780

Prodaj deset dni staro TELIČKO simentalcko. Voglje 53 7982

Prodaj teden dni starega BIKKA. Tenetiše 1, Golnik 8010

Prodaj TELICO, brejo 8 mesecev in PSE, nemške ovčarje z rodovnikom, stare 6 tednov. Kos, Gabrk 5, Škofja Loka 8018

Prodaj dve TELICI frizijki, v 9. mesecu brejosti (A kontrola). Miha Plajbes. Krize 37 8033

Prodaj 14 dni starega BIKKA. Lahovče 61 8067

STANOVANJA

Prodaj dvosobno STANOVANJE (42 m²) v Bistrici pri Trzinu. Tel.: 51-333, zvečer

V najem vzamemo opremljeno eno dvosobno stanovanje v Kranju. Šifra: JUNIJ 8032

Enosobno stanovanje centralno ogrevanje - 37 kvad. m na Planini (družbeno), zamenjam za večje, lahko brez centralne. Šifra: KRANJ 8038

VOZILA

Prodaj GOLF dizel, letnik 1983. Zlatnarjeva 3, Kranj

Prodaj R 5 GTS, star 8 mesecev ali zamenjam za cenejši avto. Tel.: 61-339 7985

Po delih prodaj R 4, R 12, DIANO, FIAT 750 in FIAT 125. Miro Medič, Koritnska 31, Bled, tel.: 78-693 7671

Poceni prodaj Z 101, neregistrirano in motor avtomatik, star tri leta. Tel.: 34-053 7971

Prodaj ŠKODO coupe. Tel.: 33-866 7975

Prodaj MOPED APN 6, star eno leto za 100 SM. Možno na dva obroka. Tel.: 74-222, Kokrškega odr. 12, Lesce 7985

Prodaj terensko vozilo SUZUKI, star dve leti, 19000 km. Tel.: 35-450, sreda in četrtek, od 17. do 19. ure 7986

FORD CAPRI, starejši letnik, prodaj. Ogled v dopoldanskih urah. Medja, Jereka 33, Boh. Bistrica 7987

Ugodno prodaj TOMOS AVTOMATICA 3 MS. Tel.: 44-656 7990

Prodaj GOLF, letnik 1980, dobro ohranjen. Smid, Frankovo 160, Škofja Loka 7992

Prodaj FORD ESCORT, letnik 1972. Alojz Zontar, Novi svet 6, Škofja Loka 7994

Prodaj R 4, letnik 1977, registriran celo leto in SUZUKI RM 125, letnik 1982 z deklaracijo. Roman Šuštaršič, Zg. Bitnje 213, Zabnica 7998

Prodaj avto SCIROCCO, letnik 1978. Radič Novak, Frankovo nas. 164/12, Škofja Loka, ogled do 14. ure 8003

Prodaj OPEL KADET 1300, letnik 1986. Tel.: (061) 653-734 8007

Prodaj VESPO PX 200 E, letnik 1987. Pintar, Sv. Duh 134, Škofja Loka 8013

Ugodno prodaj DIANO, letnik 1976, v voznem stanju, neregistrirano. Tel.: 51-735 8021

Prodaj Z 750, letnik 1976. Sonja Pintarič, Pot na Bistriško planino 22, Tržič 8023

Prodaj eno leto star TOMOS AVTOMATIK. Galjot, Keбетova 1, Kranj, popoldan 8027

Prodaj OPEL KADET diesel, 5 vrat, letnik 1985. Tel.: 60-822 8028

Prodaj 126 P, letnik 1977, registracija do maja 1989. Tel.: 23-931 8030

Prodaj R 4, let

Prodaj JUGO 45 AX, letnik 1987. C. na Klanec 17/a, Kranj 8065

OBVESTILA

ROLETE IN ŽALUZIJE naročite Špilerjev, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610 6140

Izdelujem CISTERNE za kurilno olje in instalacije centralne kurjave. Tel.: 79-820, zvečer 7715

Opravljam vsa zidarska dela. Tel.: 46-240 7978

Cenjene goste obveščamo, da bo GOSILNA MARINŠEK MARIJA od 25. maja do vključno 29. maja 1988 ZAPRMAJA zaradi beljenja. Se priporočamo! 8054

OSTALO

INSTRUIRAM angleški jezik za osnovne šole. Tel.: 62-017 7997

Podpisana Pavel in Rozalija Kušar, Draga 24, sva kot avtorja članka, objavljenega dne 17. oktobra 1986 v Gorenjskem glasu, žaljivo obdolžila direktorja TOZD Prodaja na drobno MERKUR Kranj Ivana Klanjška, da "so v Merkurju že 90 let pravi ljudje na pravem mestu, nikakor pa tega ne zasluži tov. Klanjšel. Za te besede se tov. Klanjšku javno opravičujeva. 8002

Prodaj bukove BUTARE. Hraše 4, Preddvor 8009

Iščem upokojenca Slovenca za majhno pomoč pri delu. Šifra: NA DEŽELI 8043

Prodaj 1200 kg plastičnega fasadnega ometa Bavalit in fotokopirni STROJ Toshiba. Čopova 6, Bled, tel.: 77-127 8050

Prodaj več izdelanih GOBELINOV. Markovič, Staneta Rozmana 4, Kranj 8068

Ugodno prodaj ŠOTOR - prikolico skif. Hafnar Milena, Sp. Duplej 7 a, tel.: 23-069, dopoldne 8069

Otroški kombinirani VOZIČEK prodaj. Tel.: 35-024 8070

OSMRTNICA

Umrl je

AVGUST VIDMAR-TONČEK

nosilec partizanske spomenice 1941

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU

Skupščina občine Kranj
Občinska konferenca SZDL Kranj
Občinski komite ZKS Kranj
Občinski odbor ZZB NOV Kranj
Občinska konferenca ZSMS Kranj
Občinski svet ZSS Kranj

ZAHVALA

Ob smrti očeta in starega očeta

MILANA ROZMANA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste ga spremili na zadnji poti in okrasili njegov grob s cvetjem. Posebej se želim zahvaliti podjetju Žito Lesce, vzdrževalcem Žita, TOZD-u Kovačnica-Veriga, župniku za opravljen obred in pevcem iz Kovorja za zapete žalostinke.

hčerka Lidija z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre, tete in sestrične

ANGELE KRMELJ

roj. Bevk

se iskreno zahvaljujem prijateljem, znancem, stanovalcem stan. bloka Partizanska c. 41 in kolektivu Predilnice Šk. Loka za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja zakoncema Adamič in vsem, ki so ji v času boleznih nudili nesebično pomoč. Hvala dr. Zamanovi iz ZD Škofja Loka za nudeno zdravniško pomoč, g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevskega zboru Društva upokojenec v Škofji Loki za ganljive žalostinke.

Sin Janko in ostalo sorodstvo

Škofja Loka, 9. maja 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi skrbnega moža, očka, deda, brata, strica in svaka

FRANCA GABRIČA

upokojenca Iskra Commerce Ljubljana

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se g. župniku in dr. Ambrožiču za opravljen obred ter obema zboroma za zapete žalostinke. Posebna hvala velja dr. Šuput in dr. Pegamovi za dolgoletno zdravljenje ter zdravstvenemu osebju Golnik.

ŽALUJOČI: vsi njegovi

Kranj, 1988

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ŠTIRNA

roj. 1923

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala dr. Beleharju in sestri Ančki za zdravljenje. Posebna zahvala g. župniku, pevcem za zapete žalostinke, društvu upokojenec in gasilcem za poslednjo čast in poslovlilne besede.

Žalujoči: žena Ivanka, hčerki Mimi, Anica, sin Jože z družinami

Adergas, Zg. Besnica

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil dragi ata

VENCELJ SLABE

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem DO Kladivar, DINOS in TEHNIK za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala strežnemu osebju Doma oskrbovancev Škofja Loka, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku iz Nove Oselice za lep pogrebni obred.

VSI NJEGOVI

Podjelo brdo, Žiri, Sv. Duh

ZAHVALA

Prenehalo je biti tvoje plemenito srce draga mama, Nikoli ne bomo pozabili tvoje dobrote.

V najtežjih trenutkih, ko nas je zapustila draga mama, babica, prababica in teta

IVANKA FRLAN

p. d. Mehovceva mama

se prisrčno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem Gorenjske predilnice in Avtomontaže, ki so nam stali ob strani, jo spremili na zadnji poti, ji poklonili prelepo cvetje in nam izrekli sožalje. Najlepša hvala pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Škofja Loka, Rakek, Piran

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre žene, mame, stare mame in tašče

PAVLE LOTRIČ

roj. Marek — Lojzetove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, požrtvovalnim sosedom, dobrim prijateljem, vaščanom, znancem in vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in našo mamo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni njenemu zdravniku dr. Rešku in vsemu osebju ZD Železniki, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, cekrvenim pevcem in pevskega zboru Niko Železniki. Iskrena hvala tudi Občinski gasilski zvezi Škofja Loka, kolektivom Alpske Železniki in njihovim gasilcem, Transjugu Ljubljana in Ljubljanski banki v Železnikih.

VSI NJENI

Železniki, Na Kresu, 8. maja 1988

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

AMALIJA ODAR

iz Kranjske gore

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, z nami sočustvovali, darovali cvetje ter jo spremljali na njeni zadnji poti. Hvala Društvu upokojenec z Javornika za zapete žalostinke, Danici Hostnikar za lepe poslovlilne besede ter organizacijama Zveze borcev in Zveze vojnih invalidov iz Kranjske gore. Hvala tudi dr. Kokalju za dolgoletno zdravljenje.

ŽALUJOČI: sinova Henč in Zdravko z družinama

Jesenice, maja 1988

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu, mnogo prerani izgubi nečaka, prijatelja in dobrega sosedu

ANTONA ŽNIDARJA

p. d. Zadnikovega Tončka

se toplo zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem krajanom za pomoč, za podarjeno cvetje, izrečena sožalja ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dobrega moža, očeta, brata, zeta, tasta in strica

ANTONA DEŽMANA

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, vaščanom in znancem za vso pomoč, izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje, ter vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju Hematološkega oddelka Kliničnega centra v Ljubljani, Internega oddelka bolnice Jesenice in dr. Dušanu Tancerju za nudeno pomoč v času njegove bolezni. Zahvaljujemo se delovni organizaciji LIP Bled za vso pomoč in pozornost. Enako hvala vsem gasilcem za spremstvo na zadnji poti, govornikom Kocjančiču in Kristanu za lepe poslovlilne besede, praporščakom, godbi in pevcem iz Gorij za žalostinke in župniku z opravljeni obred. Iskrena hvala kolektivu železniške postaje Jesenice in osebju Zdravstvenega doma Jesenice za izkazano pozornost. Vsem še enkrat hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

XXI. festival dela mladih Jugoslavije

Manifestacija spoznavanja različnosti

»Festival dela mladih pomeni tudi iskanje novih, drugačnih pristopov mladih v proizvodnem, organizacijskem in informacijskem pomenu, pomeni naj nov korak v iskanju mladinskih organizacij v tem zmedenem družbenem trenutku« je na otvoritveni slovesnosti poudaril predsednik RK ZSMS Tone Anderlič.

Maribor je v pretekli konec tedna dobesedno živel v znamenju jugoslovanskega mladinskega festivala. Številne zastave, transparenti, opozorilne table in prilagojen mestni promet, so opozarjali tako domačine kot vse naključno mimoidoče, da gre za veliko prireditev, ki je ustrezno mesto dobila tudi v sredstvih javnega obveščanja širom države.

Široko zasnovane priprave na osrednjo letošnjo slovensko mladinsko prireditev, so v festivalskih dneh dobile kvalitativno potrditev. Mnogi tekmovalci, spremljevalci in novinarji iz vse Jugoslavije je tri dni preživljala trenutke ob raznih tekmovaliških proizvodnih poklicih, in predvsem številnih kulturnih prireditvah.

Andrej Verlič, član organizacijskega odbora festivala: »Naša želja pred začetkom festivala je bila, da poskušamo preseči zgolj organizacijske prireditev, kjer bo vse podrejeno tekmovalenju«

mladih v posameznih proizvodnih poklicih. Tako smo pripravili pester dodatni program, ki je v marsičem zaradi svoje vsebine veliko pomembnejši od lokalnih meja Maribora. Gre za začetek oddajanja MARS-a (mariborskega Radia študent), eksperimentalnega programa mladinske televizije, (ki naj bi v večji meri spodbudel prizadevanja po lokalnem televizijskem programu), nadalje smo pripravili srečanje mladinskih uredništev iz vse države... Skratka želimo preusmeriti dosedanje trdno vsebino tega festivala, v aktualnejše vode in jo prilagoditi času.

Kristina Varga, tekmovalka iz Ivanca: »Maribor je izredno lepo mesto, ki je hkrati tudi zelo zanimivo. Mislim, da je ta festival, na katerem tekmujem v daktilografiji, pomembna manjoriteta, ki bi se morala organizirati tudi v bodoče. Z vsem kar sem dosedaj videla, sem zelo zadovoljna, organizacija je kvalitetna.«

Suzana Čizmar, tekmovalka iz Daruvarja: »Ljudje v Mariboru so izredno kulturni in prijazni, pa tudi samo mesto je neverjetno čisto. Na festivalu sem dosedaj posebno navdušena nad otvoritveno slovesnostjo, ki je bila nekaj nepozabnega. Zadovoljna sem nad velikim številom kulturnih prireditvah, tako da imam kar probleme, ko bi rada kar največ videla.«

Milan Šumrarc, tekmovalac iz Rašice: »Lepo je tukaj v Sloveniji. Prvi vtisi so lepi, posebno mi je ostalo v spominu, kako so nas domačini pričakali. Sam tekmujem med natakariji, kjer je bilo majhno nesporazumov z jezikom, vendar smo se na koncu uspeli v vsem sporazumeti. Če je volja ni problemov! Kam bom šel zvečer? Ne vem še, toliko je tega...«

Janez Strukelj, vodja tekmovalnega sporedu v naši panogi so mladi tekmovalci pripravljali švicarski zrezek, za katerega so imeli na razpolago 20 minut. Večina med njimi je pokazala prav solidno znanje. So pa velike razlike v čistoti, uniformah in podobnem.«

Jelena Kosi iz Maribora: »Kljub svojim visokim letom mi je ves ta teden v našem mestu všeč. Nasploh mislim, da bi se morali mladi iz vseh republik večkrat dobiti skupaj na takšnih prireditvah, da bi se potem, ko bodo starejši, manj kregali, ker se bodo bolj poznali...«

Vine Bešter
Foto: Gorazd Šinik

Razvoj in ekologija

Omizje brez odziva

Trata pri Škofji Loki, 19. maja — V okviru prireditev v mesecu mladosti so mladi iz krajevne konference ZSMS »industrijska cona« pripravili okroglo mizo, na kateri so želeli spregovoriti o ekološki problematiki na Trati.

Uvodoma je direktor Termike Janez Deželak ob predstavitvi delovne organizacije posebno poudaril, da gre za drugega do tretjega proizvajalca Tervola v Evropi, ki posebno pozornost posveča tudi ekologiji. Zaradi tega so marca letos proizvodne linije tudi priklopili na čistilno napravo. Rezultati prvih meritev po besedah Janeza Deželaka kažejo, da Termika ne obremenjuje ekološkega ravnosvesja.

Ob veliki usmerjenosti v izvoz (40 %) si v tovarni prizadevajo za višjo stopnjo predelave izdelkov in ne za razširitev proizvodnje. »Menimo,« je dejal, »da ima ta industrijska veja prihodnost, saj je, gledano v svetovnem merilu, uporaba tervola in njemu podobnih izolacijskih materialov v vzponu. Seveda pa moramo vse skupaj ustrezno podkrepiti z ekološkimi ukrepi.«

V razpravi smo slišali tudi, da se prihrani do 30 odstotkov energije z vgrajenimi proizvodi Termike ter, da se v Termiki na Trati srečujejo z velikimi viški energije, s katero ne vedo ne kod ne kam, širša družba pa ostaja pri tem vse preveč pasivna.

Glavni direktor LTH Tone Ljubič je predvsem poudaril dejstvo, da cela Slovenija nima urejene deponije odpadnih snovi, ki nastanejo v tehnoloških procesih. Tako gre po njegovih besedah za prave ekološke bombe. Že lani so v LTH-ju izdelali 50 starih milijard dinarjev za nakup čistilne naprave, pa jo še letos niso uspeli nabaviti. Po Ljubičevem mnenju gre za vse preveč birokratskih pregrad.

Občinsko politiko je zastopal predsednik OK SZDL Janez Zavrl, ki je ob ostalem menil, da je pomembna sprememba, ko se ekološka pro-

blematika pojavlja tudi na sejah zborov občinske skupščine. Razmišljanja na okrogli mizi je zaokrožil Tone Jenko s Komiteja za planiranje pri SO Škofja Loka, ki je rekel, da v Škofji Loki posvečajo ekologiji veliko pozornosti ter zaključil z mislijo, ki prisega na kar najširše govorjenje o ekoloških problemih, kajti javna kontrola je po njegovih besedah, vsaj zaenkrat najboljša ekološka kontrola.

Razprave, ki bi po uvodnih referatih morala slediti, in bi hkrati pomenilo pravo vsebino okrogle mize, ni bilo. Nismo namena na tem mestu razmišljati, čemu so bili predstavniki mladih v populni tisti. O tem, kakor o sami zasnovi in izvedbi okrogle mize, bodo vsekakor morali reči svoje tudi na OK ZSMS.

Če smo pred časom zapisali, da poklicni politiki in gospodarstveniki vse preveč govorijo in mladih ne pustijo do besede, moramo tokrat reči - še sreča, da je temu tako, sicer bi pričujoča okrogla miza ostala zgolj na papirju...
Vine Bešter

Mladinski tisk na udaru

Na letošnjem 21. festivalu dela mladih Jugoslavije je med drugim potekala tudi okrogla miza z naslovom Mladinski tisk na udaru. Povabljenih je bilo 18 mladinskih časopisov in glasil iz vse Jugoslavije. Njen namen je bil spregovoriti o danes zelo aktualni, vendar še vedno zelo kočljivi zadevi. Na samem začetku je Gorazd Zupan zastavil vprašanje, na katerega se je vezala vsa nadaljnja diskusija. In sicer, ali pritiski na mladinska uredništva obstajajo in kakšna le-ta so? Andrej Pištorec je na primeru Katedre pojasnil, na kakšen način se oblastniške strukture skušajo znebiti problematičnega uredništva. Umetno se sproducira neka afera, v tem primeru "mamilaska afera" na osnovi katere bi se vršile čistke v uredništvu.

Borislav Vasič novinar Mladosti iz Beograda pa je, kot enega izmed pritiskov na uredništvo navedel nastavev glavnega in odgovornega urednika proti volji uredništva. Da se onemogoči izid časopisa pa niso vedno potrebni drastični ukrepi. Dovolj je že da se v tiskarni "izgubi" dva tisoč izvodov, ki bi morali biti poslani naročnikom na Hrvaško.

Mnenja udeležencev so se razhajala predvsem, ko je beseda nanesa na interpretacije posameznih tekstov in likovnih podob v mladinskih časopisih. Vasič iz Beograda je bil mnenja naj bodo teksti čim manj dvoumni in dovolj jasni za vsakogar. Novinar Katedre pa je odgovoril, da morajo članki puščati bralcu dovolj maneverskega prostora, da lahko bralec sam presodi obravnavan problem, kajti le to omogoča večjo komunikacijo med ljudmi.

Dobriča Matič

Srebrni znaki ZSMS

Tudi letos bodo na Gorenjskem podelili v posameznih občinskih konferencah z izjemo Radovljice, srebrne znake ZSMS - najvišja občinska mladinska priznanja. Prejeli jih bodo:

Tržič: Alenka Anko, Irena Zupan, Tatjana Jerebic, Ivan Likar, Uroš Zaplotnik, OO ZSMS Križe; Škofja Loka: OO ZSMS SDJS Boris Ziherl, OO ZSMS vojašnica Jožeta Gregorčiča, OO ZSMS Žiri-Selo, OO ZSMS Dražgoše, OO ZSMS Jelovica; Kranj: Bojan Bertoncelj, Majda Zukanovič, Igor Pipan, Boris Šukalo, Lazo Biserčič, Brigita Tišler, Zvone Košnjek, Lutkovna skupina Besnica, Skupina za varstvo okolja Kranj, vojaki V. P. 1098 Kranj; Jesenice: Silvo Erjavec, Igor Arh, Slobodan Stamenkovič, Nedeljko Radženič, Milana Magazin.

V. B.

Tradicionalno srečanje loških prvoborcev - Občinski komite zveze komunistov Škofja Loka je v sredo, 18. maja, pripravil srečanje prvoborcev občine Škofja Loka. Občinski može so jih najprej seznanili s političnimi in gospodarskimi razmerami v občini, nato pa so si ogledali tehnološko-ekološko sanacijo v Termiki in nove hladilnice KŽK Gorenjske TOZD Mesozidelnki na Trati. Zal se je letošnjega srečanja udeležilo le 9 prvoborcev. - Foto: D. Dolenc

Majavo upanje na prizidek

Kranj, 19. maja — Delegati skupščine skupnosti socialnega skrbstva v Kranju so na zadnjem zasedanju izrazili bojazen, da prihodnje leto kljub denarju ne bo mogoče sezidati prizidka k osnovni šoli Helene Puhar.

V prizidku naj bi se nastanile delavnice pod posebnimi pogoji, ki se zdaj stiskajo v tesnih prostorih na Stritarjevi ulici. Prostorska stiska tamkajšnjih gojencev, kjer ima vsak le slab kvadratni meter prostora za delo, jih je prisilila k načrtovanju prizidka. Zeleno luč so dobili za prihodnje leto, kranjski sivi za tedaj zagotavljajo tudi denar, toda...

Investicije v družbene dejavnosti so ustavljene, kaj če nas doleti kak zakon, ki nam bo kljub denarju prepovedoval gradnjo? Tako so se spraševali zaskrbljeni in nezaupljivi delegati, med katerimi so tudi starši prizadetih otrok, varovancev v delavnicah pod posebnimi pogoji, in njihovi učitelji. Če gradnja ne bo mogoča, ali bi kazalo razmišljati o drugi možnosti?

Stara odkupljena stavba v Tomšičevi ulici, ki jo ravno ta teden začinjajo obnavljati, za delavnice ne bi bila primerna. Delavnice pod posebnimi pogoji so spričo kooperantskih del

vezane na prevoz. Tako se bo v Tomšičevo preselili le varstveni oddelek in na Stritarjevi sprostil en prostor za ostale. Ena od možnosti, ki se je obetala, se je na žalost izjalovila. Šlo je za zapuščeno, vendar so se pojavili dediči. Bi torej morali misliti na odkup kake druge hiše na obrobju, take, da ne bi bilo treba prijavljati naložbe? Ali morebiti na temeljito adaptacijo stavbe na Stritarjevi?

Taka vprašanja so se vsiljevala delegatom kljub zagotovitvi, naj ne izgubljajo upanja na prizidek k osnovni šoli Helene Puhar, češ da je narava investicije takšna, da bi jo republikam morala dovoliti. Konec koncev ne gre za kak megalomanski športni objekt, temveč za desetletje staro nujo. Vendar so predvidni delegati sodili, da je le pametno imeti več železjeh hkrati v ognju. Invalidni otroci na prizidek čakajo že lep čas, zadnji hip, ko imajo denar in blagoslov občine, pa ne bi radi ostali na cedilu.

D. Z. Žlebir

25 let Centra za socialno delo v Kranju

Strokovno in humano

Kranj, 19. maja — Leta 1962 je občinski ljudski odbor predal skrb za mladoletne prestopnike Centru za socialno delo, uradno ustanovljenemu leto dni zatem. Z leti je v svoj delokrog sprejel še vrsto dejavnosti, od varstva prizadetih, skrbi za starejše, skrbništvo, rejništvo, svetovanje alkoholikom, do današnjega popolnega družbenega varstva ljudi.

Kranjski Center za socialno delo, ki je minuli teden slovesno praznoval srebrni jubilej, je v Sloveniji nekakšen inovator, pobudnik mnogih novosti, ki so jih za njim hvaležno povzeli drugi. Prvi je osnoval konferenco za socialno delo sredi 70-let, temelj kasnejšemu sistemu samoupravnih interesnih skupnosti. Oral je ledino glede vodenja enotne evidence socialnovarstvenih pomoči, prav tako je zgled ostalim razvijanje prsto-voljnega socialnega dela, zlasti pokazenska pomoč in delo z mladoletnimi prestopniki. Veliko so storili tudi za takomenuvano podružbljanje socialnega dela, saj so spodbudili nastanek

komisij za socialno delo v krajevnih skupnostih, socialnih služb v tovarnah in zaposlitev tovrstnih svetovalcev v šolah, da jim pomagajo izpolnjevati socialno sliko v občini.

Centri za socialno delo imajo spričo težjih socialnih razmer vse več dela. Na tem mestu se odražajo najtežje socialne stiske ljudi, zato delo z njimi terja ne le strokovnjaka, temveč tudi humanega človeka s pretanjenim čutom za soljudi. Med slednje sodijo tudi zunanje sodelavke centra, rejnice, ki so pripravljene skrbeti za otroke, ki nimajo toplega družinskega zavetja. Onim, ki so že več kot deset let nadomestne matere ptičkom

brez gnezda, so ob tej slovesni priložnosti podelili priznanja. Dobile so jih rejnice: Ivanka Medic, Marija Kodrič, Marija Porovne, Marija Česen, Erika Mavrič, Albina Jančar, Marija

Roblek, Marjeta Peternelj, Minka Murnik, Ana Roblek, Vida Sajfter, Minka Udovč. Zahvala je veljala tudi skrbnikom, priznanja so prejeli: Franc Berce, Minka Kovač, Vida Volk, Pavle Rozman, Blaž Sitar, Ivan Naglič, Darinka Prešeren, Ivan Štirn in Dragica Fučka. Nagradili so tudi osmero delavk Centra za socialno delo, ki so čez vseh 25 let v tem poslu.

D. Ž.

Z radovljiške skupščine zveze združenj borcev

Borci bi morali biti bolje obveščeni

Radovljica, 20. maja — Razprava radovljiških borcev na petkovi letni skupščini je bila široka in skoraj ni bilo področja, ki bi se ga ne dotaknili, od gospodarjenja v občini do zdravstvenega varstva borcev, kmetijstva ter ekologije.

Hudo so zaskrbljeni nad stanjem v državi, tako gospodarskim kot političnim, vendar poudarjajo, da položaj ni brezizhod. Iz vseh težav je izhod, le ljudi je treba ohrabljati, ne le sprejemati informacije, zraven pa pustiti, da gredo stvari po svoje. Vsa od borcev bi po svoje moral biti »komisar Simec«, zahtevati, da se gre stvarjem do dna. Zahtevati moramo, so poudarili, da bi bili borci informirani iz prve roke, ne pa, da pridejo do njih že vse izmalčene informacije, ali pa sploh ne pridejo. Prav oni imajo izjemno možnost, bolj kot vse druge organizacije, tudi bolj kot par-

tija, da začno z aktivnostmi tam, kjer so potrebne. To bo od njih zahtevalo sicer velike napore, toda še vedno je njihova dolžnost, da posredujejo kjerkoli, zahtevajo povsod dosledno spoštovanje demokratičnih načel.

Časi so taki, ko bi morali še bolj poudarjati vse tisto, kar smo pridobili z našo borbo. Prav letos mineva 45 let od kapitulacije Italije, samo v Sloveniji je več kot 30.000 vojakov položilo orožje, ustanovljena je bila vrsta novih partizanskih enot, imeli smo Kočevarski zbor, kjer so bili na najbolj demokratičen način izvoženi predstavniki slovenske ljudske obla-

sti. To so zgodovinske stvari, ki jih je treba poudarjati, se pa dogaja, da se ukinjajo delovna mesta, namenjena ohranjanju in prenašanju tradicij NOB.

Se vedno je treba pisati o naši revolucionarni zgodovini, čeprav je bilo že ogromno narejenega, imamo že 98 monografij, vsaj stô jih je pa še za napisati. Avtorji so danes zelo odprti, nič več ni skrivanja, naša revolucija je bila krvava, bili so izdajalci in vse to je treba povedati.

Tudi zadnjih partijskih sej, ki so obravnavale odnose verniki - ne-verniki, so se dotaknili radovljiški borci. Nedopustno je, da se sklicujejo seje s to edino točko, da jemljejo ljudem čas; borci so odnose do vere razčistili že leta 1943 in danes v tem ne vidijo nobenega problema.

D. Dolenc

Gorenjska bo dobila svoje društvo radiestezijske

Kranj, 24. maja — Danes, v torek, 24. maja, ob 17. uri bo v sobi 14 skupščine občine Kranj ustanovni občni zbor Radiestezijskega društva Gorenjske. Organizatorji vabijo vse, ki se ukvarjajo z mejnimi znanostmi, z radiestezijsko, bioenergijo, jogo, akupresuro in podobnim, da se zbora udeleže. Prav tako so vabljeni vsi, ki delujejo na področju zdravstva in vsi občani, ki jih mejne znanosti zanimajo.

Začenjajo se maturantski plesi - Dvainsvajset deklet in šetnajst fantov 4.b razreda srednje ekonomske šole iz Kranja se je minulo soboto v blejskem Kazinu poslovilo od srednješolskih let. Veselimo se torej, dokler smo mladi... (Gaudiamus igitur, juvenes dum sumus...) so zapeli ekonomski tehniki iz vse Gorenjske, ter simbolično ugasnili svečke. Skupaj s profesorji in starši so se veselili prihajajočih dni. Fantje bodo jeseni odšli na službenje vojaškega roka, dekleta se bodo zaposlila ali nadaljevala študij. Vsi pa se bodo radi spominjali »guljenja« klopj v kranjski ekonomski šoli, ter - kot so obljubili - koristno uporabili vse kar so se naučili v štirih letih. Foto: V. Stanovnik